JUN 8 1917

"VIENYBĖ LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

N Y Public Library,
476 Fifth Avenue

...nės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States .. $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

NO. 23. BROOKLYN, N. Y. BIRŽELIO (June) 6 d., 1917 M. METAI XXXI.
(Telefonas 2427 Greenpoint) Entered As Second Class Matter Oct. 23, 1907, At The Post Office At Brooklyn, N. Y. Under Act Of March 3rd 1879. (Telephone 2427 Greenpoint.

Rusijoje vėl suirutės.

KRONŠTADTAS, TAI YRA PETROGRADO TVIRTOVĖ PORANŽENCŲ RANKOSE. JIE GALI BE ŠUVIO ATIDUOT VOKIEČIAMS PETROGRADĄ. EINA TARYBOS TARP LAIKINĖS VALDŽIOS IR KRONŠTADTO „PORAŽENCŲ.''

...SIJOS DABARTINIS KABINETAS ŽADA REZIGNUOTI.

NIKOLAI NIKOLAJEVIČ SUAREŠTUOTAS.

ANGLIJOJE GRĘSIA MINISTERIŲ KRIZIS.

VIDURINĖJE RUSIJOJE STREIKAI IR SUMIŠIMAI.

AMERIKOJE AREŠTUOJAMI AGITATORIAI PRIEŠ REGISTRACIJĄ IR STOJIMĄ KARIUMENĖN.

ČEKAI REIKALAUJA, KAD AUSTRIJA BUTŲ PAVERSTA Į „FEDERACIJĄ PROVINCIJŲ.''

P-LĖ PETKEVIČAITĖ, ŽINOMA VEIKĖJA PRIBUVO IŠ VILNIAUS Į NEW YORKĄ.

Iš karės lauko

ARTILERIJOS VEIKIMAS IR MAŽI SUSIRĖMIMAI GALICIJOJE IR RUMUNIJOJE.

Petrogradas. — Geg. 25-29 dd. buvo atsinaujinęs artilerijos veikimas Dvinos pakraščiuose ir Volynijoje, bet paskiau vėl aprimo. Geg. 30-31 dd. apsireiškė artilerijos dvikova Galicijoje, Karpatuose bei Rumunijoje; keliuose punktuose atsibuvo net lengvi susirėmimai. Galicijoje aktiviškai veikia orlaiviai.

Karės min. Kerenski su Francuzijos amunicijos min. Alb. Thomas atsilankė daugelyje vietų fronte ir, kaip pranešama nuo 31 d. yra pilnai patenkintas savo misija. Jis kasdien sakė po keletą prakalbų kareiviams, stengdamasi pakelti jų upą, pertikrinti reikalingumą atnaujinti aktiviška veikimą ir tt. Tarpe kareivių dabar vėl užsiviešpatavęs patriotizmas ir pasiryžimas susitvarkius kariauti toliau.

MAKEDONIJOJE BEVEIK VISAI RAMU.

Londonas. — Monastir srityje bei Vardar-Strumos pakraščiuose apsirubežiuojama lengvu artilerijos veikimu ir žvalgų susidurimais. Geg. 31 d. anglai ir francuzai atrėmė tris bulgarų-vokiečių atakas.

ITALAI UŽĖMĖ ALBANIJOJE 4 KAIMUS.

Roma. — Italų kariumenė Albanijoje užėmė 4 kaimus — Cerejodą, Vilisest, Osoją ir Kafą.

ANGLAI ATRĖMĖ KELETĄ VOKIEČIŲ ATAKŲ ARRAS SRITYJE.

Londonas. — Gegužio 30-31 dd anglai atmušė keletą priešų atakų Lens-Arras-St. Quentin srityje. Visi vokiečių bandymai atstumti anglus atgal lieka be pasekmės.

Oficiališkai paskelbta, kad anglų nuostoliai gegužio mėn. Arras mušyje siekia 112,233 kar. bei ofic. (5,902 ofic.). — Pilnai pasekmingai veikia sąjungiečių orlaiviai.

VOKIEČIŲ ATAKOS ŠAMPANIJOJE.

Paryžius. — Gegužio 30-31 dd. vokiečiai visu smarkumu atakavo francuzų pozicijas Šampanijoje, bet likosi atmušti atgal su dideliais nuostoliais. — Smarkus susidurimai atsibuvo palei St. Quentin ir Chemin-des-Dames.

Apart to, francuzai atstumė vokiečius atgal Verduno srityje.

VOKIEČIAI SKELBIA ATMUŠĘ ANGLŲ ATAKAS IR PASEKMINGAI ATAKUOJĄ FRANCUZUS.

Berlinas. — Vokiečiai smarkiai atrėmė penkias anglų atakas Lens-Aras srityje bei į pietus nuo Scarpe. Iš viso matosi, kad anglai panešė paskutinėmis savaitėmis milžiniškus nuostolius, yra žymiai apsilpę ir tvarko savo kariumenę.

Vokiečiai pasekmingai atakavo francuzų pozicijas į pietus nuo Aisne bei Šampanijoje, paimta nelaisvėn tulas skaičius priešų ir užgriebta keletas maš. šautuvų. Taipgi pasekmingai atmušė vokiečiai keletą atakų Verduno srityje.

Apart to, vokiečių orlaiviai kasdien pašauna po keletą ar kelioliką anglų-francuzų orlaivių.

Iš atnaujinto veikimo Flandrijoje galima spėti, jog anglai yra pasiryžę pradėti tenai smarkų už puolimą.

BAISUS MUŠIS ISONZO SRITYJE IŠLENGVO APRIMSTA.

Roma. — Nuo gegužio 31 d. pranešama, kad smarkus trijų savaičių mušis Isonzo srityje laikinai susilpnėjo; — išdalies aktiviškam veikimui trukdo blogas oras. Italai žymiai atstumė austrus atgal, pasiekdami pajuryje es... į miestą Duino, kuris skaitomas paskutine stotimi į Triestą. Bėgyje tų trijų savaičių paimta nelaisvėn apie 25,000 austrų ir užgriebta daug amunicijos ir ginklų. Trento srityje apsirubežiuojama lengva artilerijos dvikova ir mažais susirėmimais.

AUSTRAI SKELBIA SULAIKĘ ITALŲ UŽPUOLIMĄ.

Viena. — Geg. 31 d. dešimtas mušis Isonzo fronte, kuris tęsėsi 20 dienu ir kurį galima pripažinti žiauriausiu, galop susilpnėjo. Italai, neatsižvelgdami ant milžiniškų nuostolių, stengėsi perlaužti „geležinę'' austrų sieną ir pasiekti Triestą, tečiaus jų pastangos ikišiol liko be pasekmės. Jie su pagalba anglų kanuolių be sustojimo atnaujindavo smarkias atakas, bet vis be pasekmės. Tiesa, italams pasisekė įlenkti austrų liniją, bet jie neįstengė jos perlaužti. Austrai paėmė apie 15,000 italų nelaisvėn.

Galop italai staiga pradėjo atakas Albanijoje, — spėjama, kad tas daroma delei pridengimo atsitraukiančios iš Makedonijos bei Graikijos sąjungiečių kariumenės.

Iš Visur

RUSIJOS VALDŽIA PADAVĖ SĄJUNGIEČIAMS NOTĄ.

Petrogradas. — Liglaikinė Rusijos valdžia pasiuntė sąjungiečiams notą kaslink karės siekių bei taiką be aneksijų ir kontribucijų. — Darbininkų ir Kareivių atstovų taryba praneša, kad sąjungiečiai privalo duoti aiškų ir aprubežiuotą atsakymą: taip ar ne, t. y. ar sąjungiečiai sutinka su Rusijos pageidavimais taikos delei, ar ne. Jeigu sutinka, tai tuojaus turi prasidėti taikos tarybos. Jeigu ne, — tai sąjungiečių valdžios, panašiai valdžioms Vokietijos ir Austrijos, turi imti ant savęs atsakomybę, už karės tęsimą. Kitoniškas atsakymas busiąs atmestas.

Anglijos ir Francuzijos valdžių pranešimai, paskelbti parlamentuose, negali patenkinti rusų demokratijos.

APKALTINIMAS LINKUI ANGLIJOS.

Petrogradas. — Darb. ir kar. atstovų tarybos pranešimuose pastebiama, kad aneksija — tai užgrobimas spėka svetimos žemės. Rusijos demokratijos obalsis „be aneksijų'' reiškia: nė vieno lašo žmonių kraujo delei plėšimo užgrobimų. Taipgi pažymima, kad anglai klaidingai lygina politiką rusų revoliucijonierių su Anglijos bei Francuzijos diplomatų politika. — „Jųs apsigaunate patįs arba prigaudinėjate savo žmones, — paskelbta pranešime, — neteisingai perstatydami revoliucijonišką rusų demokratiją. Ta demokratija neduos jums daugiau nei vieno kareivio delei išlyginimo „istorinių neteisybių,'' kurias kas tai padarė linkui jusų. Ką gi jųs pasakysite apie tas „istoriškas neteisybes,'' kurias padarėte jųs linkui Irlandijos, Indijos, Egypto bei daugelio kitų tautų Europoje, Azijoje, Afrikoje, Amerikoje ir Australijoje? Jeigu jums brangi teisybė, jeigu jųs delei teisybės siunčiate pražutin milijonus žmonių, — tai kodel jųs pirmiausiai neinkunijate tos teisybės savo žemėse?''

NEPRIVALO BUTI PERGALĖTOJŲ AR PERGALĖTŲ.

Petrogradas. — Žemdirbystės ministeris V. M. Černov (social.-revol.), atsikreipdamas į kariumenės atstovus pranešė: „Taika privalo buti taip užverta, kad nebutų nei pergalėtojų nei pergalėtų. Apie atskirą taiką su Vokietija nėra ko ir kalbėti. Mes kviečiame kariumenę prie aktiviško veikimo. Dabartinis ramumas fronte sunaudojamas pertvarkymui kariumenės. Paskiau kariumenė pati žinos, ką reikia daryti.''

AGRARIŠKAS IR INDUSTRIALIS KRIZIS RUSIJOJE.

Petrogradas. — Vidurinėse bei pietinėse Rusijos gubernijose anarchija eina vis didyn. — Valstiečiai elgiasi savotiškai — degina ir naikina dvarus ir užgriebia žemę bei turtą.

Kartu Rusijai gręsia pilnas industrialis krizis. Šiose dienose iždo ministeris A. I. Šingarev pranešė, kad tiktai stebuklas gali išgelbėti Rusiją nuo anarchijos bei galutino industrialio krizio.

CHINIJOS GUBERNATORIAI GRUMOJA PASKELBSIĄ NEPRIGULMYBĘ.

Pekin. — Keletas militarių gubernatorių nepatenkinti prezidento pasielgimu delei premjero Tuan Či-Jui atstatymo. Nominuotasis premjero vieton Li Čaing-Hsi, kurį parėmė senatas, nominaciją atmetė. Gubernatoriai Honan, Anhwei, Šantung ir Mukdeno grumoja apšauksią neprigulmybę ir rengiasi prie ginkluoto pasipriešinimo.

AUSTRIJOS-VOKIETIJOS SOCIALISTAI PASKELBĖ TAIKOS PROGRAMĄ.

Stockholm. — Socialistų taikos konferencija nukelta iki liepos 15 d. Tečiaus suvažiavę atstovai kasdien atlieka posėdžius ir plačiai aptaria apie taikos klausimus. Centralių valstijų social. atstovų skaičius sieksiąs apie 50, kitų kovojančių bei neutralių valstijų apie 150.

Galop Vokietijos ir Austrijos soc. delegatai paskelbė svarbiuosius šešis punktus taikos programos, butent:

1. Jokių aneksijų.
2. Jokių kontribucijų.
3. Slaviškos bei kitos Austro-Vengrijos žemės pasilieka dvilipėje monarchijoje, tečiaus socialistai laikysis už suteikimą tų kraštų gyventojams autonomijos.
4. Suomija (Finliandija) ir Lenkija tampa neprigulmingomis valstijomis. Galicija gauna autonomiją po Austrijos suverenitetu. Vėliau-gi Lenkijos klausimą tinkamiau išriš sutarties keliu Vokietija ir Austrija.
5. Atnaujinimas prekybos ant žemės ir vandens; modifikavimas apsaugojimo sistemos, įsteigimas „tarptautinės administracijos'' išrišimui jurinių bei gelžkelių klausimų.
6. Sugrįžimas prie jureivijos principo iki 1856 m. (čion ineina taisyklės ant jurių, ypač karės laiku).

Delegatai stovi prieš Belgijos aneksiją, ir pasivadina „draugiškais'' linkui neprigulmingos Serbijos sąryšyje su Juodkalnija. Balkanų klausimas turi buti išriš tas ant vietos. Apie Elzas-Lotaringiją neužminta. Čechų, lenkų ir bosniečių reikalavimai bus paskelbti vėliau.

SUSIMAŽINO SUBMARIŲ AUKOS.

Londonas. — Pranešta, kad bėgyje savaitės (geg. 20-27 dd.) submarinai paskandino 18 anglų laivų su inkrova virš 1,600 tonų ir vieną mažesnį bei du žuvin. laivu. Tai esą mažiausios aukos nuo kovo 11 d. — Vokiečiai gi skelbia, kad submarinų veikimas nei kiek nesusilpnėjo.

RUSIJOS KAREIVIAI REIKALAUJA DAUGIAU VALGIO, AMUNICIJOS IR GINKLŲ.

Petrogradas. — Kariumenės atstovai pareikalavo, kad butų dastatyta frontan pakaktinai valgio, amunicijos ir ginklų, nes priešingai kareiviai atsisako nuo aktiviško veikimo. Pirmiau gi ginklus ir amuniciją atstojo kareiviai.

RUSIJA ANT PRAŽUTIES KRANTO.

Petrogradas. — Social. ministeriai M. Skobelev (darbo) ir Piešechanov (valgio) paskelbė, jog Rusija randasi ant pražuties kranto. Tik bendras veikimas ir inkunijimas tvarkos gali išgelbėti Rusiją.

LIBERALAI LAIMĖJO VENGRIJOJE.

Berlinas. — Vengrijos premjeru, vieton rezignavusio gr. Tiszos, tapo paskirtas žymus liberalų vadas Julius Andrassy. J. Andrassy turi 57 m. amžiaus ir yra sunum garsiojo veikėjo Jul. Andrassy, kuris buvo pasmerktas pakorimui sąryšyje su Vengrijos revoliucija 1848 m., bet kuriam bausmė buvo dovanota ir kuris tapo galop imper. Franciškaus Juozapo ištikimu patarėju.

Jul. Andrassy skaitėsi gr. Tiszos priešu ir laike karės patalpino liber. spaudoje keletą svarbių straipsnių. Pasitikima, kad naujas Vengrijos premjeras tinkamai sutvarkys visus dalykus ir patenkins visas sroves.

VOKIETIJA NETURI OMENYJE ANEKSIJŲ.

Amsterdam. — Pusiau oficialis „Nord. Algem. Zeit.'', lygir atsakydamas Anglijos blokados min. lordui Rob. Cecil bei buvusiam prem. Asquith, pažymi, kad sąjungiečiai tvirtai stovi už aneksijas; Vokietija gi visai neturi omenyje aneksijų; — vokiečiai

bei Vokietijos valdžia vien tik pageidauja tinkamai apsaugoti savo žemę nuo priešų ir ingyti tvirtą užtikrinimą, kad Vokietija bus liuosa ateityje nuo pavojaus iš kaimynų pusės.

Sustojęs Kopenhagene vokiečių socialistų vadas Dr. Ed. David pranešė, kad Elz.-Lotar. negali buti atskirta nuo Vokietijos, kad socialistų taikos programa neturi nieko bendro su valdžios nuomone, kad taikos konferencija Stockholme tik prirengs taikai dirvą ir kad Vokietija, jei bus reikalas, pilnai dar įstengs tęsti karę toliau delei apsaugojimo laisvės ir savo tėvynės nuo priešų.

KRONŠTADT DARBININKŲ RANKOSE. NESUTIKIMAS TARPE VALDŽIOS IR DARBININKŲ ATSTOVŲ. MILŽINIŠKAS STREIKAS PETROGRADE.

Petrogradas. — Birželio 1 d., darbininkų ir kareivių delegatai — 210 balsų prieš 40 b. (8 nebalsavo) — nutarė paimti į savo rankas tvirčiausią Rusijos drutvietę, Kronštadt, Petrogrado apsaugą. Delegatų taryba užimtoje tvirtovėje pranešė, kad ji nepripažįsta liglaikinės valdžios. Prasidėjo smarki agitacija prieš karės min. Kerenskį. — Darbininkai 120 dirbtuvių (ginklų ir amunicijos) grumoja generaliu streiku; daugelis darbininkų jau sustreikavo. Reikalaujama 6 val. darbo dienos ir minimum 120 rublių į mėnesį del moterų. Spėjama, kad greit bus sustabdytos visos dirbtuvės Petrograde.

Iš Amerikos

BELAUKIANT KARIŠKOS REGISTRACIJOS.

New York. — Iš įvairių valstijų pranešama apie besiplatinančią agitaciją prieš priverstiną kareiviavimą. Pirmiausiai ta agitacija atkreipė valdžios domą Texas valst., Chicagoje, Clevelande, Detroite ir New Yorke. Policija ir detektivai veikia su nepaprastu uolumu, atlikdami užpuolimus ant socialistų, „industriečių'' bei radikalų organizacijų ir konfiskuodami jųjų literaturą. Suareštuotų skaičius sparčiai didinasi.

Buvo pranešta, kad pietinėse bei vakarinėse valstijose buvęs padarytas suokalbis surengti ginkluotą pasipriešinimą prieš priverstiną kareiviavimą. — Nežiurint ant valdžios bei jos atstovų veikimo, tveriasi anti-militariškos lygos, vedama energiška propaganda ir platinama atsišaukimai prieš karę. — Tuluose laikraščiuose pranešta, kad viena tokia lyga New Yorke išplatino 100,000 atsišaukimų, o kita išsiuntinėjo apie 15,000 laiškų, kuriuose aiškinama apie reakcijoniškumą bei anti-demokratiškumą įstato apie priverstiną kareiviavimą. — Tulose vietose bandoma sulaikyti tą įstatą kaipo prieštaraujantį Suv. Valst. konstitucijai. — Gener. prokuroras stengiasi sulaikyti tą agitaciją prieš kareiviavimą.

Kiekvienam, pasipriešinusiam stoti kariumenėn arba agitavusiam prieš tą įstatą, gręsia aštri kalėjimo bausmė.

„DEMOKRATIJOS IR TAIKOS'' KONFERENCIJA.

New York. — Geg. 30 d. Madison Sq. Garden atsidarė „demokratijos ir taikos'' konferencija, kurioje, apart vidurinės srovės progresistų-pacifistų, dalyvauja ir socialistų atstovai.

Programan inėjo Rusijos revoliucijos klausimas, taikos išlygų apsvarstymas, apie apsaugojimą darbininkų karės laiku ir apie apsaugojimą konstitucijos. Konferencija tęsėsi dvi dieni.

ATVAŽIUOJA RUSŲ KOMISIJA.

Washington. — Iš Japonijos pranešta, kad į Tokio pribuvo rusų komisija, kuri skubinasi į Suv. Valst. Jos priešakyje esąs graf. Boris Bachmetjev, kuris užimsiąs Rusijos ambasadoriaus vietą Amerikoje.

SUBMARINAI PERPJAUNA TINKLUS LYG „SVIESTĄ.''

Washington. — Pribuvę pardutojo Francuzijai garlaivio „Virginia'' oficieriai praneša, kad vokiečių submarinai veikia su pastebėtinu smarkumu. Apsisaugojimui nuo užtiestų tinklų kiekvienas submarinas esąs apruptintas tam tikru aparatu, kuris supjausto tuos plieninius tinklus lyg „sviestą.'' Pradžioje gegužio submarinas paskandinęs anglų garl. „Washington'' palei pačią Genuos prieplauką. Abelnai, Vidurželmėje jurėje submarinai taip esą „drąsus'', kad jie beveik inplaukia į pačius portus ir liuosai uždeda minas.

SUBMARINŲ VEIKIMAS NESUKONTROLIUOJAMAS.

New York. — Tarnaujantis Anglijos vandenyse Amerikos jureivijos oficierius prisiuntė teisėjui Townsend Scudder laišką, kuriame pažymi, kad submarinai veikia be jokios kontrolės, kad daug daugiau paskandinama laivų, negu pastatoma naujų, kad Amerikos publika skaudžiai prigaudinėjama, kad submarinų sunaikinimą dešimts kartų mažiau, negu skelbiama ir kad submarinai esą baisiausiu pavoju sąjungiečiams.

IŠVEŽTA DAIKTŲ UŽ ŠEŠIS MILIJARDUS DOLARIŲ.

Washington. — Nuo balandžio mėn. 1916 m. iki balandžio 1917 m. iš Suv. Valstijų išvežta įvairios rųšies prekių už $6,000,000,000, beveik ant dviejų milijardų daugiau negu 1915-16 metą.

VILLOS KAREIVIAI PŽĖMĖ PARUBEŽINĮ MIESTĄ.

Presidio, Tex. — Apie 200 Villos kareivių užėmė (geg. 30 d.) parubečinį miestą Ojinagą. Užpuolimas atliktas staigu, ir todel valdžios garnizonas skubiai prasišalino. Amerikos kareiviai stropiai daboja meksikonus ir yra pasirengę apsisaugoti nuo jų užpuolimų.

REZIGNAVO LENKŲ TARYBA

New York. — Iš Kopenhageno pranešta, buk rezignavusi liglaikinė Lenkijos taryba, kuri pirmiau pareikalavo, idant Vokietijos-Austrijos valdžios paskirtų Lenkijai regentą. Manoma, kad tarybos rezignavimas paskubins vokiečių valdžią prie išrišimo Lenkijos klausimo.

DELEI ATSKIROS TAIKOS SU VOKIETIJA.

New York. — Pirmoje „demokratijos ir taikos'' konferencijos sesijoje (Mad. Sq. Garden) buvo išreikšta nuomonė, kad Suv. Valstijos turi užverti atskirai taiką, kuomet Vokietija pabaigs submarinų karę.

ARGENTINOJE NĖSĄ JOKIOS VOKIEČIŲ PROPAGANDOS.

Washington. — Iš Buenos Aires pranešama, kad tenai apsireiškia pilnas nepasitenkinimas Suv. Valst. valdžios politika bei skleidžiamoms Amerikoje žinioms, buk vokiečiai energiškai veikia Argentinoje bei Piet. Amerikoje. — Taipgi labai šnairiai žiurima į tą, kad Suv. Valst., sutartyje su Anglija, nori komanduoti visas Amerikos valstijas.

STOCKHOLME NEPATENKINTI SUV. VALST. PASIELGIMU

Stockholm. — Atsisakymas S. Valst. valdžios išduoti pasportus socialistų atstovams (M. Hillquit, V. Berger ir A. Lee) į tarpt. socialistų konferenciją Stockholme padarė labai gilų įspudį ant visų čion susirinkusių socialistų. Tuli iš socialistų griežtai pasmerkė Amerikos valdžią, kiti gi mano, jog prez. Wilson bei sekr. Lansing neteisingai yra painformuoti apie tą konferenciją. Kadangi konferencijon pasiryžo galop pributi socialistų atstovai iš Francuzijos (prikalbėjo pribuvę į Paryžių du rusų socialistu) ir Anglijos, tai pasitikima, kad S. Valst. valdžia taipgi sutiks išduoti pasiuntiniams pasportus.

SPAUDOS CENZURA PASMERKTA.

Washington. — Geg. 31 d. atsetovų rumas — 184 balsais prieš 144 b. atmetė įstato projektą apie įvedimą krašte spaudos cenzuros. Su žymia respublikonų didžiuma prieš suvaržymą spaudos balsavo taipgi 40 dem. Tuomi tapo užduotas valdžiai pirmas skaudus smugis.

PASKANDINO TRIS S. VALST. LAIVUS.

Washington. — Iš Londono pranešta birž. 1 d., kad vokiečių submarinai paskandino tris Suv. Valst. laivus.

NUO VIESULOS ŽUVO VIRŠ 400 ŽM.; VIRŠ 2,000 SUŽEISTA

Chicago. — Nuo baisios viesulos, kuri paskutinėse gegužio dienose siautė piet. bei vid. vakarų valstijose, žuvo virš 400 žm. ir virš 2,000 žm. tapo sužeista; padaryta milžiniški nuostoliai.

DARBININKŲ REIKALAI

DARBININKAMS PATARIMAS

Niekas pasaulyje gal taip nėra skriaudžiamas, kaip darbo žmogus. Paimkim nuo išsivystymo, nuo kudikio iki 20 metų. Per tą laiką tas jaunas žmogus, galima sakyti, praranda tvirčiausius jausmus del ateinančio savo gyvenimo. Veik visų darbo žmonių vaikai jau pradeda dirbti nuo 14 metų! Daugiausiai tokie jauni darbininkai dirba prie nešvariausių darbų, kas amžinai užmuša sveikatą ir samonę — lieka tik iš blyškęs veidas ir auka džiovai. Tai Amerikos turtinga šalis ir žmonių renkama valdžia į urėdus! Rodos, kad ta valdžia turėtų labiausiai rupinties apie išauginimą jaunų piliečių.

Dabartiniai aprubežiavimai darbo valandų — tai tik menkniekis, sulyginant su tikru dalykų stoviu. Statistikos pilnos nurodymų, jog vaikai daugelyje dirbtuvių užima vyrų vietas; — lyg rodos nebutų tvirtesnių darbininkų; — tai vis išnaudojimas ir godumas kapitalo. Tos minėtos aplinkybės paliečia visas tautas vienodai, — kas iš to turi kasdieninį gyvenimą daryti.

Mes, lietuviai-darbininkai, esame tame sukuryje beveik visi. Iš čia gimusių ir augusių ar išauklėtų rasime gal tik penktą nuošimtį šokiais-tokiais amatninkais, o likusieji — sunkaus darbo auka. Kieno čia kaltė? Visaip mes galim aiškintis ir nurodinėti.

Daleiskim, jog musų apsileidimas, nelankant kad ir vakarinės mokyklos ar tai dirbtuvėse taikinties. Vienok man išrodo taip: jog vaikinas, išdirbęs per dieną dirbtuvėje, kurio jaunutė fiziška spėka nusilpsta, todel tie pašaliniai mokslai darosi nemalonųs; verčiau ant kampo kur „džiką'' pašokt, ir, galima sakyti, kad ant švaraus kampo sveikatos atžvilgių geriau.

Jaunieji darbininkai rupinkimės patįs apie save. Seni musų tėvai nesupranta ir nesupras gadynės keitimosi, — jie reikalauja tik to, kad dirbtum, bet kur ir kaip — idant senesniam amžiui butų geriau — nėra išmanymo. Užtat šiandien neapkentimas — vaikai neapkenčia tėvų ir

FELJETONAS

MAUDYKLĖ.

Gudrutis kaž-ką piešė ant didelės popieros. Vėplukas-gi atsirėmęs alkunėmis į stalą žiurėjo, pagaliaus paklausė.

— Kas čia bus?

— Ar aklas?... sumurmėjo Gudrutis.

— A-gi biesas tave žino, ką tu ten darai: linijos, užkaboriai...

Gudručio žemas tvirtas kunas išsitiesė ant kedės; paišelis-gi kaip paprastai užlindo už ausies. Ramiomis mėlsvomis akimis pažvelgė Vėplukan ir tarė:

— Vadinasi nežinai kas čionai nupiešta?

— Iš kur žinosiu?

— Ir nedasipranti?

— Ne.

Gudrutis surimtėjo.

— Jei jau taip nieko nenusimanai, — paaiškysiu. Tėmyk. — Ir ėmęs paišelį pradėjo vadžioti brukšniais: — Ve šitie juodi ruožai apačioje reiškia namo pamatą ir rusį. (be kurio namas nebuvа sausas). O čia viršui kambariai; — brukšniai rodo kambarius, o numeriai jųjų ilgumą, platumą, augštumą ir tt. Tat-gi pagal šito plano aišku, kokis namas bus kuomet jį pastatys.

— Vienok aš dar nesuprantu, — teisinosi Vėplukas.

— Visai lengva, jeigu ne kopustas ant pečių tupi — juokavo Gudrutis.

— Kam šitaip reikia...

— Įsižeidei?

— Ir tu butumei negeresnis — raudonuodamas graibstėsi Vėplukas.

— Na, pradėsime išnaujo, nepraleisk — žiurėk: šičia bus priešakinis kambaris, svečiams ir liuoslaikiui praleisti, antras-gi valgomasis, o du likusieji miegamieji.

— O kas-gi bus tarpe miegamųjų kambarių? — nedalaikęs pastebėjo Vėplukas.

— Maudyklė! — Juk naujus namus statant tai paprastas dalykas, — aiškino Gudrutis.

Vėplukas susijudino. Gudrutis tą patėmijo ir ėmė teirauties.

— Kas tau pasidarė?

— Nieko, taip sau.

— Tai ko-gi drebi kaip apušės lapas?

— Drungiu.

— Šiaip ar taip kas nors su tavimi negerai darosi, — gilinosi Vėplukan Gudrutis.

Tuo tarpu Vėplukas raudonavo ir balo, tai žvalgėsi po kambarį lyg nesavas — ant galo aprimo ir įsidrąsinęs paklausė Gudručio:

— Ar tu nieko negirdėjai apie mane?

— Ne, nieko.

— Meluoji.

— Aš tuom neužsiimu.

— Keista. Visas miestas žino apie tą nelemtą atsitikimą, o jis ne. Akyse apjuoki ir gana. Ar neteisybę sakau Ką?

— Nuo teisybės toli gražu. Po miestą bereikalo nesivalkioju. O su reikalu išėjęs greitai atlieku ir einu namon. Tečiaus jeigu visi žino; gal ir man papasakotum apie tą „atsitikimą.''

— Kad gėda.

— Gal apsivogei?

— Kas tau...

— Tai ko gėdijiesi?

— Kad kvailas buvau.

— Kvailas !

— Taigi kad kvailas, kaip avinas, net gėda kaip pamąstau, negali nei žmogui pasakyti...

— Ką tu sapalioji? — Kas-gi tokio indomaus?

— Et menkniekis; paprastas sodiečio kvailumas. —

— Kas man rupi kokis tas kvailumas, sodiečio ar miesčionies. Sakyk, ką turi! — lyg supykęs sušuko Gudrutis.

— Gerai, jau gerai, papasakosiu.

— Buvo šitaip: Aš tuomet tik ką buvau atvažiavęs iš Lietuvos ir apsigyvenau pas tulą Kiaušinienę. Tiesa sakant, kampas buvo prastas: lovos sulužę „springsų'' vielos išsikišę šonan lenda; o nešvarumas, apsaugok Viešpatie! Dulkių, vortinklių pilnos palubės, šiukšlių pilni kampai, net bjauru. Tik vienas dalykas man patiko, kad niekas nieko nesako. Kada nori tada išeini ir kuomet nori pareini: anksti ar vėlai, blaivas ar girtas, tylom ar rėkdamas nesavu balsu; niekas nei pusę žodžio nepasakys. Ką nei padarei, viskas gerai. Ot, tas mane ir kitus rišo prie to kampo. Tečiaus galų-gale įsipyko panaši laisvė ir aš „nusimufinau'' pas Berželį, kuris kaimynystoje gyveno.

Vėplukas staiga nuraudo — žodžių pristigo, tartum kas už gerklės paėmė ir ją dručiai suspaudė, — dusliai sukosėjo ir tęsė tolyn:

— Su lagaminu rankoje ineinu Berželio grįčion. Berželienė skobnį valo, tik ką po vakarienės. Berželis-gi priešakiniam kambaryje sėdi supamojoje kedėje ir skaito laikraštį. Vaikiukas garbiniuotais plaukeliais žaidžia su savo triračiu — tylu, nei balso.

Pajutau lyg sugautas. viskas išrodė kitaip — drąsa visai dingo... Vargais-negalais pusbalsiai tariau: — Gerą vakarą!

— Ačiu už gerą... Pagaliaus ir tamista atsikraustei; manėme busi ant vakarienės drauge, bet pasivėlinai. Et, vakarienių bus dar daug...

— Ar visą mantą turiţe su savimi, gal ką palikote? — klausinėjo Berželienė.

— Visą, poniute, visą.

— Tai kas nevedusiam, susikrovė lagaminan ir eina kur kojos neša... Kam niekus plepėti... Eiva, parodysiu kambarį; šiandien išvėdinau — net oru kvepia.

Pravėrė duris, adverijoje paspaudė knypkutį ir pasipylė elektros šviesa, pati-gi it vijurkas nubėgo laiptais viršun. Aš-gi su lagaminu repečkomis paskui. Berželienė pasišvaistė-pasisukinėjo, šį-tą parodė, ant galo tarė:

— Tamsta gal nori nusiplauti, ve šitos durįs maudyklėn; ten yra viskas, kas tik reikalinga prie maudymosi. Mano vyras kasdien maudosi, kuomet pareina iš darbo. Paprastas tų vyrų gyvenimas Amerikoje: prie darbo išsipurvina ir jei nebut maudyklės, tai ir odą nuėstų... Na, einu Tamista viską atrasi.

— Atrasiu, poniute, atrasiu, — tariau aš.

Ištikrųjų puikus kambaris: du langai, vienas rytų pusėj, antras į pietus. Lova daili, švari antklode užtiesta, pagalviai dideli, baltais užvalkčiais apvilkti, nedidelis kauras prie pat lovos patiestas. Pora kedžių, vidutinis skobnis ir spinta drapanoms sukabinti.

— Pataikau kampą, pamąsčiau sau vienas — gyvensiu kaip ponas.

Iškrausčiau lagaminą, pasiėmiau baltinius ir maudyklėn.

Nusirėdžiau, atsukau kraną ant kurio rašo „Hot'' paskui tą, kur parašyta „Cold'', už poros minučių ar daugiau kone pilnas lovis; įlipau, išsitiesiau, kaip lideka ir vartausi. Pasivartęs atsisėdau, išsimuilinau ir pradėjau gramdyti dviejų metų purvus. Džiaugiuosi lyg kudikis žaislę gavęs. Bet staiga pajutau, kad vanduo senka. Kur-gi jis dingsta? — klausiu pats savęs. Dairausi, nieko nematyti. Gal prakiuro, po šimts velnių? — grindįs sausos. Kasgi butų? Nusigandau, drebu visas. Tuo tarpu sugurguliavo lovyje ir nei lašo vandens neliko. Tik gale lovio trijų pirštų storumo skylė ir kamštis atkištas. Blogai. Ką daryti? Juk jis kiaurai žemės nenuėjo, kur nors turėjo pasidėti. Ar tik nesubėgo apatinin kambarin? Bus dabar. Užėmiau kvapą, ausį pridėjau prie durių — klausausi. Lengvas šlamėjimas girdisi ir vai kučio plonutis balselis — daugiaus nieko.

Nežinau, kaip ilgai aš taip stovėjau, vienok ant galo išgirdau:

— O tu šelmi, ką tu padarei, vandenį paliejai, bus tau!

Tartum perkunas trenkė, protas ėmė maišytis. Dabar tai jau bus, — tikrai bus, reikės užmokėti už rakandus, o rasi ir ant lovos teko, juk jie apačioje miega. Po viskuom! — prapuoliau!...

— Tegul juos galas bėgsiu iš čia, Tarpe tų „alegantų'' negyvensiu. Ir kam man reikėjo „mufytis?'' Matai kas pasidarė. Ak užmokėti niekas, bet vienas nesmagumas, tegul dievai myli. — Vos-ne-vos apsirengiau; beveik nei nedusuoju. Atgal lagaminan daiktus sukroviau, kurpes pasikišau po pažaste ir ėmiau basas pamažėlį leistis laiptais žemyn.

Pravėriau duris, Berželiai abu skaito, nusigręžę kiton pusėn. Gera proga, duok Dieve kojas, ir nei įjusti nejutau, kaip atsidariau Kiaušinienės virtuvėj.

Kiaušinienės įnamiai sužiuro lyg ant vilko. O tas Ilgaliežuvis Pilypas ir sako:

— Na, kokis velnias tave nešioja, paausiai muiluoti, basas, turbut iš proto kraustaisi?!

— Tšššš... Kad jus paralis, tylėkit dar atsivys!

— Kas-gi?

priešingai; toliau seka giminaičiai, kaimynai dirbtuvės, tautos, o galop pati valstybė, kuri surenka iš musų eiles tvirčiausių vyrų, paduoda kardą ir paliepia žudyti viens kitus. Tečiaus šita paskutinė kova ne del apšvietos ir labo darbininko, bet del turtuolių kišeniaus, kaip ir šiandien civilizuota Europa daro.

Ką mes turim daryti, ypač lietuviai? Geresnio išėjimo nėra ir buti negali, kaip tik siekti prie apšvietimo ir pilnai pažinti principus A. L. T. Sandaros; kiekvienas darbininkas turi prigulėti prie tos organizacijos. Taip Sandaros principuose pasmerkiama karės bei žudynės ir kviečiama prie apšvietos ir tyro susipratimo.

Štai išpalengvo atslinko gamtos gražusis laikas — pavasaris. Šis laikas maloniausis del visų. Juomi gerėjasi turtuolis, kaip ir darbo žmogus. Vieni apleidžia miestus ir išvažiuoja į pamarius, kur žiedais apsipuošęs namas, kur vaisingų medžių didžiausi sodai, kur paukščių čiulbėjimai, kur kiekvienas žmogus gali gerėties praeitim ir dabartim. Kitas gi tą viršminėtąjį gražumą pasiekti negali. Daugybė aplinkybių sukasi aplink vargdienį, apie ką mes patįs gerai žinome.

Bet vienok, broliai, mėginkime gyventi ir palaikyti savo gyvybę. Per šią vasarą kuodaugiausiai laiko praleiskime pajuriuose, po parkus, maudykimės (tik atsargiai), kuomažiausiai vartokim alkoholio. Taip besielgdami, mes jausimės tvirtesniais kunu, dvasia bei protu. Taipgi neužmirškime paimti mieliausį artimą — tai laikraštį ir Sandaros literaturą, — tai lengvai į kišenę indedamas draugas, kuris parodys musų ateinantį laimingą gyvenimą ir papasakos apie reikalingumą savistovos, tėvynės-Lietuvos, kurios mes darbininkai patįs valdonais busime.

Gal kitas auštantis pavasaris jau bus musų, gal nusiplaus musų brolių nekaltas kraujas ir ant tos vietos turės išaugti baltai mėlynos lelijos, kurios dabins musų žemę ateityje, kartu išreikšdamos žuvusiems amžiną atmintį ir pagarbą.

Laikrodis išmušė savo valandas, ir mes, letuviai-darbininkai išgirdome nelinksmą valandą čionai Amerikoje. Tvirčiausiui jaunimui musų tautos čia irgi gręsia pavojus. Pasiliekame liudėti laukdami aušimo gražios dienelės del visų tautų. Lietuvi-darbininke, pabusk dabar, tuoj stok į Sandaros kuopą, po meilės vėliava padėk nešti taikos žibantuvą — su tavo pagalba greičiau praskinsime kelią į neapribuotą laisvę.

Kražių Ksaveras.

— Berželiai.
— Na, ką tu jiems padarei?
— Išliejau vandenį.
— Vandenį?!
— Taigi sakau iš maudyklės vanduo nugarmėjo apačion.
— Tai kas per blogumas?
— Suteršiau kambarius.
— Kaip galėjai padaryti?
— Nagi, su koja išspyriau kamštį.
— Kvailį nematytas, juk tas vanduo senai dudomis nukeliavo upėn.
— Ištikro?
— Žinoma, kad...
— Ot, nuo to laiko man maudyklė ir neduoda ramumo; kas kiek nors supyko, ar šiaip užsimanė pajuokti, tai ir klausia, o kaip su Berželio maudykle?

Gudrutis pajuokiančiai pažvelgė Vėplukan ir paklausė:
— Ar tik nemeluoji?
— Teisybė.
— Netikiu!
— Kaip sau nori.
— Hm!.... **M. R. T—da.**

SUSIRĖMIMAI TARPE BALTŲJŲ IR JUODŲJŲ.

St. Louis. — Kiek laiko tam atgal čia sustreikavo apie 8,000 dirbt. darbininkų. Jų vietas užėmė atgabenti tam tikslui juodieji iš pietinių valstijų. Miesto tarybos posėdyje, kuriame dalyvavo ir profesijonališkų sąjungų atstovai, tapo nutarta užkirsti kelią juodųjų įvežimui. Užsidarius posėdžiui, paplito gandas, buk juodieji sumušė moterį ir du darbininku (baltuosius). — Delei to kilo susirėmimas tarpe juodųjų ir baltųjų. Rezultate vienas juodasis užmuštas ir keletas juodųjų ir baltųjų sužeista; keli šimtai suareštuota. Atlikta užpuolimai ant daugelio krautuvių, karčiamų ir šiaip gyvenimų. Galop tapo pašaukta kariumenė.

NEW JERSEY SOCIALISTŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Jersey City. — Geg. 30 d. atsidarė New Jersey soc. organizacijų atstovų susivažiavimas. Dalyvauja atstovai nuo 160 skyrių. Svarbesnieji svarstymo punktai: įstatas apie priverstiną kareiviavimą, apie laisvus susirinkimus ir apie cenzuros klausimą.

VISUOTINAS STREIKAS URUGUAY.

Buenos Aires. — Darbo Federacija paskelbė geg. 29 d. visuotiną streiką Uruguay valstijoje. Tapo sulaikytas darbas visuose didesniuose miestuose. Laikraščiai irgi neišėjo.

PARYŽIAUS DARBININKĖS LAIMĖJO STREIKĄ.

Paryžius. — Moterų-siuvėjų streikas beveik jau pasibaigė laimėjimu. Premjeras Ribot pranešė, kad jis įneša atstovų butan įstato projektą kaslink paliuosavimo moterų visose darbo įstaigose subatoje po pietų. Tas buvo svarbiausiu reikalavimu moterų-streikierių. Kitose darbo įstaigose streikas dar tęsiasi.

INTEMPTI ATSINEŠIMAI TARPE DARBININKŲ IR DARBDAVIŲ RUSIJOJE.

Petrogradas. — Atsinešimai tarpe darbininkų ir darbdavių darosi vis aštresniais. Dirbtuvių darbininkai Petrograde, Donec rajone ir Uralo srityse reikalauja pakėlimo mokesties. Tulose dirbtuvėse mokestis jau pakelta ant 75-100 nuoš. Daugelyje vietų darbininkų komitetai patįs kontroliuoja išdirbystę ir paskiria algas. — Beveik visur įvesta 8 val. darbo diena.

Išdirbystė daugelyje dirbtuvių žymiai sumažėjo delei nedatekliaus medžiagos. Greit užsidarys nemažas dirbtuvių skaičius.

120 amuniiijos bei karės medžiagos dirbtuvėse darbininkai jau pradėjo streiką.

EUROPOS DARBININKAI REIKALAUJA TAIKOS.

Amsterdam. — Iš įvairių kariaujančių valstijų bei nuo įvairių darbininkų organizacijų ateina žinios, kad visur darbininkai yra pasiryžę grežtai pareikalauti taikos. „Šįmet karė turi pasibaigti," — skelbia visur darbininkai.

Pittsburgho ir apielinkės lietuvių žiniai!
Galite nusipirkti pavienius „Vien. Liet." numerius, užsiprenumeruoti ant metų, ir užsisakyti knygas
J. B. Ignota, 46 So. 22nd Str
A. J. Katkus 2204 Forbes Str.
PITTSBURGH, PA.

Iš Lietuvos

Apie Miliciją. — Milicijos priešakyje stovi Polizeiratas. Tiesioginė pačios milicijos vyresnybė: milicijos komendantas ir milicijos inspektorius. Pirmuoju milicijos komendantu buvo Vilniaus spaustuvninkas Zavadskas, jam atsisakius komendantu paskirtas. O Venclavavičius, Kauno gub. dvarininkas. Milicijos gi inspektorium paskirtas L. Gira. Milicijos nuovadų Vilniuje išviso 9, seniau policijos nuovadų buvo 8. Be to, miestas padalytas į tris vokiečių civilės policijos revirus; kiekvienas reviras apima 3 milicijos nuovadas. Be civilės vokiečių valdžios, Vilniuje yra dar karės policmeisteris, kurio biuras yra drauge su Ciecoriškaja vokiečių gubernijos valdyba, vadinamuose komendanturos rumuose. Jo žinioje yra vadinamoji karės policija (Militaer-Polizei), kuri turi Vilniuje tiek pat savo skyrių (Wache'o), kiek yra milicijos nuovadų.

Senoji valstybės siena tebėra kaip buvus ir per ją be tam tikro leidimo eiti ar ką nors gabenti draudžiama. Nemunas paskelbta esąs uždarytas ir per jį kelties kurion nors pusėn be tam tikro leidimo taippat negalima.

1916 m. pavasarį Kaune įsteigta Vyriausiojo Rytų Vado valdomajam plotui Prekybos ir Pramonės Rytų Banka arba skolinamoji kasa Rytams, vokiškai „Ost bank fuer Handel und Gewerbe, Darlehenskasse Ost." Jos veikimo plotas: buvusios Kauno, Vilniaus, Suvalkų, Gardino ir Kuršo gubernijos.

Tą banką įsteigė tokia pat Poznanės Banka. Ta tai Poznanės banka 1916 m. balandžio 17 d. išleido apyvartai Rytų Vado valdžios plotui tam tikrus popierinius pinigus rusų rubliaus kursu: 100 rub., 25 rub., 10 rub., 3 rub., 1 rub., ir 50 kap. Tų pinigų vienoje pusėje padėti parašai vokiečių kalba, antroje gi — vietos kalbomis šitokia tvarka: „lietuvių, lenkų ir latvių kalbomis. Tie pinigai paleisti žmonėsna 1916 m. rugsėjo 1 d. Rugsėjo 30 d. tais pačiais metais tų pinigų, vokiškai vadinamų „Darlehenskassenscheine," buvo apyvartoje jau ligi 20,000,330 rub.

Kauno gi Ostbankas, norėdamas užkišti smulkiųjų pinigų tikumo spragą, 1916 m. rudenį paleido dar geležinių rusų kurso pinigų po 1, 2 ir 3 kap., kurių vienoje pusėje padėtas vokiškas parašas „Gebiet der Oberbefehlshabers Ost.", antroje kryžiuje pažymėta pinigo vertybė. Tie pinigai privalo buti imami lygiai kaip ir rusų pinigai ar vokečių markės. Čia pažymėti reikia, jog markių kursas Rytų Vado valdžios plote yra jau kelius sykius keitęsis. 1915 m. gegužio 21 d. užimtoje Rytų srityje įvestas naujasis arba popiežiaus Grigaliaus Didžiojo kalendorius.

Visi vyriausybės įsakymai, kaip jau minėjau, skelbiami yra ne tik vokiečių, bet ir vietos kalbomis. Svarbesnieji, arba platesnių paaiškinimų reikalingi, įsakymai spausdinami dar tam tikrame laikraštyje. Tasai laikraštis leidžiamas trimis kalbomis — vokiečių, lenkų ir lietuvių — eina iš Vilniaus vardu „Paliepimų Lapas Ciesoriškajai gubernijos valdybai ir Vokiečių valdybai Vilniuje" „Vokiškai Verordungsblatt fuer dar Kaiserliche Gouvernment und die Deutsche Verwaltung Wilna". Leidžia jį Ciesoriškoji Vilniaus gubernijos valdyba. Eina ne paskirtomis dienomis, bet reikalui esant.

Įsakymas apie gabenimą prekių į Lietuvą.

Ką tik išleistas vokiečių vyriausybės viršininko įsakymas: „Uždrausta gabenti visokios prekės per sieną į vokiečių valdomą Lietuvą, kur jos sienos ne bendros su Vokios sienomis. Prekės gabenti galima tiktai turint ypatingą tam leidimą. Tokį leidimą duoda tos apskrities viršininkas, į kurio apskritį gabena. Nusižengusius šiam įsakymui baus pinigų bausme iki 3,000 markių. Negalintiems išsimokėti, nuo 3 iki 10 markių skaitant dieną kalėjimu.

Vadinasi, į Lietuvą prekių iš Vokios tegalima gabenti tiktai stačiai per Vokios sieną. Gabenti prekių iš kitų vokiečių valdomų sričių, kaip antai: Vilniaus, Suvalkų, Gardino, Bielostoko ir Kuršo, yra uždrausta, jei tiktai neturima tam tikro leidimo iš ap skrtiies viršininko.

Jonas Aukštuolis.

P. S. — Žinios paimtos iš „Musų kalendoriaus," „Dabarties," „Paliepimtų lapo," „Kownoer Zeitung" ir „Der Osten."

(„Liet. Bals.")

KAIP KILO REVOLIUCIJA.

Ši didžioji Rusų revoliucija, kuri taip greitai, taip tvarkingai ir taip laimingai pasibaigė, prasidėjo visai netikėtai. Senoji valdžia taip buvo visiems inkyrėjusi, taip elgėsi biauriai ir neprotingai, jog sukėlė visą visuomenę prieš save. Ir delto taip iš karto visi nuo jos atsisakė. Revoliucija kilo pati savimi, be jokios tam tikros organizacijos, be didelės agitacijos. Ne organizacijos, sukėlė revoliuciją, bet revoliucijai kilus teko tiek darbininkams, tiek Dumai organizuoties, kad su kilimas neiširtų, bet eitų tvarkingai.

Streikų vienoje kitoje fabrikoje jau budavo ir pirmiau. Vasario 14 dienai buvo žadamas didelis streikas visame Petrapilyje. Darbininkai ketino eiti į V. Dumą su savo reikalavimais ir užuojauta del nutęsimo jos darbų. Bet buvo aiškinama, kad žadamieji streikai daugiau provokacijos darbas, ir jie neįvyko. Bet kilusysis nedarbas ir maži streikai nesiliovė ir žmonių upas vis augo. Pagaliaus ėmė trukti duonos, ypač miesto pakraščiuose dirbtuvių rajonuose. Darbininkų buriai ėmė plaukti į miestą. Policija ėmė vakyti. Tai darė dar didesnį sukilimą. Tikroji revoliucijos pradžia buvo vasario 23 d., kada didelės darbininkų minios ėmė plaukti į miesto vidurį dainuodami revoliucijos dainas. Mal šinti buvo pasiųsti kazokai ir kariumenė. Bet minia instinktu, upu atspėjo kariumenės upą. Pasirodžius kazokų buriams, nebaimė ėmė minią, kaip seniau 1905 m., bet džiaugsmas, ir jie sveikino kazokus ir kareivius, šaukdami „ura". Ir ji atspėjo. Kazokai ir kareiviai nešaudė, neplie kė minios. Jie jautė tą pat, ką pavergtieji sukilėliai. Pradžioje jie tik nuošaliai stovėjo. Buvo atsitikimų, kad kazokai, užstodami sukilusius žmones, baudė uoliausius carizmo gynėjus policistus. Vasario 24 d. sustojo tramvajai. Vasario 25 d. buvo išleistas garsusis Petrapilio komandanto įsakymas, kad kariumenė šaudytų žmones. Bet kariumenė to nedarė. Tiktai policija, žuvančio despotizmo papirkta ir apjakinta, paklausė. To negana. Norėdama daugiau inbauginti žmones, policija, apsitaisiusi kareivių drabužiais, ėmė šaudyti laisvės kovotojus. To jau buvo perdaug. Kariumenė, kuri pirmiau tik stengėsi žmonių nenaikinti, tą senosios valdžios piktybę ir niekšybę, neteko kantrybės ir sto jo ne prieš žmones, bet už žmones. Vasario 26 d. pirma Volinės, paskiau Lietuvių, paskiau ir kiti gvardijos pulkai, tie tariamieji carizmo sargai, pirmiej sukilo ir susidėjo su sukilusia revoliucijos liaudim.

Taip, visuomenė, darbininkai išėjo duonos reikalauti, o parnešė laisvę šaliai. Garbė pirmiesiems drąsuoliams! **Rgn.**

(„Liet. Bals.")

MUSŲ PABĖGELIAI

Charkovas. — Kovo 3 d. Charkovas viešai pripažino naująją vyriausybę. Pervarta buvo be aukų ir didelio sujudimo. Visa valdžia nudien „miesto komiteto" rankose, kuris susideda iš 7 darbininkų atstovų, 1 studento ir 8 miesto dumos narių. Nuo pat pirmosios pervartos dienos viskas inėjo į savo vėžes, tik darbininkai buriais vaikščiojo gatvėmis ir reiškė savo reikalavimus. Raudonosios vėliavos išdidžiai plevėsavo, skelbdamos savo karingus obalsius.

Kaip visur, taip ir Charkove yra Komitetas nukentėjusiems del karės šelpti. Bet įstabus čia jo veikimas, charakteringas tuo žvilgsniu, jog kelintas jau mėnuo tremtiniai nebegauna pašalpos ir nesirodo Komitete. Tuo tarpu Komitetas laiko kanceleriją ir sekretorių, kuriam samdo tris kambarius ir „nešiotę" ir moka 225 rub. pinigais.

Kaikurie draugijos nariai, matydami tokį nenormalų stovį, mėgino reformuoti Komitetą, to labiau, jog maž nevisi Komiteto nariai atsisakė. Buvo sušauktas ir visuotinas susirinkimas (26-II) Draugijos reikalams sutvarkyti, tinkamam Komitetui išrinkti, bet „šaltos sąžinės" žmonės pasistengė išardyti susirinkimą ir Komitetas vėl liko „nei esąs, nei nesąs."

Bet ar nekenčia del to tremtinių reikalai?

Ar nenukentės pagaliaus tos pačios vaikų ir senelių prieglaudos, kuriomis nebus kam rupinties, nes iždininkas ir vice-pirmininkas, kurie jomis rupinosi, pirm susirinkimo atssakė?

Ar nepasijus tie mažučiai našlaičiai ir bejiegiai seneliai ant sniego? Kas už tai atsakys?

Sodietis.

Vitebskas. — Šeštadienį vasario 2 d. burelis Vitebsko lietuvių sutaisė pirmą šiame mieste vakarą. Del trukumo veiklių žmonių tebuvo galima suvaidinti tiktai Činarovo vienveiksmė komedija „Brangusai pabučiavimas." Nežiurint, kad komedija menkutė, artistai mėgėjai atliko savo roles pusėtinai, o E. Čepulytė Nastės rolėje ir B. Grigaliunytė Marės rolėje — savo gyvumu, rolių supratimu pasisakė gabios esančios artistės.

Antra vakaro dalis buvo koncertas. Dauguma nors ir gana dorai atliktų muzikos veikalų — „Melankolie" Napravniko, pagriežta kvarteto rojalei pritariant „Reverie" Goltermano, atlikta solo vilančele ir „Fantasie pasto role" Singelce solo smuiku — nieko lietuviška neprimi nė. Vien Grigaitienės, Petrapilio konservatorijos klausytojos gražiai padainuotos kelios lietuviškos dainos („Kur bakužė samanuota" ir kit.) ir su jausmu Grigaliunytės padeklamuotos eilės (Dagilėlio „Gegutė" ir kit.) nors kiek darė šį vakaro skyrių lietuviškesnį.

Vakarui sutaisyti daug pasidarbavo kun. Pov. Šidlauskas. Spektaklį režisavo Kundrotas, o koncertinį vakaro skyrių sutvarkė A. Vokietaitis. — Vakaro pelnas pavestas Lietuvių Draugijai del karės nukentėjusiems šelpti. **A.**

Bobruiskas, Minsko rėd. — Bobruiskas veik vienų žydų gyvenamas Rusijos miestas, negrįstas, šlapias ir labai nešvarus. Tremtinių apsigyveno gana didelis skaičius, gal nekuo temažesnis už vietinių gyventojų skaičių; vienų tik lietuvių bus apie 2,000 žmonių.

Lietuvių Draugijos skyrius tremtiniams šelpti jau inkurtas 1915 m. spalių mėnesyje, bet iki 1916 metų pradžios maža tepadirbo. Per ištisus gi 1916 metus skyrius dirbo nenuilsdamas: įsteigė 4 prieglaudas, kur laikoma apie 300 vaikučių, 3 mokyklas, bendrabučių suaugusiems, ypač našlėms ir kareivių šeimynoms, ligoninę, kurioje paskutiniu laiku yra apie 20 ligonių, ambulatoriją ir vaistinę. Be to, dar atidaryta siuvykla, skalbykla, mezgykla ir stolių dirbtuvė, kuriose nemaža tremtinių randa sau uždarbio. Dirbtuvių pelnas, palygin ti, nemažas; taip, pavyzdžiui, siuvykla, per vienus praėjusius metus davė beveik pusantro tukstančio rub. gryno pelno.

Visam kam, be abejo, reikėjo nemaža laiko ir darbo, bet kun. Bumšas, skyriaus pirmininkas, o paskutiniu laiku ir Centro ingaliotinis kun. Ivaška, nenuleisdamu darbavosi.

Darbas dirbamas gana gerai, kas negerai, stengiamasi pataisyti; tik kuone nuolatos truksta pinigų, ir tatai vargina ne tik tremtinius, bet ir pačius komiteto darbininkus.

Prieglaudose vaikai laikomi ne visai blogai; maistu, iš dalies ir drabužiais aprupinti, kiek galima, nors pinigų tam gaunama, palyginti, labai mažai. Produktų ir viso ko brangumas čia tikrai nežmoniškas. Sunkiausia yra su avalyne vaikams, kuriai sumų visai negaunama. Komitetas tuo jau pasirupino ir yra vilties sulaukti šiokių tokių vaisių.

Paskutiniu laiku susidarė prie skyriaus dvasios reikalų sekcija, kuri stengiasi dar daugiau patobulinti tvarką ir vedimą prieglaudų ir mokyklų.

Reikalingas kunigas lietuvis, kuris galėtų aprupinti tremtinių dvasios reikalus, nes pamaldų, rodos, lietuviams nėra dar buvę Bobruiske, o jeigu ir buvo, tai retai, (neskaitant gegužinių pamaldų pernai metais).

Sumanyta sutaisyti Bobruiske lietuvių koncertas, kurian pakviesti žymiausi musų artistai. Proga lietuviams bus pasirodyti čia viešai sveimtaučiams.

Ant. Pakutis.

(„Liet. Bals.")

A. Zdažinskas
41 Walcott Str.,
New Haven, Conn.
„Vienybės Lietuvninkų" Keliaujantis agentas. P. A. Zdažinskas yra ingaliotas užrašyti naujiems skaitytojams „Vien. Liet." ir priima mokestį nuo senų skaitytojų.
„V. L." administracija
Taipgi priima spaudai visokius darbus, korteles, bilas ir kitokius darbus.

KORESPONDENCIJOS

BROOKLYN, N. Y.

Apie kriaučius. — Labai nekaip išrodo, kad musų kriaučiai daug daugiau intiki vienai ar dviem ypatoms, negu savo protui. Rodos dabartinėje gadynėje reikėtų pasitikėti savimi, negu porai draugučių.

Štai gegužio 24 d. įvyko preserių A. C. W. of A. 58 skyriaus susirinkimas New Plaza svetainėje. Susirinkimo tikslas, tai pačėmimas svetainės del susirinkimų. Pirmiau preseriai laikydavo susirinkimus po No. 73 Grand Str., bet kaip Draugelis numirė, tai ir nepatogumai atsirado.

Susirinkime delegatas varinėjo agitacijas už vienas ir kitas svetaines. Net tokiame klausime kaip susirinkimų laikymo vieta, o neapsieinamą be agitacijų. Ar paims vieną vietą, ar kitą, juk ne taip jau svarbu. Man norisi parodyti, kad neviskas auksas, kas žiba.

Ant galo preseriai nutarė laikyti susirinkimus New Plaza svetainėje. **Tai Mat.**

NEWARK, N. J.

Didelės prakalbos. — Girdėjom, kad gerb. St. Šimkus važinės su prakalbomis, tat TMD. 41 kuopos apšvietos komisija užkvietė į Newarką. Gerb. Šimkus sutiko kalbėti.

Gegužio 17 d. Prašome vietinius chorus dalyvauti. Šv. Cecilijos choras atsisako, Sietyno choras ir Birutės chorai iš Harrisono sutinka dalyvauti. Taipgi suutinka ir lietuvių benas. Paduodam apgarsinimus atspausdinti vietiniam spaustuvninkui ir vietoje „lietuvių benas", tyčiom ar per klaidą atspaudžia „Vyčių benas dalyvaus prakalbose." Apgarsinimus priversti iš naujo spausdinti, kuriuos ir paskleidžiam po visą apielinkę. Kila didžiausis judėjimas. Vyčių nekurie nariai bėgioja karščiuojasi, protestus rašo į laikraščius: „Nereik Šimkaus! Neleisiu kalbėti! Bedievis, laisvamanis!" ir skundžia policijai ar tam panašiai.

Prakalbų diena artinasi, visas miestas kalba apie Šimkų, apie prakalbas. Tautos Fondo skyrius surengė prakalbas gegužio 16 d., t. y. diena prieš, kunigas iš sakyklos liepė visiems eiti į Tautos fondo prakalbas, vaikai dalina Šimkaus prakalbų plakatus ant gatvės prie bažnyčios. Vyčių narys pamatęs atima, neleidžia, nors ten buvo leista visiems kitiems dalinti. 5 rųšių plakatus baliams, autingams ir socialistų prakalboms ir tt.

Gegužio 16 d. T. F. prakalbos. P. K. Vaškevičia, T. F. pirmininkas, praneša, kad pirmiausiai kalbės p. J. Pavilionis, moksleivis iš Brooklyno. Kalbėtojas pirmiau siai pasisakė, kad jis esąs amerikonas lietuvis, kalbą mažai žinąs ir tt. Jis nuolatos šaukia: „Duokit Lietuvai duonos!" Paskiau kalbėjo p. J. B. Šaliunas, L. Vyčių centro sekretorius iš Waterburio. Kalbėjo lėtai, bet nuosekliai; tarp ko kito pasakė, kad jis geidžia tokios valdžios Lietuvoje, kad butų pilna laisvė visiems: šliupams, socialistams ir tt., ant galo pasakė, kad Waterburio lietuviai reikalavo, kad jų pinigai butų pasiųsti į Lietuvą, o centralis Komitetas laiko juos Liberty Banke, New Yorke.

Toliau pasakė, kad Šimkus negražiai pasielgė Waterburyje ir todel kilo trukšmas laike jo prakalbų. Neva liepė čion taip nesielgti. Žmonių atsilankė apie 200, aukų surinko 135.00 rublius (apie $35.00, skaitant po 6 rub. už dolarį. Labai suklaidino publiką taip pranešę).

Šimkaus prakalbų vakaras artinasi. Baisu. Nekurie vyčiai ginkluojasi įvairiais ginklais (taip man pranešė), kad išpert kailį Šimkui. Žmonės ant gatvių kalbasi, rengiasi ant prakalbų. Dešimtis minutų iki 8-tos val. Svetainė uždaryta, keletas karštuolių stovi prie durių, džiaugiasi neduosią salės, tai prakalbų nebus. Už keletos minutų svetainėje pasirodė žiburiai ir durįs atsidarė. Lietuvių Benas užgraino maršą. Žmonės buriais traukė į svetainę. Prie durių pasirodo Šimkus, benas vėl užgraina maršą, žmonių pilnutėlė salė, nei sėdynių neužtenka.

Gerb. St. Šimkui inėjus į svetainę — garsus delnų plojimas. Vėliaus prasidėjo prakalbos. Vakaro vedėjas J. Kralikauskas, pabriežė prakalbų tikslą ir perstatė kalbėtoją. Pasirodžius St. Šimkui ant estrados, vėl delnų plojimas, svetainė dreba. Papasakojo Lietuvos vargus, nekurių veikėjų politiką, kad jie žmones prie maištų kelia be jokio išrokavimo. Liepė aukauti į L. Gelbėjimo Fondą, bet jei kas į kokį kitą fondą tiki, tegul ten aukauja, juk Lietuva badu miršta.

Paaiškino Centralio Komiteto veikimą ir užmetimus, kodel aukų nesiunčia, kad delei protestų, Raudonasai Kryžius sustabdė aukų siuntimą ir kad Centralis Komitetas neturi galės kontroliuoti tuos pinigus, kurie randasi Raudonojo Kryžiaus rankose Washingtone.

Rinkimas aukų.

Antrą dalį kalbos pašventė Lietuvos liuosybės klausimui. P. Šimkus sako, kad kuomet čion pešamės už Lietuvos valdžią, o po karei lietuviai ten gyvenantįs nustatys sau valdžią, kokia bus galima, kokia bus jiems tinkama; visai mųs nesiklaus. Toliaus pasakė, kad nekurių Amerikos vadovų politika, tai tik sukurstymas žmonių vieni prieš kitus delei apgynimo savo ypatiškų siekinių. Ragino prie vienybės, liepė neklausyti tų vadovų, kurie skleidžia neapikantą ir kerštą prieš tuos pačius brolius lietuvius. Ant galo pasakė, kad ir visur kalba, ragina prie brolybės ir vienybės, bet nekurie laikraščiai aprašydami jo kalbą skleidžia neteisybę su tikslu kenkti Lietuvos badaujantiems žmonėms.

Gerb. St. Šimkus kalbėjo rimtai. Nieko neužgaudamas. Prakalba labai patiko publikai, tą patvirtino garsus delnų plojimas, rodos, kad svetainę sugriaus.

Pasibaigus prakalbai, p-lė Kralikauskiutė suteikė bukietą gyvų gėlių nuo vietos veikėjų, su tam tikrai pritaikinta deklamacija. Gerb. Šimkus susijudino.

Paskiau kalbėjo J. Kralikauskas apie vietos santikius. Tarpe prakalbų, Sietyno choras sudainavo keletą gražių dainelių, iš ko publika gerėjosi, nes iššaukė ant estrados po keletą kartų. Pagarbos žodis priguli sietyniečiams. Visi chorai buvo užprašyti, o vienas „Birutės" choras atsisakė, nors buvo prižadėjęs dalyvauti. P-lė Kralikauskiutė gražiai padeklamavo. Neprošalį paminėti, kad p-lė Kralikauskiutė dar jauna mergaitė, o jau keletą kartų atsižymėjo kaipo gabi deklamatorka. Publika jaja gėrėjosi. Garbė tėvams, kad taip gražiai išlavina vaikus. Taipgi gana puikiai atsižymėjo ir Lietuvių Benas, linksmino publiką gražia muzika.

Publika užsilaikė labai pavyzdingai, ramiai. Tik keletas karštuolių nerimastavo, nes iš gėdos nedrįso akių pakelt į viršų. Lai buva jiems pamokinimas.

Tokios demonstracijos dar nei vienas kalbėtojas neaplaikė Newarke (išskiriant Yčą su Basanavičium).

Newarko lietuviai parodė, kad jie gerbia tikrus tautos veikėjus.

Neprošalį paminėti, kad vietinėje L. Vyčių kuopoje tik keletas karštuolių atsirado, kurie bandė ardyti ir kenkti prakalboms, o šiaip didžiuma vyčių yra apsišvietę vaikinai ir merginos.

Publikos buvo apie 900 žmonių. Aukų surinkta $77.00. Vardai bus paskelbti Centralio Komiteto skyriuje. Aukautojams ir visai publikai širdingas ačiu.

Vardu TMD. 41 kp.

M. Truska.

PHILADELPHIA, PA.

(Port Richmond).

Šioje miesto dalyje gyvena daugelis lietuvių, kurie sutvėrę keletą draugijų, apie kurias man norisi pakalbėti.

Čionai antri metai kaip gyvuoja „Daina." Po pasitraukimo gerb. St .Šimkaus, draugija buvo visiškai nusilpnusi, sumažėjusi, nes neturėjo gero vadovo.

Pastaruoju laiku, kuomet paėmė vadovauti „Dainą" vargonininkas gerb. p. J. Banis, „Daina" vėl sustiprėjo ir veikia.

Štai trumpame laike „Daina" surengė richmondiečiams du gražiu vakaru dailės srityje. Pastaruoju laiku (25 gegužės) surengtame koncerte padainuota gražiausios ir naujausios dainos, tik publikos mažai buvo Vsi likosi užganėdinti. Likosi išpildyta: Šimkaus „Oželis" ir „Ant tėvelio dvaro." Tai labai maloniai buvo išpildyta.

Kita draugija, tai Šv. Jurgio kareivių dr-ja, kuri čia gyvuoja nuo 25 metų. Tai tvirčiausia iš savišalpinių dr-jų. Ši draugija yra grynai katalikiška ir daug gelbsti vietiniai parapijai, deda aukas. Tik kun. Miluko laikuose ji buvo pasmerkta, kaipo nekatalikiška draugija, nes ji buvo atsisakiusi aukauti 500 dolarių. Tuom laiku ir buvo išmestas įstatymas priverstinos išpažinties ir atsimetė nuo parapijos. Dabar gi ši dr-ja pora metų atgal turėjo bylą su vienu savo nariu už pašalpą ligoje. Draugija neturėdama konstitucijos anglų kalboje pralaimėjo ir panešė gana didelius iškaščius. Po tam likosi padirbta nauja konstitucija anglų ir lietuvių kalbose. Bet projekte buvo vėl įrašyta privetstina išpažintis, tas sukėlė susirinkime triukšmą. Tuo reikalu buvo keletas susirinkimų ir didžiuma nubalsavo, kad išpažintis negali buti priverstina. Reikia pasakyti, kad šion dr-jon priklauso ir du kunigai: kun. Šedvydis ir kun. Kaulakis. Jiedu nesilanko į susirinkimus. Taip nebuvo ir ant susirinkimų, kuomet buvo svarstytas konstitucijos projektas.

Dabar gegužio 10 d. tapo sušauktas ekstra susirinkimas ir galutinai balsuota ir visgi priverstinoji išpažintis nupuolė. — Rodos viskas pabaigta, bet štai gegužio 20 d. klebonas M. Šedvydis iš sakyklos užsakė musų ekstra susirinkimą. Stebėtina tas, kad sušaukė ne ton vieton, kur paprastai laiko susirinkimus, bet pobažnytinėn svetainėn.

Dr. Komitetas nuėjo paklausti, kas darosi, kad be dr-jos žinios šaukiamas susirinkimas. Bet kunigas nedasileido. Komitetas nenuėjo ant to susirinkimo, bet kunigas nuskyrė savo pirmininką. Čia tai ir buvo tikras užsipuolimas ant veikliausių narių. Tai niekis, kad kunigą niekas neingaliavo, jis veikė kaipo koks valdovas.

Bet visgi nieko tikro negalėjo nutarti, nes buvo susirinkę tik apie 40 narių. Tai po tam klebonas pradėjo tikrą ardymo darbą. Štai gegužio 27 d. iš sakyklos vėl papasakojo apie tą susirinkimą ir ragino, kad eitų rašytieš po kunigo padarytu listu. Sako, kada mes perviršysime savo balsais, tai žinosime ką padaryti.

Reikia pasakyti, kad kun. Šedvydis kaip čionai pribuvo, tai buvo labai žmoniškas, žmoniškai apsieidavo. Bet dabar visai kas kita. (Dabar visoje Amerikoje lietuviški kunigai matomai susitarę smarkiai atakuoja viską, kas ne jų rankose, griebiasi net melagysčių. — Red.) Musų kampelyje buvo ramu, nieko nebuvo tokio, ką galima butų pavadinti bedieviška. Niekas nerengė Mockui prakalbų. Niekas nekliudė nei klebono, nei katalikybės. Klebonas pirmiausiai užsipuolė ant TMD. kuopos, net iš sakyklos liepė nedalyvauti tos draugijos surengtose paskaitose.

Dabar čionai susitvėrė ir socialistų kuopa, kuri turbut jau neduos klebonui ramumo.

Senas narys.

BRIDGEPORT, CONN.

Subatoje, 19 d. gegužio, SLA. 51 kuopa buvo surengusi balių. Bet kad tą dieną buvo daugiau balių, tai žmonių neperdaugiausiai buvo, bet visgi užtektinai, kad butų gražus balius. Iš karto buvo tikėtasi, kad žmonių visai mažai bus, mat klerikalai dėjo visas pastangas, kad tik užkenkti. Bet jų pastangos veltui nuėjo.

Tiesa, klerikalai nemažiau persekioja ir socialistus. Ypač stengėsi užkenkti jų surengtam lošimui „Blindai." Užkenkimas buvo daromas tuomi, kad ant greitųjų tą pačią dieną surengtas jų lošimas „Katriutė." Aš buvau nuvykęs ant klerikalų vakaro, tai yra ant vyčių, kurie tarnauja klerikalų partijai. Inėjau. Nespėjau dar ir durių praverti, kaip iš visų pusių į mane sužiuro ir visi sako: „Štai socialistas." Tuom tarpu kas ten sakė prakalbą, bet jis tuoj nustojo kalbėjęs, turbut pabugo, nes, mat, jau socialistai daugelyje vietų atsižymėjo betvarkių darymu.

Kaslink to vakaro, tai aš panašaus dar nesu matęs. Taip silpnai lošė, kad vargiai ir begalima silpniau, o dar prie to viso nieko negalima buvo girdėti. **K. B.**

BRIDGEPORT, CONN.

Gegužio 25 d. buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo p. Martus. Jis pirmiausiai nupiešė Lietuvos stovį karės metu ir prisiminė apie amatninkus. Po prakalbų buvo pasikalbėjimai. P. Buivydas užklausė: „Ar bus Amerikos ateiviai imami kariumenėn?" Darodinėjo, kad gali buti keli ir paimti, bet visų visgi neims. Paskui buvo užduotas klausimas jau iš socialistų pusės. „Draugas" klausė: „Ar jau kaip jųs buvote Rusijoje galima buvo žinoti, kad bus revoliucija?" Prieš tai atsiliepė p. K. Buivydas, kuris jam atsakė, kad tiesą kalbėjo, bet slaptai, ne vien kareiviai, bet ir moksleiviai studentai ir šiaip moksleiviai. Visi tikėjosi, kad bus revoliucija, ir kad bus kitokios permainos. Paskui dar vienas iš klausytojų klausė: „Kad mes čion sutversime draugijas ir pirksime ten žemes, argi nebus išnaudojimas žmonių?" P. Martus atsakė: „Nejauugi bus geriau, kad žemes, kurios yra parduodamos, nupirks svetimi." Tuo kartu tai bus išnaudojimas. Dar daug visokių klausimų norėjo užduoti viešai, bet gaila, kad nemoka užklausti. **K. B.**

ROCHESTER, N. Y.

Lietuviai katalikai nekaip priėmė popiežiaus paskirtą lietuviams dieną, 20 gegužio. Tą dieną, rodos, reikėjo, kad butų pilna bažnytėlė, bet buvo prisirinkę vos pusė. Kun. Kasakaitis matyti stengėsi paskelbti tai ir angliškuose laikraščiuose ir ištikro buvo tilpę apie letuvius „Ev. Times." Ten buvo suminėta net Tautos Fondo valdyba. Bet indomu tas, kad vietinio Tautos Fondo skyriaus pirmininkas p. V. Danilavičius tą dieną suorganizavo apie 100 ypatų į taip vadinamą gegužinį žingsniavimą (May Walk). Tai taip Tautos Fondo skyriai darbuojasi! Tai taip prijaučia. Rodos, lyg negalėjo rasti kitą nedėldienį, rodos lyg negalėjo atidėti, kada bus tikrai šiltas oras. Į tai reikia žiurėti, tiktai kaipo į jų nenorėjimą, kad kas paaukautų, kitaip negalima suprasti.

Kun. Krasnickas stengėsi išleisti atsišaukimus, kviesdamas katalikus prisidėti su centu del gelbėjimo žustančių brolių, bet kad kiti rengė išsisklaidymą po girias gireles, tai mažai turbut ir tesurinko aukų. Kiek surinko, neteko sužinoti. **Aniolėlis.**

PITTSTON, PA.

Nedėlioje 13 d. gegužio SLA. 7tos kuopos mėnesiniame susirinkime tapo skaitytas Centralinio sekretoriaus atsiliepimas delei platinimo literaturos apie apdraudą senatvėje. Tapo nutarta parsitraukti knygų įvairaus turinio, bent šimtą egzempliorių. Pritariant lietuvių publikai laikyti paskaitas per visą savaitę. Paskaitos prasidės 8 valandą vakare.

Po kuopos susirinkimo vakare atsibuvo prakalbos. Kalbėjo F. Živatkauskas temoje reikalingumas Pittstone laisvų kuopų delei. Prisirašė trįs nauji nariai.

21 d. gegužio Dr. F. Matulaitis laikė paskaitą temoje link žmonių sveikatos. Žmon. pasiklausyti tų pask. susirinko mažai -- apie 60 ypatų. Paskaitos apie sveikatą mums lietuviams yra atkartotinai reikalingos. Tik musų gerbiami d-rai turėtų geriau sveikatos dėsnius išaiškinti. Kas yra blėdinga gerti bei valgyti. Dr. Matulaičiui ne pilnai pavyko išaiškinti. Prie tam lietuviai turėtų kreipti į savo sveikatą daugiau domos; lankyti panašius susirinkimus bei mokinties.

SLA. 7-tas apskritis rengia Lietuvių dieną 7 Birželio, Sans Souci parke tarpe Nanticoke ir Wilkes Barre. Pelnas skiriamas lietuviams nukentėjusiems nuo karės. Komitetas tikisi sulaukti įvairių pasilinksminimų, yra užkviestas kalbėti St. Šimkus.

Anglekasyklos visoje apielinkėje dirba pilną laiką. Visur yra didelė stoka anglekasių; ypatingai anglekasiams pagelbininkų. D. ir H. Co. pargabeno 60 šeimynų meksikonų. Vietiniai gyventojai baimisi — sako, mat, meksikonai gali juos užkrėsti šiltine, bei kitokiomis ligomis.

Nuo 1 d. gegužio visiems anglekasiams tapo pakelta mokestis nuo 10 iki 36 centų. Oras gegužio mėnesį šaltas. Medžiai dar pusiau nesprogę. **J—tis**

IŠ KELIONĖS PO LIETUVIŲ KOLONIJAS.

Grand Rapids, Mich. — Lietuvių mokykla — puikus pavyzdis kitoms kolonijoms. — Geriausio, ką man teko užtikti, perkeliavus per visą mano buvimo laiką Amerikoje per kokią 100 lietuvių kolonijų, tai buvo lietuvių vakarinė mokykla Grand Rapids. Nors jau miesto vakarinės mokyklos senai užsidarė, bet lietuvių vakarinė mokykla šauniai darbuojasi, todel, kad bent kokia 20 jaunų vaikinų susitarė tarp savęs lankyti mokyklą visą laiką, paprašė miesto valdžios ir ta leido, ir dabar kas vakaras šiokiomis dienomis tie vaikinai sueina į mokyklą ir mokinasi **aritmetikos, lietuvių gramatikos ir anglų kalbos.** Viso to darbo įkvėpėju ir tos mokyklos mokytoju yra gerb. Leonas Braškis, pirmiau buvęs Valparaiso studentas.

Apsilankius toje mokykloje, neišpasakytai buvo malonu matyti, kaip tie suaugę vyrai, vietoje po smukles užti, po kokius ten „pulruimius" smaksoti, ar namie alų traukti ir tuščiuose tauzijimuose laiką leisti, apstoję mokyklos lentas, rupestingai dirbo uždavinius. Iš pasikalbėjimų su jais pasirodė, jog kitas iš jų atvažiavo iš Europos vos bemokėdamas vardą, pavardę pasirašyti, o dabar išmoko liuosai rašyti ir rokundas dirbti!

Garbė tiems Grand Rapids jauniems vyrams, kad jie sugalvojo taip naudingai ir gražiai laiką leisti, o gerb. L. Braškiui visos lietuvių visuomenės vardu, ačiu už tokį prakilnų triusą ir gaminimą musų visuomenei šviesių, gerų žmonių ir darbininkų!

Grand Rapids'o tautiečiai. — Ligšiol klerikalai ir socialistai buvo įsitikinę, kad vadinamieji tautiečiai patįs nežino ko nori ir neišmano savo pažvalgų. Bet pabuvojus tautiečių tarpe įvairiose kolonijose, pasirodo, kad jie labai gerai žino savo poziciją musų visuomenėje ir aiškiai supranta ko jie nori. Reikia paimti, pavyzdin, Grand Rapids tautiečius. Iš pašnekų su jais paaiškėjo, kad jie labai gerai supranta kokis yra skirtumas tarp jų ir klerikalų ir tarp jų ir socialistų.

— Klerikalai, sako jie: apgaubia kunigą kokia tai viršgamtine galybe valdyti viską, kišties į visus reikalus su tikyba, arba stačiau vadžioti visus už nosies, o mes kunigus apvelkame jų galybe tik bažnyčios dalykuose, o kaip greitai jis kalba į žmones, eina į susirinkimus, tai jis tokis pat žmogus ir tiek tiesos turi kaip ir kiekvienas paprastas žmogus. Katalikai klerikalai prikišinėja mums, kad mes neiname į bažnyčią, o mes jiems neprikišinėjame, teeina sveiki kiek jie nori ir tegarbina Dievą kiek jie nori, jei jų to sąžinė reikalauja, bet, jei musų sąžinė nereikalauja eiti į bažnyčią, tai tegul broliai katalikai mums neprikišinėja to, kaip ir mes neprikišinėjame, jei jie pripažįsta sąžinės laisvę, o tautybės ir ekonomijos klausimuose mes einame išvien.

— Socialistai — tai kraštutiniai nenuoramos, kurie savo vadų aklai klausydami, reikalauja nuo musų visuomenės to, ko musų visuomenė pati neturi ir negali turėti per palyginamai mažą savo apsišvietimo laipsnį! Kaip mes tautiečiai ir klerikalai galime duoti pas save vykinti socijalę tvarką, jei mes patįs dar jokios laisvės neturime!

Daugelis Grand Rapids tautiečių ketina grįžti po karei į Lietuvą, susiorganizavę į tam tikrą draugiją. **M. Šalčius.**

Išeina kas serėda iš Brooklyn, N. Y.

Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

J. J. PAUKŠTIS & CO. (Inc.)
120-120 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

IŠ BELAISVIŲ PASIURĖS.

(Kronika No. 2. „V. Liet.")

Kopenhagenas, Danija. — Karė vis plečiasi, belaisvių skaičius vis auga, o kuomet užsibaigs tos vargingos dienos — neįspėsi žmogus. Musų žmonės išgirdo tą balsą ir suskubo šelpti kuo įmanydami, nešama grudas po grudui, supilama aruodai. Lyg šmėkla — buvo pasklidę gandas, jog iš Danų nebus leista išvežti duonos net belaisviams. Suskubta buvo siųsti, kas galima, daugiausiai sausainių į lagerius, kad nors kiek suraminus belaisvius. Vienok šiandien korteles invedus Danuose ir skaitlininkui prie ministerijos viską apskaitliavus, nužiurėta, kad ne kiek pakenks turtingai Danijai, jei bus penimi belaisviai Vokėj (Vokietijoj — Red.) ir Austruose. Šiandien iš čionai veik viską galima išvežti (išskyrus cukraus). O blogesnių laikų visgi reikia laukti, pav.: Šveduose viskas užginta išvežti svetur,

Šveicaruose galima vežti ir cukraus svetur taipgi ir muilas ir visi riebumai. Jau gal but nebetoli tas laikas, kuomet brangus broliai pilk sermėgiai sunkų vargą išvargę keliaus namon — laisvon Tėvynėn. Tat, neduokime jiems dabar suvargti dvasiai ir pajiegoms sunykti — šelpkime juos kuom įmanydami.

Musų visuomenė stengiasi atsiliepti į graudžius dejavimus skrendančius iš užu geležinių sienų. Taip Tėvynės Mylėtojų Draugija iš Amerikos yra prisiuntusi 4142 egz. knygų — 16 atskirų veikalų vertės virš 988 dolarių. Tai šventė spausdinto žodžio. Knygos tapo prisiųstos TMD. sekretoriaus p. P. Norkaus per L. C. K. ingaliotinį p. J. Augštuolį, Stockholme, Švedų-Lietuvių komiteto narį ir tapo jau padalintos lietuviams belaisviams.

Lietuvių skyrius prie Danų Raudonojo Kryžiaus Kopenhagoje gavęs šį turtą išsiuntinėjo į 53 skyriaus globiamus lagerius, vėliau bus pasiųsta ir į globiamus „Lituania" lagerius bei kitur. Atsiųstų knygų tarpe, yra kapitališkas V. Kudirkos raštų leidinys, Vaičaičio bei kun. Strazdo eilių rinkiniai, gražus veikalas „Širdis" ir daug kitų TMD išleistų populiarių raštų, indomių ir naudingų knygų.

Kaip kur gandas apie atėjusias knygas pasiekė ir musų belaisvius lageriuose. Belaisvių mokyklos mokytojas p. A. Velykis tuom reikalu yra atsiuntęs išdidų ir širdingą upą išreiškiantį raštelį:

Lager Holzminder, 17-3-17.
Gerb. P. Savickis: —

Dar kartą tariu širdingą ačiu už maisto siuntinius skiriamus mokyklos vaikams ir man pačiam. Šiomis dienomis gavome žinią, jog Tamista mums knygas pasiuntėte, tas mus labai nudžiugino. Nežinau, kaip mums teks atidėkavotį T. už visus rupesčius musų delei. Pirm visko ne tiktai mokslus einantįs vaikai, bet ir mes visi stengiamės kuodaugiausiai pramokti lietuvių kalbos, musų istorijos. Kuomet baigsis ši nelemta karė, ir kuomet mųs tėvynei Lietuvai užšvis liuosybės saulelė ir santaikos angelas joje viešpataus, tuomet nevienas musų asmeniškai pajiegs Tamistai atidėkavoti už globą.

Lietuvių mokykloje yra 12 mokinių, kurių du vyriausiu gyvena kartu su manim (Valentas 14 m. ir Savickas 15 metų), o trįs su motinomis. Jie kas savaitė gauna nuo vietos komiteto po paketą gero valgio, pieno skardinę, 200 gramų mėsos, 250 gramų konservų, makaronų ir po 50 gramų. Apart to visiems belaisviams dalyvaujant rusų komitete (tenai aš atstovauju lietuvius) tenka pavalgyti ir vaikams. Mano auklėtiniai paeina nuo Kartuvėnų (ties Šiauliais) ir nuo Kazlų Rudos, Suvalk. gub. Nors didis vargas mokinti, — stinga rankvedžių. Gal surasite tinkamų ir prisiųsite. Suaugusiems mokykla gana plečiasi, nors jau daugelis lietuvių grįžo namon — tėviškėn, o daugeliui vėl teko dirbti Vokėj. Apie šitą belaisvių mokyklą parašysiu vėliaus, gavęs knygas. Siunčiu širdingų labų dienų. Al. Velykis.

Matote, kaip didis turtas prisiųstas knygomis iš Amerikos, bet jų kaip jau minėjau yra tik 16 veikalų, nors dideliame skaitliuje. O belaisviams labiau reikia knygų, negu duonos. Sekdami TMD. pavyzdį, siųskite daugiau knygų.

Su maistu lageriuose visai bloga. Patiems vokiečiams alkį kenčiant, nėra ko iš jų ir norėti. Kaip praneša pačioje Vokėj miršta daug mažų vaikų, nes motinos negalėdamos pavalgydinti blogai žindo kudikius. Suaugusiems pieną pardavinėti užginta. Mėsos labai mažai kas valgo, daugiausia maitinasi bulvine duona. Tai faktas. Muilo tiek teduodama, jog greičiau privelia skruostus, negu išsiprausia. Rubams duodama gelumbės vienam kostiumui į metus. Kitas viskas siunčiama į apkasus. Jei belaisviams visiškai nepriduoti maisto iš šalies, tai turėtų bevėik badu mirti. Grįžtantįs belaisviai (kuriais mainosi) pasakoja, kad alkis pasiekęs didžiausią laipsnį. Valgis belaisvių tokis, kad nei žmonės gyvi nei mirę. Belaisvių padėjimą lai charakterizuoja sekantis laiškelis p. Radinio:

Lietuvių skyriui prie damų Raudonojo Kryžiaus
Kopenhagoje.
Gerb. p. Savicki: —

Šiandien apturėjau nuo Tamistos siuntinį, kurio intalpą esu pasidalinęs su Miliuku. Iš širdies išreiškiu tikrą dėkingumą; Jųs palaikote mano gyvastį. Aš da žnai susitinku su draugu, badu (často vstriečaju tovarišča Badasa), o man prie mano sveikatos jis labai kliudo. Maldauju, neapleiskite mųs. Užtai Tamistai Dievas atlygins. Su pagarba Justas Radinis, Altdamm Lager 1 comp. 4.

Kad išlaikyti belaisvius gyvus ir sveikus, tai daug nuo mųs pačių priguli.

Nesulyginamai brangią paramą mums duoda: Maskvos Lietuv. Komit., jis yra prisiuntęs 402 kr. (350 rublių) ir matomai ateityje siųs kas mėnuo po tiek. Per kun. K. Matulaitį (Anglijoje) yra prisiųsta 172 ir 158 kr. Kiek galima pastebėti, tai Anglijos lietuviai gausiai šelpia per ištisą žiemą siųsdami šilingą po šilingui. Pagaliaus priėmiau didelę sumą nuo Centralio Komiteto. Reikia pažymėti, jog priėmiau gana gausias aukas ir nuo lietuvių gyvenančių danų ukėje. Čionai tokių yra apie 40 žmonių, uždirba pusėtinai, visų esama susipratusių. Jie pasimokina ukio ir tas yra labai gerai.

Iš lagerio Czersk (čion perkelti belaisviai pirmiau buvusieji lageryje Butow) praneša, kad *Juozas Rimša* (Nr. 17768) jo žmonai prašant yra paleistas iš belaisvės.

Į lagerį Czersk yra atkeltas, kaipo civilis belaisvis musų žinomas veikėjas Augustinas Janulaitis už kovą už tėvynės labo delei nukentėjęs.

Jurgis Savickas.

Adresas laiškams ir pinigas:
Croix rouge danoise
Section lithuanienne
Copenhague, Danmark.

Maistą siunčiant dar reikia pridėti *„Hyskenstuede 12,"* o knygas siunčiant pridėti *„Bogafdeling Carlsberg."*

N. B. Kitų laikraščių meldžiu perspausdinti.

Peržvalga

// **Rusija ir Europa.**

Pereitame „V. L." numeryje rašėme, kad Rusija šioje karėje suloš persveriančią rolę. Ji arba taikinsis su Vokietija be aneksijų ir privers visus sąjungiečius taikinties tokiomis sąlygomis, arba ginklu privers Vokietiją prie tokios taikos. Tai buvo pažvelgimas ateitin, bet dabar jau tą galima laikyti įvykusiu faktu. Rusų kareivių ir valstiečių taryba, kuri faktiškai dabar valdo Rusiją, išstumė griežtą reikalavimą:

Tegul anglai, franeuzai ir kiti sąjungiečiai ištikro pasako už ką jie kariauja. Jei jie kariauja už užgrobimą, ar už kokius istorinius reikalus, tai Rusija neduos nei vieno kareivio. Rusai priminė anglams, kad jei jie kariauja už mažųjų tautų liuosybę, tai kodel jie smaugia Airiją, Aigiptą ir kitas tautas.

Dar niekad šioje karėje nebuvo taip aštriai ant kampo pastatytas klausmas kaip dabar. Aišku, kad jei sąjungiečiai kariauja su užgrobimo tikslais, tai Rusija paskirai susitaikys. Jeigu gi kariauja už pasaulio išliuosavimą, tai tegul ir paliuosuoja tautas.

Ir vienaip ir kitaip mažomsiomis tautoms išeina ant gero. Jei Anglija nesutiktų be užgrobimų kariauti, tai tuomet Rusija susitaiko su Vokietija.

Dabar visas pasaulis sujudęs. Washingtono valdžia nežino už ko griebties. Jei Rusija paskirai susitaikys, tai vakarinei Europai butų sunku, nes vieną — paliuosuotų pusantro milijono kareivių iš rytų fronto, o antrą — rusai paliuosuotų apie milijoną vokiečių belaisvių ir aprupintų Vokietiją duona ir žaliaja medžiaga. Bet be abejo rusai pastatytų išlygą vokiečiams paliuosuoti tautas. Jau dabar kur nekur išsprunka nedrąsus balsai, kad bus paliuosuotos: Suomija, Lenkija, Lietuva, Latvija, Airija, Aigiptas, Indijos, Balkanų tautos, Kaukazas ir tt.

Dabar pasaulio akįs nukreiptos Stockholman, kur susivažiavę rusų ir vokiečių socialistai tariasi. Stebėtiniausia tas, kad Bethmann-Hollwego valdžia, nežiurint į dešiniuosius Vokietijos elementus, remia tokius socialistus, kurie reikalauja taikos be užgrobimų (net ir Šeidemannas to reikalauja). Stovime išvakarėse didelių permainų.

*

// **Lenkai atsisako iš Lietuvos Tarybos.**

Jau pranešėme, kad Petrograde susiorganizavo Lietuvių Taryba, kurion ineina 12 lietuvių atstovų ir kurion nutarta kviesti 6 baltgudžius, 3 žydus, 2 lenku ir vieną rusą.

Rusų laikraščiai praneša, kad lenkų atstovai šios ir buvusių Dumų turėjo posėdį ir nutarė nedalyvauti toje Lietuvos taryboje, nes... ji esanti nedemokratiška. Lenkai pabrėžia, kad lietuviai ir lenkai gyvena vienoje žemėje, kad tos dvi tautos ilgai kartu darbavosi ir tt. Tiesa, lenkai pripažįsta Lietuvai autonomiją, bet matomai po Lenkija.

Taigi dar kartą musų taip vadinamieji globėjai pakiša mums koją musų darbe, kad tik mes mažiau gautume liuosybių ir kad butume geresne medžiaga polonizacijai. Jei jau ir dabar taip elgiasi, jei ir dabar drįsta slopinti tuos lietuvių ješkinius, kuomet viso pasaulio pavergtosios tautos jieško liuosybės, tai ištikro lenkai pasiliks musų amžinais priešais.

*

// **Kairieji ir ekstra socialistai.**

„Laisvė" indėjo straipsnelį apie jos santikius su mumis. Nusiskundžia, buk mes ant jos perdaug užsipuolame, buk mes ją laikome nerimtu laikraščiu, kad ji netarnaujanti visuomenei ir tt.

Kaslink rimtumo, tai tiesa. Mes „Laisvę" nelaikome rimtu laikraščiu del tos priežasties, kad ji niekad rimtai nenušviečia dalykų; ji laikosi devizo, kad jei ką socialistai darė, tai ir gražu ir gera, o ką nesocialistai padaro — tai viskas bloga. Ir tą daro ne tiktai partiviškuose dalykuose, kur dar galima išsiteisint. Aiškiausiu pavyzdžiu bus tas, kad „Laisvė" stengėsi išteisint net ir p. J. Bėkampį, kuris bandė išardyti tautiečių-demokratų prakalbas. Rimtesni laikraščiai, kokie jie nebutų, tokių dalykų negali pateisinti. Jei jau delei kokių nors priežasčių neparanku kaltinti, tai rimti laikraščiai praleidžia tuos klausimus tylėjimu, kaip kad pasielgė „Naujienos" su „Draugo" išstumtu Acerio ir Burdos „incidentu."

Ar „Laisvė" visuomeninis laikraštis? Atsakome, kad ne. Nesvarbu, kad jį leidžia 115 socialistų, svarbu tas, kam ji tarnauja. O „Laisvė" tarnauja tiktai siaurai kraštutinių socialistų partijai. Kad taip yra, lai paliudija tas, kad „Laisvę" delei savo siaurumo išdalies net eina pati prieš save. Juk jos, tai yra socialistų obalsiu yra reikalavimas plačiausios demokratijos, vienok ji visuomet rašo prieš tautininkus-demokratus, kurie nemažiau už pačią „Laisvę" geidžia įvedimo plačiausios demokratijos.

Kaip suprasti „Laisvės" žodžius: „Mes buvome, esame ir busime kairiausiais socialistais. Mes visuomet pravedėme ežę tarpe kairiųjų ir taip vadinamų ekstra kairiųjų."

Kad „Laisvė" labai toli nuo tokių socialistų kaip vokiškas imperialistiškas socialistas Šeidemanas, tai tiesa. Bet koks gi skirtumas tarp „L." ir Lenino. Leninas juk tikras paražencas, kosmopolitas. Jam vis vien kas nei užkariaus, jis nepripažįsta tautos. „Laisvėje" irgi nematėme nei kartą aiškiai išreikštos minties, kad reikia kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Ji tame klausime laikosi pasyviai. Pagaliaus koks gi skirtumas tarp kairiausiųjų ir ekstra kairiųjų socialistų. Ekstra kairieji yra kairiausiais, o kairiausius galima pavadinti ekstra kairiaisiais, tas juk nedaro skirtumo, juk jie visi prisilaiko vienodų reikalavimų ir vienodos taktikos.

Jei „Laisvė" elgtųsi taip, kaip Lietuvos social-demokratija elgiasi, jei laikytusi tos taktikos, kaip kad rusų bolševikai, kurie dabar jau sutiko eiti į koalicijas su kitomis partijomis ir sudarė Rusijos koalicijinę valdžią, tai tuomet mes kitaip žiurėtumėm į „Laisvę". Kol ji, anot jos pačios, yra ir bus kraštutiniausia, kol visus ir viską peiks, o save girs, tol mes nepermainysime savo pažiurų į ją.

*

// **Apie laikraščių sujungimą.**

„Draugas" praneša, kad girdi, tautiečiai buvo sumanę leisti dienraštį sujungus visus savo savaitraščius. Bet pasirodė, kad ir po jungtuvių negalima dienraščio leisti.

Čia jau „Draugo" „agentai" neteisingai danešė savo bosams. Ištikrųjų buvo kalba leisti dienraštį, bet nesujungus nei pusę tautiškų savaitraščių skaitliaus Ir tai neleista ne delto, kad neapsimoka, ar negalima, bet delto, kad dabar dienraščio įsteigimas mažai naudos teatneštų, nes karei pasibaigus nežinia koks bus amerikiečių padėjimas. Iš kitos pusės, jei jau steigti dienraštį, tai daug našiau steigti Lietuvoje tuojaus po karės pasibaigimui.

*

// **Apie kišimąsi į politiką.**

„Draugas" mųs klausia:

1) Kada bus kišimasis į politiką ir kada ne?

2) Kas bus teisėjas to kišimosi, ar „V. L." ar popiežius?

Nors „Draugas" žino mųs pažiuras, tečiaus atsakysime, juk dalykus, kurie „Draugui" nevisiš kai smagųs.

1) Jei kunigas, kaipo šalies pilietis kišis už bažnyčios ribų į politiką, tai tas jam negali buti uždrausta. Tokiu kišimusi į politiką kunigas gali tapti menku kataliku, bet katalikybės reikalai negali valstijai rupėti. Ji turi reikalą tiktai kaipo su laisvu piliečiu.

Visiškai kas kita, kuomet kunigas panaudoja bažnyčią savo partijos reikalams. O kunigai juk labai gali panaudoti pamokslus ir išpažintis tiems tikslams ir panaudoja. Pavyzdžiui: kunigas gali buti anarchistu, o kas gi išeitų, jei toks kunigas pradėtų bažnyčiose vietoje Dievo žodžio, skelbti anarchizmą? Kasgi butų, jei bažnyčiose butų skelbiamas socializmas, liberalizmas, imperializmas?

Bet nesikišimo į politiką mes reikalaujame ne tik nuo kunigų bažnyčiose, bet ir nuo visokių urėdninkų, užimančių viešas vietas draugijoje. Kasgi butų jei nuėjus į valsčiaus raštinę, raštininkas pasakytų: „Neduosiu paliudijimo, kad tu esi padegėlis, jei nebalsuosi už tokią ar kitokią partiją." Nors tokiam raštininkui išėjus iš raštinės, kaipo piliečiui niekas neuždraudžia sakyti prakalbas, kad tokia ir tokia partija yra geriausia, bet raštinėje tas negali buti leistina.

Jei bažnyčia butų panaudojama partijos tikslams, tai suprantama, kad priešingos partijos ją persekiotų kaipo savo partijos priešą, o tas išeitų tautai ant blėdies, nes bažnyčia yra pozitivė bepartivė įstaiga ir joje vieta ne partijiniems ginčams, bet Dievo žodžiui. Tą pat ir Kristus ne tik pamokino, bet ir paėmęs lazdą išvijo laukan visus vertelgas, o politika juk antroji vertėlgystės pusė.

2) Su popiežiumi tai jau mes nesiteisime. Teisėju gali buti kiek vienas, kuris tik turi logiką (ratio). Juk žemiškuose dalykuose ir „Draugas" neatmeta proto.

*

// **Bijo kontrolės.**

Ponas A. Martus išreiškė nuomonę, jog reikalinga, kad visuomenė nuskirtų tam tikrą komisiją, kuri peržiurėtų visų fondų inplaukas ir išlaidas, perkontroliuotų. Tokia nuomonė labai remtina. Juk visi fondai yra viešomis įstaigomis, tat visuomenė turi teisę ir kontroliuoti. Juk tautiečiai labai daug yra aukavę į Tautos Fondą, pasitaikė, kad ir nekurie katalikai aukavo į tautiečių fondą. Todel pilnai gali reikalauti kontrolės.

„Draugas" gi prie tos progos sušunka: „Kad girdi butų proga laisvamaniui įsigilinti į katalikų fondo apiskaitas."

Jei jau bijosi kontrolės, tai prašosi galvom mintis, kad bene kas nors negerai yra su tuomi fondu. Juk jei viskas yra gerai vedama, tai juk patis norėtų, kad viską pertikrintų pašaliniai žmonės. Nenorėjimas dasileisti visuomeniškos kontrolės duoda progą daryti užmetimus, kad ne visos Tautos fondo surinktos aukos eina paskirtam tikslui.

*

// **Babylonijos kalbų sumaišymas.**

Kuomet mes rašome, kad jei kunigams ištikro rupėtų tauta ir krikščionybė, tai jie susilaikytų nuo statymo naujų bažnyčių čionai Amerikoje, o atstatytų Lietuvoje išgriautas bažnyčias, kurios labiau reikalingesnės. „Draugas" į tą mųs bendradarbio pasakymą atkerta: „Turbut jam galvoj negerai."

Mes rašome pasiremdami pačių kunigų šaltiniais, kad mažai kas

žinojo iš katalikiškų vyskupų apie Lietuvių Dieną katalikiškose bažnyčiose. „Draugas'' vėl atsako, kad tai tiesa, bet tai kalta krasa, cenzura ir tt. **Bet kaip buvo lenkų ir belgų, dienos, tai juk nebuvo kalta nei cenzura, nei krasa.** Tuomet pati popiežiaus kanceliarija išsiuntinėjo cirkuliarus, dabargi tik vyskupui Karevičiui pavelijo atsišaukti į kitus vyskupus. Tai didelis skirtumas.

Gerai kad kas pasiųstų Romon tą „V. L.'' Nr. Lai šventasis tėvas dasižino, kad mes suprantame, jog jis lietuviams nei pusę tos malonės neparodo, kiek parodė lenkams ir belgams.

Bet nekalbėsime. Mes su „Draugu'' negalėsime susikalbėti, jei bus mųs mintįs neteisingai perduodamos.

*

// **„Lietuva'' perėjo į kitas rankas.**

Iš gana patikėtinų šaltinių sužinojome, kad „Lietuva'' perėjo į kitas rankas. P-as A. Olševskis perleido ją p. J. Bačiunui ir J. Pajauskui arba taip vadinamai „Milda Printing House.'' „Lietuvos'' pakraipa rodos turės pasikeisti, nes pirmu žygiu jau atstatytas nuo redagavimo senulis Šernas. Nežinia, kaip bus su p. Balučiu.

*

// **Naujo ambasadoriaus žygiai Washingtone.**

Kaip tik buvo gauta žinia, jog klerikalai pasiuntė savo ambasadorium į Washingtoną „daktarą'' Bielskį, tai „Lietuva'' pastebėjo, kad iš to nieko neišeis, ir taip atsitiko. Nuo pirmų žingsnių naujas ambasadorius „suspoilino visą bažnį.'' Nepersenai į Raudonąjį Kryžių buvo nuvažiavę C. K-to ngaliotiniai — gerb. J. Lopatto ir M. Šalčius. Jie ten pasirupino pinigų siuntimo reikalu į Europą ir Raudonasis Kryžius prižadėjo jiems padaryti viešą pranešimą lietuvių visuomenei apie tai. Štai naujasis ambasadorius turėjo gerai žinoti. Bet jis to lyg nežinodamas, gavęs laišką iš Stockholmo nuo Liet. Švedų dr-jos apie negavimą paskirtų 50,000, nei vienu žodžu nepasitaręs su C. K-to nariais, eina į Raud. Kryžių ir ten stengiasi prirodinėti amerikonams, nuo savęs, kaip kokis augštesnis autoritetas, kad jie greičiau siųstų pinigus į Europą ir kad jie esą negali pakliuti į vokiečių rankas. Nieko nebutų stebėtino dar, kad jis nepasitaręs su C. K-to nariais lindo, kur jo niekas neprašė ir neturėjo nuo jos ingaliojimo, nes pas mus tas „madoje'', bet stebėtina, kad jis stengėsi ten prirodinėti, jog pinigai nenueisią vokiečiams. Jis tiek buvo trumpos atminties, kad amerikonai, tėmiję jo sugrįžimą iš Europos ir gyrimą vokiečių tvarkos Lietuvoje, gal buvo reikalinga prirodymo, ar jis tik nekalba vokiečių naudai. Išėjo tikras „meškos patarnavimas!'' Ir tai pirmi žingsniai! O kas gali buti toliau? Jei jis ir toliau taip ambasadoriaus Washingtone, tai taip „apgins'' lietuvių reikalus, kad nei geresni pasiuntiniai nepataisys.

Jei ištkro musų klerikalams apeina Tėvynės labas, tai kol dar laikas siulome štai ką:

Tegul jų nelemtas ambasadorius po pirmų netaktų rezignuoja ir nepykina lietuvių visuomenės, kad nereikėtų jai kitais keliais priversti jį rezignuoti, o jei nori tolimesnės atstovybės, tai tegul pasitaria su visomis tautinėmis įstaigomis, o ne vien su savo klerikalinėmis.

Ruožai Moterų Klausime.

Europinė karė padrebino visą pasaulį. Bet ypač skaudžiai ji atsiliepė karėje dalyvaujančiose valstijose ir abelnai Europoje. Ši tas baisiausias žmonijos istorijoje kataklizmas, kuriame ikišiol žuvo jau apie 7,000,000 žmonių, griežtai permainė visuomenės gyvenimą visuose kariaujančiuose Europos kraštuose. — Galima drąsiai tvirtinti, jog po šios karės prasidės naujas socialis gyvenimas visose Europos valstijose, o kartu ir visame pasaulyje.

Vienas iš svarbiausių apsireiškimų šioje karėje — tai pasirodymas moterų galinga ir veikiančia spėka. Praktišku veikimu Europos moteris parodė pasauliui, kad jos sudaro pusę visuomenės pajiegos, kad jos, panašiai vyrams, gali atlikti visus darbus ir kad nuo jų priklauso tos ar kitos valstijos egzistavimas.

Taip mes matome, kaip milijonai moterų Vokietijoje, Francuzijoje ar Anglijoje atlieka įvairius darbus, kuriuos pirmiau atlikdavo vyrai; — taipgi šimtai tukstančių moterų dirba ginklų ar amunicijos dirbtuvėse ir dikčiai prigelbsti pačiame karės lauke. Ypač akyvai tas moterų pasišventimas savo tėvynės ir savo tautos labui pastebiamas Vokietijoje. Ten moteris aukauja viską, kad tuomi prisidėti prie karės laimėjimo ir tėvynės garbės pakėlimo; — ten jos, nors suspausta širdimi, su ypatingu patenkinimu, išdidumu ir pagarba išleidžia savo vyrus, savo vaikus, ir savo brolius mušio laukan, o pačios pasižada viską atlikti namuose ar ukėje.

„Švenčiausia Vokietijos moterų priederme šiame kritiškame laike, — pasakė viena žymi veikėja Berline, — yra paaukauti visas savo jiegas ir visą savo turtą ant brangios tėvynės aukuro — del laisvės ir gerovės musų krašto, musų tautos.''

Nebereikalo feldmaršalas v. Hindenburg, atsikreipdamas į kareivius, pastebėjo: „Jųs, garsųs karžygiai, nenustokite vilties kovoje prieš musų numylėtos tėvynės neprietelius, tęskite tą atkaklią kovą su tvirta viltimi ant išlaimėjimo, nes jusų užpakalyje stovi milijonai Vokietijos dukterų, kuros vidujiniai kenčia nemažiau už jus, kurios atlieka visus darbus ir kurių vienintėliu troškimu yra — Vokietijos laimėjimas ir šviesi jos ateitis...''

Todel dabar visur aiškiai kalbama, kad moteris, veikdamos lygiai su vyrais, tuom pačiu iškovos karės laikų šau lygias tiesas ir pasibaigus karei pradės naują gyvenimą.

Beveik tą patį galima pasakyti apie Francuzijos ir Anglijos moteris. Net kariaujančios Anglijos sufragistės, kurių nesąmoninga kova piktinosi visas pasaulis, dabar persitikrino, jog rimtu veikimu, galima pasekmingiau iškovoti pageidaujamas tiesas. Kartu su kitomis Anglijos moterimis jos irgi su tikru pasišventimu visas savo spėkas nukreipia linkui karės išlaimėjimo.

Neatsilieka taipgi užpakalyje ir Rusijos moteris. — Jos šioje karėje lošia labai svarbią rolę. Sutraukius despotizmo pančius, Rusijos moteris tuoj pasirodė preš visuomenę, pareikalaudamos sau lygių tiesų. Triumfuojančios demokratijos šulai ir naujos valdžios nariai pilnai paremia moterų reikalavimus ir užtikrina, kad Rusijos moteris greit bus sulygintos teisėse su vyrais.

Tas viskas suteikia progą manyti, jog Europos moteris greit užims joms priklausančią vietą visuomenės gyvenime.

—:—

Dvidešimtas amžius — tai moterų amžius. Taip bent tvirtina žymesnieji kovotojai už moterų tiesas. Moterų sujudimas ir kova delei išgavimo sau lygių tiesų su vyrais ypač aiškiai apsireiškė gale devyniolikto šimtmečio. Pirmuose gi metuose šio dvidešimto amžiaus tas moterų bruzdėjimas persikėlė net į tas valstijas, kuriose kultura stovi dar ant gan žemo išsivystymo laipsnio.

Kartu atbudo moteris ir Rusijoje. Atsimenu, kaip viena karšta kovotoja už lygias tiesas viename susirinkime Maskvoje 1907 metuose pasakė: „Visi bereikalingi kraujo praliejimai karėse ar revoliucijose — tai vyrų žiaurumo vaisiai. Moteris galop turi šulaikyti žvėriškus vyrų instinktus — juk didžiausia moterų prie derme yra inkunyti vienybę ir meilę ant žemės... Ir tą vidujinę savo spėką moteris parodys pasauliui dvidešimtame amžiuje. — Rusijos moteris stovės priešakyje tos kovos ir užkariaus tą, kas suteiks žmonijai laimę ir gerovę ant žemės.''

Vienok Rusijoje, kaip ir kitose valstijose, kartu susidarė tvirta opozicija prieš suteikimą moterims lygių tiesų. Daug apie tai buvo ginčytasi spaudoje ir susirinkimuose. Galop kovotojos už tiesas ir jųjų šalininkai pasiryžo pakviesti didžiausią Rusijos autoritetą, butent Leoną N. Tolstojų, idant jis išreikštų savo nuomonę apie moteris ir joms priklausančias tiesas. Visi laukė daug reiškiančio žodžio to garsaus senelio. Buvo tikėtasi, jog L. N. Tolstojus, kaipo šalininkas laisvės ir progreso, karštai užsistos už moteris, parems jųjų reikalavimus ir „apsidirbs'' su moterų judėjimo priešais.

Tečiaus Leonas N. Tolstojus nustebino visus — jis savo išreikštomis mintimis nepatenkino trokštančių lygių tiesų moterų. Tiesa, jis kalbėjo apie vienybę, meilę ir moterų priedermes, vienok tvirtai pažymėjo, jog svarbiausios moterų užduotis — tai namų prižiurėjimas ir pavyzdingas vaikų auklėjimas. L. N. Tolstojus intikinančiai išdėstė, kad nuo priderančio išpildymo šitų užduočių priklauso žmonijos tvirtumas ir jos kilimas augštyn progreso žvilgsniu. Priegtam jis pastebėjo, kad sunku surasti tikrai geniališką moterį. Net muzikos srityje, — kurioje moteris visuose amžiuose gan liuosai galėjo veikti ir kurioje ji, sulyg savo jautrumo ir švelnumo ypatybių, tikrai turėjo jausties patenkinta, — ir tai nėra moterų-genijų.

Leono N. Tolstojaus prakalba buvo skaudus smugis del kovojančių Rusijos moterų, nors garsus filosofas visai nesistengė jų pasmerkti, o vien apsirubežiavo nurodymu svarbiausių moterų priedermių. Po šitos prakalbos karštos karžygės ir jųjų šalininkai lygir užsimastė, susirupino. Jos laukė nuo to tvirto autoriteto viešos paramos, bet... pasijuto apviltomis.

Buvo bandyta net „kritikuoti'' Leoną N. Tolstojų, tečiaus tas visai nesuteikė pageidaujamų rezultatų, bet priešingai — tame buvo pastebėta moterų nesubrendimas ir vienpusiškumas.

Tais pačiais metais prasiplatino Rusijoje išversta rusų kalbon (iš vokiškos) Otto Weininger'io veikalas moterų klausime — „Lytis ir budas'', kuriame autorius visapusiškai pasmerkia moteris. Tiesa, to veikalo autorius pasistengė išdėstyti tik blogąsias daliosios lyties puses, ir gal perdaug aštriai apie viską išsireiškė, vienok jis nustebino visus savo neprasta erudicija ir tinkamų faktų-priparodymų parinkimu.

Šitas kapitališkas veikalas (apie 5-600 puslapių sukėlė Europoje tikrą audrą. Daugiausiai, žinoma, sujudo moteris. — Garsiosios veikėjos bei rašytojos stengėsi prirodyti „nesąmoningumą'' išreikštų toje knygoje minčių ir bandė tą sparčiai besiplatinantį veikalą galutinai sukritikuoti ir pasmerkti jį sudeginimui ant laužo kartu su kitais „demoralizuojančiais'' ir kenkiančiais progresui raštais, tečiaus jų pastangos liko bergždžiomis. — Nebereikalo viena žymi Vokietijos veikėja išsireiškė: „Otto Weininger pasakė daug karčios teisybės, nors daug ir perdėjo. — Moteris liks moterimi — su visais jos silpnumais, — o vyras — vyru; — jiedu susilyginti negali.''

Tuli Rusijos rašytojai visa energija stojo kovoti plunksna už moterų tiesas, pasmerkdami kaip augščiau minėtą veikalą, taip ir kitus raštus, kuriuose buvo išreikštos mintįs, priešingos reikalavimams kovotojų už lygias tiesas su vyrais. — Štai jų tarpe vienas žymus rusų rašytojas bei feljetonistas, N. Šebujev, patalpino Maskvos dienraštyje „Russkoje Slovo'' (1908 ar 1909 metuose) „Negativus'' moterų klausime, lygir norėdamas suraminti susirupinusias karžyges ir jųjų pagelbininkus. Bet kadangi N. Šebujev paskelbė tik „negativus'' ir priegtam „ypatingoje'' formoje, tai vėl kilo nepasitenkinimas. Vienok tie „negativai'' gan indomųs...

(Sekančiame „V. L.'' num. tilps vertimas augščiau minėtų N. Šebujevo „Negativų.'')

J. Gedminas

DULKĖS-DULKELĖS — ŽMONELIŲ PATIEKA.

Savaitėje kartą užeina diena, kurioje namų gaspadinė viską valo. Apsirišusi galvą, uoliai šluoja-šluosto, dulkes lauk iš visų užkabarių. Jeigu gaspadinė yra bent kiek tingi, tai, manau, tankiai piktai pamano, kam tik Dievas užlaiko tiek dulkių. Čia tik pora dienų atgal ji iššlavė, išvalė viską, o šiandien vėl, ot, kokia kruvelė, kurią sudaryti reikėjo visur aplandžioti. Argi be dulkių nebut geriau? Ir gal nevienas nusistebėsit jei pasakysiu, jog be dulkių žmogui reiktų daug ir labai daug nemalonumų net perišKadų iškęsti.

Vasaros laike, išvažiavę kurnors ant šviežio oro, kada nusibosta tauzyti širdingus niekus, gal nekartą užvirstam ant nugaros ir plėčiam akis dangop. Ten, po mėlynę šauniai skraido visoki debesiukai. Jeigu sveikas turi gerą vaidentuvę, tai kiek visokių paveikslų ir vaizdelių parodo tie baltučiai-pilkučiai debesėliai! Tie debesiukai siekiasi susijungti, susieiti kruvon, vienybėn. Ir štai neužilgo pasigirsta duslus grumėjimas. Mes greitai keliamės nuo žalios vejos ir apsidairę, pamatom ten pietų pusėj regračio tamsumus, arba aiškų didelį debesį. Vėl perkunas sugaudžia. Mes skubinamės po dangsčiu.

Tamsus debesis vis kįla, daugiau aprėpia dangaus ploto. Pradeda žaibuoti; tankiau ir smarkiau griausti. Tik štai pasipyla dideli vandens lašai, kurie čiažėdami puola tarp medžių lapelių, ant žolės. Viskas tartum pradeda atgyti. Debesis nuslinko toliau krapyti ištroškusią žemę, o mes išėję džiaugiamės kvapsningumu ir šviežumu oro, gėrimės atgijusia gamta. Nebe šilta jau kaip pirma, bet vėsu, malonu. Juk sveikas nekartą tą atjautei?

Čia lyg atskaitę, pamanysit, koks gi yra saryšis tarp gaspadinės, kuri nelabai gerame upe šluoja dulkes ir tų pilkučių debesėlių arba gaivinančio lietaus? O-gi tas, kad be tų neužvėžiamų dulkių mes niekados nematytėm įvairių lengvai skriejančių debesiukų, nei nejaustumėm kaip lietaus lašai slaptai čiažėdami byra tarp lapų ir juos atgaivina. Kodel gi taip?

Gal sveikas žinai, kad oras laiko savyje vandenį, taip, kad mes lyg plaukom nesuskaitomuose, neužmatomuose vandens lašelių gumuluose... Jie nematomi todel, kad esti begalo smulkučiais. Ir gal toliau žinai, kad oras mėgsta gerti vandenį. Gerti? Kodel ne? — juk visi geria vandenį ir be jo apsieiti negali. Maukia jį medžiai, gyvuliai, net akmuo, namų sienos — viskas ir visi myli vandenį. Todel ir oras jį mėgsta.

Bet šiltas oras labiau mėgsta vandenį ir todelei geba jo laikyti savyje daugiau. Kuomet oras tampa inkaitintu, tuomet jis ima kiek tik drutas vandenį. Griebia iš visur: iš ežerų, upių, medžių ir kitų augmenų lapų. Ar neatsitiko kada sveikam žiemos laike užtėmyti kaip sausas inkaitintas kambario oras suskaldo rakandus, atlupa nuo sienų popierius? Ar nepajusdavai tokiame kambaryje troškulio? O tai vis ištroškęs oras padaro. Jis yra taip smulkiai išsidalinęs, kad jo gumulėliai mums įlenda nosysna, gerklėn ir iščiulpia iš musų seilių visą vandenį. Tuomet mes paprašome stiklo vandens. Tie gumulėliai taipgi įsisuka tarp kli jų, kurie laiko tvirtai kruvoje rakandų dalis bei popieras prie sienų ir atskaldo viską. Tuomet mes sakome rakandai suskilo arba popierai atšoko.

Toks sausas inkaitintas oras yra begalo pragaištingas musų ukiams. Jisai begriebdamas vandenį nudžiovina musų javus. Nes jis ant nieko neatsižvelgdamas greičiau traukia vandenį iš augmenų, negu tojo šaknis jo galėtų ten po žeme sumedžioti ir pasiųsti augštyn. Tada augmuo džiusta.

Tai daro šiltas oras. Šaltas gi, atpenč, negeidžia tiek daug vandens, nes jis ne tiek ištroškęs ir todel negeba jo laikyti daug. Todel, kuomet šiltas oras (kuris yra lengvesnis už šaltąjį) prasiskverbia augštyn dausosna, ten jis atvėsta. Ir atvėsdamas išmeta lauk nereikalingą vandens naštą. Nes sotus nebereikalauja daugiau valgio. Ir čia tai ir pasirodo naudingumas dulkių.

Pirma pažiurėkim, kas tai yra tos dulkės. Jas tyrinėdami, ką tik jų buryje mes nerasime! Ir plytgalių, visokių skeveldrų nuo akmenų, sustingusių sėklų, įvairių bakterijų ir augmenų, šiaudų dalelių, stiklo, vilnų, plaukų — ir beveik ką tik žmogus nepamano — vis trupučiuką rasime dulkių gumuluose. Tai ir nekeista: važiuoja vežimas per bruką, juk skįla kaip nuo akmenų, taip nuo ratų geležies smulkiausios dalelės. Eina žmonės — ir čia smunka mažiausi gabaliukai odos nuo čeverykų, nes kitaip mes niekados nenunešiotumėm savo avalynės. Ir nuo viso, kas tik sueina kruvon ir ima trinties, skįla smulkiausi gabalinkai — kuriuos mes vadiname dulkėmis.

Jos kaipo begalo lengvos guviai laksto ir skraido oro nešamos. Ir štai kuomet atvėsęs oras bruka lauk nebereikalingas vandens molekulas, dulkės suteikia patogiausią vietą toms molekuloms susimesti į kruvą, idant sudaryti uką, o paskui lašus. Kiekviena dulkelė yra lyg kalbėtojas, apie kurį renkasi viens po kito žmonės pasiklausyti jo žodžių. Ir mokslinčiai ištyrinėjo, kad jeigu nebutų dulkių, kad oras butų „bedulkinis'', tai nei mes debesių matytumėm, nei lietaus lašų. Nes vanduo tik tada gali susitupti į lašus, jei bus koks branduolis. Tą branduolį ir pašauna dulkės. Jeigu jų nebutų tai išmestas vanduo stačiai bruktųsi ant namo sienų, ant mųs pačių, žodžiu sakant, ant visų paviršių. Jis tada staiga, musų neperspėjęs, galutinai apdengtų podraug su kitais daiktais, šlapia lygia marša.

Ir persistatykit sau, koks tada butų gyvenimas? Rytą atsikėlęs, pažiurėtum tuoj sveikas pro langą. Tenai saulutė gražiai sau šviečia, dangus be debesių. A-a, pamąstytum lietaus nebus, lietsargio nereikia. Na ir išeitum darban be jokios minties apie lietų. Tik štai vienu kart pajustum, kad drabužiai greit šlam pa, šaligatvis pajuodavo nuo vandens, žodžiu, yra visos pasekmės lyg kad lijant. Bet keista, saulutė juokdamasi ritasi per skliautą, debesiuko nei pauostyt. Jeigu sveikas nesukeiktum, tai didei kantrus butum.

Arba vėl ant kokio išvažiavimo vasarą. Čia sveikas su dailia draugija pažįstamų ir prietelių linksminies. Diena graži — nei debesiuko. Kumpius „paščiavojat,'' gal ruduti-aluti suirbiat — visiems linksma. Kadangi karšta, tai trynyčiai ant medžių sukabinėti — esat vienmarškiniai. Apie merginas nekalbėsiu — visi žinot, kaip jos vasarą lengvai rėdosi. Ir, o Dievulėliau, staiga visa linksma draugija pašoka, nes junta, kad greitai šlampa. Perkunėlis! — visi rėkia, o rimtesni tik taip mintyse sako — nei debesiuko ir visi šlampame, kiba iš žemės pradėjo lyti. Visi sušlapot, linksmumo nebėr.

Žiemą taipgi bėda. Nematysit tų dailių sniego puokštelių lengvai, vingurtai klojant sustingusią žemę. Net einant gatve pasijusit, kad lyg čia slidu pasidarė. O dar jeigu sveikas užsimąstęs eini, tai tik tada pakirsi iš svajonių, kada jau augštyn kojos sušvytruos ir skaudžiai bumptelėsi į šaligatvį. Rubai sveiko, tuoj paliktų kaip ragas nuo sušalusio vandens.

Saulutė yra graži, mums malonu gerėties vaizdeliu tekančios arba leidžiančios saulės; mes mėgstame, kada ji veria musų akis savo spinduliais ir induoda mums naują energiją. Bet ar nenusibostų mums vis žiurėti į skaistutę saulę? Ar visi tie pasimėgimai nevirstų didžiausiais pasibodėjimais, kuomet kasdien vis tie patįs atsikartotų? Juk žinome, kad atmainos mus džiugina.

Kiek šaunių naujų žodelių įsiskverbtų žmonių žodžiuose jei pastarieji vasarą tai keptų, tai šlaptų be perspėjimo, o žiemą trankytų savo kaulus ant akmenų. Baisu net pamąstyti. Žinoma, mokslas gal surastų lietaus spėjikus, kuriuos kiekvienas galėtų nešioties lyg laikrodį. Bet ar neužtenka mums dabartinės naštos? Nuo Adomo laikų mes jau apkrovėm save sekančiais dalykais: drapanomis, avalyne, kepurėmis. Paskui laikrodėliais, čereslais dykais ar skambančiais, pypkėmis, cigarais ir daugybe kitų dalykų, kurių apskaitliuoti aš nesugebu. Tai argi pažanga

turi buti tokia, kad žmogus kuo tolyn tuo daugyn sau krautųsi naštos

Bet duokim žmonės ir pamestų savo puikybę ir lyg arkliai, dar užsidėtų nešioti lietaus spėjiką. Dabar viskas gerai, žinome, kada bus lietaus, giedros. Prie saulės pripratome; žiemą pasikaustom, žinodami kada bus slidu. Ir vėl švilpaujam. Atsikeli sveikas rytę, tuoj prie spėjiko: šiandien tada ir tada bus lietaus. Pasiimi sau tokius rubus lyg kad tie žmonės, kurie leidžiasi ant marių dugno. Kodel ne lietsargį, arba plosčių? Todel, kad lietsargis nieko negelbės, nes išbruktas iš oro vanduo gula ant visų paviršių. Tik tada sveikas lietuje butume sausas, jei aplink savęs turėtum lyg kokią sieną, ant kurios vanduo galėtų susimesti. Todel ir plosčius negelbėtų: visą save sušlaptumei, kaip tik sveikas stovi. Delto arba reiktų tupėti namie tarp keturių sienų, kuomet lija, arba vaikščioti visas apsigaubęs guma. Puikiai ir šauniai žmonės išrodytų!

Ir šiaip žiurėk r taip, vis butų daug nesmagumų, jei dulkių nebutų. Poetai nedainuotų apie „spindančius lašus sidabrinės rasos." Nieks nežinotų, kas tai butų audra. Girdėtų gal griaustinį, matytų nakties laiku šviesos vylyčias-žaibus, bet lietaus, tikro lašančio lietaus, jie nežinotų. Ak visų nepatogumų ir neapskaitliuotum. Dabar yra daug vargo, bet tada laimės niekas nebeatsiektų.

Todel nereikia kaltinti dulkių. Jos yra reikalingos musų gerovei, bet — tik savoje vietoje. Lai jos tarnauja lietui padaryti, bet iš vidaus, iš musų grįčių lai kraustos lauk! Taigi nekantrioms gaspadinėms nei nereiktų užsirustyti, kad taip tos dulkės inėda. Tik ramiai jas išvaryti laukan iš visų užukabarių. Juk kiekvienas nori gyventi. Ir jau jeigu kada nusibostų dulkes bešlavinėti, tai tik pamąstyk sveika, kas butų su tavo skalbiniais, kol mokslas neišrastų lietaus tikrus spėjikus. Jei papultų greta kelios dienos lytingos, tai skalbiniai reiktų ilgai džiaustyti. O ir lietaus spėjikams atsiradus, kiek saugojimo, kiek laiko gaišinimo butų! Čia kaip saulutė gražiai šviestų, sveika nei nemanytumei apie lietų, o išėjus suimti skalbinius, atrastumei visus esant šlapiais. O tada...

Kiekvienas daiktas yra naudingas šiame stebėtiname pasaulyje. Bet tik savo vietoje. Balsas ne vietoje padaro trukšmą, kuomet jis sandaroje su kitais žavėja musų sielą. Vasilkos yra gražios gėlės, bet tik tuomet, kuomet nenustelbia rugių. Dulkės yra naudingiausios butybės, bet tik tada, kad jos nesimeta ant musų arba musų kambariuose. Ir todel, jeigu jos įsikrausto musų namus retkarčiais — lauk jas!

Šarunas.

VIEŠAS PAREIKALAVIMAS.

„Naujienų" Nr. 119 yra atspausdintas telegramas iš Genevos, kad Lietuva miršta badu ir kad 150,000 žmonių neturi nei pinigų, nei maisto; gyvena sklepuose ir urvuose. Po tuom telegramu „Naujienos" deda štai kokį prierašą:

„Amerikiečiai, Lietuva miršta badu! Amerikiečiai aukavusieji ir rinkuusieji klerikalų ir tautininkų fondams bei jų komitetams pinigų — paklauskite tų ponų: kur jie laiko tuos jusų pinigus! Tegul jie pasiaiškina. Arba — prikalkite juos prie gėdos stulpo!"

Tas „Naujienų" prierašas yra labai geras ir aš su juomi pilnai sutinku. Bet kad „Naujienos" pamiršo paminėti šale klerikalų ir tautininkų fondų dar ir socialistų fondą, tai yra L. Š. F., kuris mažiausiai yra išsiuntęs pinigų į Lietuvą, kad sušelpus badaujančius savo brolius. Tat aš viešai ir reikalauju L. Š. F. valdybos, kam jųs laikote visuomenės suaukautus pinigus Bostono bankuose. Kodel jųs nesiunčiate į Lietuvą, kur mųs vientaučiai badu miršta. Nejaugi jųs manote laikyti visuomenės suaukautus pinigus Amerikos Bankose iki išmirs tas 150,000 lietuvių, o paskui, kada jau nebus kam siųsti į Lietuvą, tų pinigų, tada sunaudosite savajai propagandai, kaip kad p. L. Pruseika yra pasakęs savo prakalboje dar pereitą metą laikytoje Waterburyje, Conn. Ne, gerbiamieji, jeigu jų sesate teisingi ir jeigu jums rupi artimo meilė, tai kada kalbate apie kitus ir kurstote visuomenę, kad paklaustų tų ponų, kur jie laiko aukas, tat nepaslėpkite nei savųjų socialistų. Jeigu jųs to nedarysite ir slėpsitės, tai atsiminkite, kad visuomenė sugaus pirma tuos, kurie slapstosi ir juos prikals prie gėdos stulpo. Aš pilnai tikiu, kad mano šitas balsas pasieks mųs plačiąją visuomenę, kuri ir pradės reikalauti iš visų Fondų valdybų, kad pasiaiškintų delko jie nesiunčia pinigų į Lietuvą, kur mųs broliai badu miršta.

Petras Jaras.

Redakcijos prierašas. — Centralis Kom. viską daro, kad pasiųsti pinigus į Europą, bet kad delei **socialistų** skundų Raudonasis Kryžius kol kas sulaikė išsiuntimą pinigų, Europą. Užtai jo kiu budu negali atsakyti C. K.

Tie pinigai, kurie inėjo po 15 sausio šių metų, ir kurie buvo sudėti Liberty bankon, jie sumoje 6 tukstančių dolarių išsiųsti tame pat momente, kaip gauta žinia.

Gi Lietuvių Gelb. Fondas irgi kaip tik kiek daugiau surenka, taip greitai pasiunčia. Juk jokis fondas taip greitai neišsiunčia aukų kaip L. Gelbėjimo Fondas.

Pilnai paremiame-sutinkame su p. P. Jaru, kad tegul tik siunčia tiems, kuriems užsitiki, visgi tai bus duonos kąsnis baduoliams.

LAIŠKAS Į REDAKCIJĄ.

Gerb. „V. L." redak.:

Jusų laikraštyje No. 22 korespondencijoje iš Cambridge, Mass. tulo pasirašiusio „Lietuvis" pątėmijau žinelę mane užgaunančią ir neteisingą. Taigi šiuomi noriu atitaisyti tą neteisingą žinią, arba meldžiu išduoti to korespondento tikrą vardą, arba atšaukti tą žinią. O A. Vasiliauskui viešai pasakau, kad jis viešai neteisingai informavo susirinkime apie mane.

Nuo Vasario 22 d. 1916 m. iki balandžio 19 d. 1917 m. Cambridge gyvavo Tautos Fondas, kurio iždininku buvo Vladas Jakavičia po $200 kaucija sudėtų parapijos bankoje. Sukolektuoti pinigai del nukentėjusių nuo karės buvo dedami ant vardo Tautos Fondo ir be parašų keturių trustisų pinigai negalėjo buti išimami. Pinigai gi sukolektuoti laike kun. Bartuškos prakalbų $75.-98, taippat buvo padėti bankon Kovo 23 d. 1916 m. Aš jokių Tautos Fondo pinigų pas save ne laikiau ir jokių procentų man nemokėjo.

Nustojus veikti Taut. Fondo skyriui, kaucija iždininkui taippat atiduota ir turiu paraša, taip lygiai kaip ir parašus dviejų liudininkų Želionies ir Santoskio parašus (Pridėta pačio gerb. kun. J. Krasnicko nurašyta pinigų priėmimo kvitos kopija. — Red.).

Su pagarba,
Kun. Krasnickas.

APIE LAIKRAŠČIUS.

*

Dabartinis laikas tai sunkiausias del laikraščių. Visi spaudos dalykai yra pabrangę keleriopai, Daugelis svetimtaučių laikraščių užsidarė, didesnė pusė Amerikos laikraščių pakėlė kainas. Tuli jau ir iš lietuviškų pakėlė kainas, kiti perėjo į kitas rankas, treti atsišaukia į savo skaitytojus.

„Vienybė Lietuvninkų" pasidėkavojant geros valios vientaučiams, ir prenumeratų augimui iki šiai dienai žengia pirmyn. Turime priminti, kad daugumas „V. L." skaitytojų patįs užsimokėdami prenumeratą dar prisiunčia po keletą naujų skaitytojų. Mes pasitikėdami „V. L." skaitytojams drąsiai skleisime apšvietos ir lietuvystės idealą. Pasitikime, kad ir ateityje „V. L." skaitytojai bus kartu ir platintojais.

LAIŠKAS Į ADMINISTRACIJĄ

Gerbiama „V. L." administr.!

Pirmiausiai linkiu jums geros kloties ir gerų pasekmių toliaus varyti savo darbą. Mane labai interesuoja jusų laikraštis, kuriame galima daug naudos rasti. Aš jusų laikraštį skaitydamas pramokau geriau kalbą vartoti, ir susipažinau arčiau su Amerikos visuomene. Aš tikiu, kad po karės jeigu grįšime į Lietuvą, ir jus sykiu tęsite savo darbą, kaip dabar vis daugiaus stengsitės pakelti mokslą ir literaturą. Atsikreipiu į skaitytojus ir sakau, kad „Vien. Liet." yra pirmas mokslo ir literaturos laikraštis, kuris atvėrė akis visiems. Geros kloties!

K. Buivydas.

A.L.T.S. REIKALAI

PAS MUS IR KITUR.

(Rezoliucija No. 41. — Roosevelto „nežinojimas" apie Lietuvą, o žinojimas apie lenkus. — Taip negali buti. — Lopatto į Washingtoną.).

Suvienytų Valstijų kongresas turi ant savo rankų kongresmano McCormick'o rezoliuciją (Resolution No. 41. before the House of Foreign Affairs Committee), kurioje rezoliucijoje bus Amerikos viešai užreikšta prieš viso pasaulio akyvaizdą, kad reikia ant Europos mažųjų tautų reikalavimų atsižvelgti ir jomsioms šiokio ar tokio pavidalo liuosybę ateityje užtikrinti. Toje rezoliucijoje, kaip mes jau matėme musų spaudoje, yra išvardyta keletas (toli gražu neperdaugiausiai!) tųjų mažųjų tautų, bet joje nėra visai paminėta Lietuvių Tautos. Kokios priežasties delei tapo lietuviai apleista? Mums rodos kad delto, jogei lietuviai ikišiolai labai mažai apie save didėsioms valstijoms tekalbėjo. Mes kalbėjomės apie Lietuvą tiktai patįs tarp savęs. Musų tylėjimas labai mielai kutena lenkus, kurie, mums betylint, veda Europoje ir Amerikoje labai plačią ir energingą kampaniją, kad tarpe Vokietijos ir Rusijos reikianti sutverti arba atstatyti senoji Lenkija, kurion ineina visi Baltiko pakraščiai, sykiu ir Lietu-

(Tąsa ant 8-to pusl.)

P. D. USPENSKI.

OKULTISKAS PASIKALBĖJIMAS

Sutrumpintas *P. N.* vertimas.

(TĄSA).

tų. Gyvulių ainiai elgėsi kaip tik atbulai, negu Adomas su Jieva. Jie už kokį gražesnį akmenuką arba blizgutį buvo pasiryžę vienas kitam skaldyti galvas. Jų supratimas apie gerą ir blogą taip greitai keitėsi, kad velniai net nesusėdavo ir pasekti. Budavo taip: rytmetyje saulė — geras, vidudienyje — blogas, vakare — vėl geras. Jiems pati vakare buvo geru daiktu, rytmetyje blogu, vakare vėl geru ir taip begalo.

Mes pradėjome protauti ir galvas sukti, kodel pas juos viskas taip puikiai klojasi, ar tai gal nesurišta tas su kokiu nors jų gyvenimo inpročiu. Mums išrodė, kad jei įskiepyti Adomui ir Jievai kokį nors gyvulių ainių gyvenimo inprotį, tai gal tas pakeistų pas juos gero ir blogo supratimą.

Gyvulių ainiai turėjo labai daug įvairių inpročių, kurių vienas ypač mums buvo žingeidus ir koks tai nesuprantamas. Tai buvo jų paprotis kasdien valgyti labai daug vaisių nuo vieno medžio. Pas juos buvo legenda, kad gilioje senovėje buvo atėjęs ant žemės koks tai dievas, kuris ir išmokino juos valgyti tuos vaisius. Jie tam dievui visus statydavo stovylas ir garbindavo jį. Tai buvo labai juokinga, bet dar budavo juokingiau, kuomet jie kentėdavo, jei tų vaisių neturėdavo, kiti net mirdavo. O paskui tie, kurie turėdavo surinkę daug vaisių, arba kurie turėdavo daug tų vaisinių medžių, tuos visi guododavo, skaitė protingais, gerais; o tuos, kurie nei vaisių, nei vaisinių medžių neturėjo, skaitė už niekam netinkančius ir tankiai net juos užmušinėdavo. Mes priėjome prie išvedimo, kad jei pasisektų išmokinti Adomą ir Jievą valgyti to medžio vaisius, tai gal but ir jie pradėtų sveikai protauti.

Ir štai vieną kartą vienas iš mųs nuėjo pas Jievą ir pasiųlė jai paragauti tų vaisių. Jau aš tau kalbėjau, kad tais laikais prieš juos mes galėdavome pasirodyti tik gyvulių paveiksle ir delto tai tas velnias pirmiau pasivertė į žaltį.

Jusų senoje knygoje yra pasakyta, kad jiems buvo uždrausta valgyti nuo vieno medžio vaisius. Tai netiesa. Jiems niekas nebuvo uždrausta. Tik jie daug ko nesuprato. Jie pasikakindavo tik tuomi, kad žiurėdavo į to medžio vaisius, kuriais gyvulių ainiai iškimšdavo sau pilvus.

Kuomet žaltys nunešė Jievai tų vaisių ir papasakojo, kad juos galima valgyti, tai Jieva atsikando ir davė Adomui. Jis taipgi atsikando ir valgė ir tas valgymas jiems patiko kaip naujas pasilinksminimas. Nuo tos dienos, žaltys kasdien nešdavo jiems vaisius. Jie valgė tuos vaisius ir rytmetyje ir dieną ir pietums ir vakare. Paskui žaltys parodė, kur tie vaisiai auga didelėje daugybėje ir pamokino kaip juos skinti. Šis naujas užsiėmimas irgi jiems patiko.

Aš negaliu tau sakyti, kad pirmiau jie butų nieko nevalgę. Jie valgė ir pirmiau, tik visiškai kitaip. Tuomet jie valgiui priduodavo kokią tai iškilmę, kokią tai paslaptį, magiją. Dabar jau jie jokios paslapties, jokios magijos nejautė. Jie valgė visai paprastai, kaip kad valgo gyvulių ainiai, *valgė tik del savo pasismaguriavimo, arba delto, kad kaip nors laiką praleisti.* Mes visi sergėjome ir laukėme prie ko prives tas mųs bandymas.

Pasekmės tuojaus pradėjo rodyties.

Vieną gražią dieną Jieva pastebėjo, kad ji pasidarė riebi ir dar vis eina riebyn, ir tas jai padarė nesmagumą. Paskui ji pastebėjo keistus apsireiškimus Adomo bude. Jai buvo aišku, kad jo įsimylėjimas jon pradėjo atšalti. Vieną kartą, kuomet Jieva jį karštai bučiavo, jis pradėjo žiovauti, ko pirmiau niekad nepasitaikydavo. Kitą kartą Adomas visai užmigo, kuomet Jievai dar nesinorėjo miego ir kuomet ji norėjo, kad jis jai ką nors papasakotų apie žvaigždes. Dar toliau Jieva pastebėjo, kad Adomo budas nuolat gedo, ypač tuomet, kaip jis nebudavo valgęs vaisių.

(TOLIAUS BUS).

A. A. Tulevičius.

UŽ TĖVYNĘ

(TĄSA).

(TĄSA).

— Brangus suneli, jai visas rankas išbučiuok, tik ji tave išgelbėjo nuo nedoro caro kartuvių. Jei ne ji, gal jau kirmelės butų baigę ėsti. Ji per visus metus, yt protó netekus, visur bėgiojo, visus prašinėjo, jei kas ką matė, kad užtylėtų. O kitaip, kaimo bobos butų pradėję plepėti, gi policija tik to ir laukė. Budavo vis aplink šnipinėjo ir šnipinėjo — įsikišė senis Šliogeris su savo kalba.

— Gera mano duktė, man brangų sunų išgelbėjo, — pridurė Šliogerienė.

— Ne aš viena, visi jo ir mano draugai dirbome išsijuosę, ne vienai tokis darbas at likti, — biskį juokdamasi pasiaiškino Genė.

— Ar duosi Genė visas rankas išbučiuoti, kaip tetušis liepė — juokėsi Olesius.

— Ar mano rankos yra del tavęs pasamdytos, kad aš tau duosiu dilinti, — juokdamasi atsakė Genė.

— Tai duosi nors vieną pabučiuoti?

— Negausi nei vienos.

— Mudu lupomis pasibučiuosiva, o kas mums rupi, — tardamas tuos žodžius apkabino ją per pažastį ir siekė bučiuoti.

— Tas tau tik ir rupi? — Genė vos spėjo tuos žodžius ištarti, kaip susiliejo judviejų lupos. Ilgai tęsėsi jųjų bučkis. Paskui abudu atsikėlė, pabučiavo tėvus ir vėl pradėjo gerti arbatą.

— Bus gera mano marti. Senatvėje mane gerai prižiurės, — kaž-ką užsimąsčius pradėjo Šliogerienė šnekėti.

— Chi, chi! Ko-gi teta čia užsimislino? Kas-žin dar ar aš busiu jusų marčia!

—Taigi, vaikeli, turime pradėti apie jusų vestuves kalbėti, ar tu taip šneki, ar taip — susigriebus vėl pradėjo Šliogerienė.

— Ką tu boba čia niekus pliauški! Čia nevieta kalbėti apie tokius dalykus, namie pakalbėsime, — neramiai pypkę krapštydamas atsiliepė Šliogeris.

— Tai teisybė — atsiliepė Genė.

— Gerai, gerai, įsikišo ir Olesius.

— Tu visko ir lauki,— tai tardama Genė sudavė Olesiui per petį.

— Gerai mums čion vaikučiai juokauti, bet ar ne bus jau laikas prie namų ruoštis. Kelias nors geras, bet penkias mylias su arkliais iki parvažiuosime, tai ateis vidurnaktis — Šliogeris pradėjo rupintis apie namus.

— Taip, eisime važiuot, tėtuši, labai namų pasiilgau, — pridurė Olesius.

Šliogerienė užsigobė skarą, Genė užsivilko ir visi išėjo pas vežimą.

Senis Šliogeris apėjo apie ratus, apžiurėjo ar viskas tebėra, kartais kas ant šunybės gal ištraukti. Viską sutaisė, sėdo ir išdumė.

Saulė buvo netoli laidos. Privažiavo tankų mišką, apsupantį kelią.

Miške oras gardžiai kvepėjo jaunomis apušimis, o berželiai tik buvo išsprogę.

— Sarčiau, greičiau! — ragino Šliogeris.

— Širmis atrodo menkesnis, bet vis sartį užbėga, — nusistebėjo Genė.

— Sartis didelis tinginys, — atsiliepė Olesius.

Jiems išvažiavus iš miško, jau saulė buvo nusileidus. Vėjas pradėjo didintis. Iš rytų ir pietų matėsi pilkas debesys.

— Dievuliau! Skubink važiuoti, sulys mus, — kalbėjo Šliogerienė.

— Nieko neveiksi, dar dvi myli turime važiuoti, — atsiliepė Šliogeris.

— Arklių guniems užsidengsime ir neperlys, — pastebėjo Genė.

Sutemo. Nors į akį durk, nieko nematyti. Keliauninkai privažiavo neperdidelį pušyną. Įvažiavus pašynan, Šliogerienė pradėjo žegnotis.

— Ką-gi teta čia dirbi, ar žegnojiesi? — užklausė Genė.

— Vaikeli, bijau jums sakyti, čia vaidinasi, dar nesenai žmogus pasikorė, sako naktį kas tik čia važiuoja, tai į balą kur nuveda, ratus numausto ir taip vargina iki nepradeda aušti.

— Ką čia teta tiems prietarams tiki, — nors Genė taip kalbėjo, bet ir jai buvo neramu.

(TOLIAUS BUS).

(Tąsa nuo 7-to pusl.)

va. Savo tikslui lenkai surinko nemažai pinigų ir už tuos pinigus paskleidė Europoje ir Amerikoje visokiose kalbose literatūrą, kurioje kalte kala, jogei „Lenkija tiesiasi iki Baltiko marių.'' Šita lenkų agitacija, iš dalies, yra jiems gana pasekminga; daugelis įžymių politikos žinovų šiandien nieko apie Lietuvą nežino, bet labai daug jie žino apie Lenkiją ir lenkų norams mielai pritaria. Gali but ir šitas prisidėjo, kad į musų kongrese esančią minėtąją rezoliuciją No. 41 nieko apie Lietuvą nebuvo indėta. Ant lenkų svajonių vėl užgriebti Lietuvą mes žiurėjome per pirštus. Pakirdome gana vėlai, kada jau didoka blėdis musų ateičiai padaryta. Tuli musų blaivesnių politikos žinovų senai jau šitą pavojų nurodinėjo. Gabrys nuolatos mums pranešinėdavo lenkų taisomas pinkles Europoje. Bet mes Gabrį užtai pakoliodavom, nors jisai užtai užpelno didžiausią padėką. Iš Lietuvos dar prieš karę musų ausis pasiekdavo didžiuliai skandalai santykiuose tarpe lietuvių ir lenkų. Mes tą irgi pro ausis praleisdavom. P-as Rimka, kuris pats lenkų pavojų pašiepdavo, dabar „Ateityje'' rašo, kad jisai netyčiomis inkniubo į jam netikėtą lenkų agitacijos lauką ir labai karštai perspėja, kad mes su lenkais „apsižiurėtumėm.'' Taip, reikia apsižiurėti. Bet kaip?

Yra tokių žmonių, kurių balsui visi pasaulio valstijų kabinetai prisiklauso. Vienu iš tokių žmonių yra Pulk. Roosevelt. Pasirodo, vienok, kad ir p. Roosevelto apie Lietuvą „nežinoma.'' Mus informuoja „Lietuva,'' kad p. Roosevelt, rašydamas į „Metropolitan Magazine'' straipsnių eilę apie mažąsias tautas, visiškai praleido apie Lietuvą. P. Balutis speciališkai, su kitais chicagiečiais, laiškais kreipėsi pas p. Roosevelt, atkrepdami jo atidžią į tą begalo didelę spragą jo straipsniuose. P. Roosevelt pagaliaus davė atsakymą, lyg jam šitas buvo iš atminties išėjęs, ir pasižadėjęs tą spragą dapildyti. Mes nelabai tikėtumėm, kad p. Roosevelt nebutų apie Lietuvą nieko žinojęs. Jisai yra labai platus mokslo historikas, geografas, etnografas ir politikos vyras. Kaip Lenkijos, taip ir Lietuvos historiją jisai pažįsta neblogiau už bent vieną geriau apsišvietusį lietuvį. Jeigu jisai apie Lietuvą bevelijo nutylėti, tai musų pačių kaltė. Kuomet Dr. Šliupas per kelis sykius pas p. Roosevelta kreipėsi su Lietuvos reikalais, tai mes labai šaltai Dr. Šliupą parėmėm. Tautininkų organizacijos dar perjaunos ir nedidelės. Klerikalai nieko nenori matyti gero, kur Dr. Šliupas žingsnį padaro. Gi musų socialistai kad sumanytų, tai patįs bėgtų į tas vietas, kur Šliupas apsilanko ir jo pėdas su smiltimis užšluotų. Rooseveltas nematė didelių spėkų D-ro Šliupo užpakalyj, nematė jokių balsų už Lietuvą amerikonų spaudoje, ir todel bevelijo palikti lietuvių klausimą išsirišti taip, kaip lenkai nori. Reikia priminti ir tą, kad didėji politikos žinovai, ne labai mielai žiuri į mažesnių tautų judėjimą. Jie nenori skaldyti didesnių valstijų į mažesnes. Todel musų tylėjimas ir musų besiriejimas tarp savęs už „pirmuosius smuikus'' palieka lenkams liuosas rankas už savo reikalus šaukti ir ant businčios Lietuvos užtiesti savo politiškų užgaidų tinklą. Už mus nėra kam užtarti, nes mes jokių užtarytojų nejieškome. Įreižę taip savo atkaklius lietuviškus sprandus nieko nepaisome, kas aplinkui mumis dedasi, ir ant vėliaus businčių prietikių su musų nevidonais pasitikime tik kumštimis atsiteisti...

Taip vienok negali buti. Mums reikia kiekviena proga išnaudoti, kad tik už Lietuvos liuosybę didesnė agitacija iškiltų. Kaip tai gaila, kad musų klerikalai ikišiolai tebestovi ant pražutingo separacijos kelio! Kiek tai spėkų mes padėjome, kad nors čia Amerikoje lietuviams į politišką darbą susivienyti ir Lietuvos ateičiai pasidarbuoti dabar, kuomet yra priegadus laikas. Kal ti geležį, pakol ji karšta. Visi musų žygiai nuėjo už nieką, ir net dabar nesimato, kad musų kunigėlių politika butų nors kiek sublaivėjusi. Pačiame Washingtone mums dabar butinai reikia turėti nuolatinį žmogų ar žmones, kurie nuolatos perstatytų valdžiai Lietuvos aspiracijas, jieškotų Lietuvai draugų tarpe senatorių ir reprezentantų, varstytų duris Rusijos, Francuzijos ir Anglijos bei kitų valstijų ambasadų. Tokius savo agentus turi lenkai, čechai, žydai ir kitos mažesnėsios tautos. Mes gi neturim! Pasidėkavojant kam? Pasidėkavojant musų kleri kalams. Berods jie pasiuntė savo žmogų Washingtonan. Bet mes nieko iš to gero negalime tikėtis. Viena, kad tokis žmogus reprezentuoja tik bažnytinius žmones, o ne Lietuvos politiką. Antra — juk ne bile kokis žmogus tam tikslui atsako. Tiesa, kad Washingtonan bile kas galės nuvažiuoti, susirasti hotelyje kambarį, retkarčiais pakėblinėti po kongreso kambarius, dar kartais kokiu vienu-kitu žodžiu apsimainyti su išėjusiu nuo posėdžio ir bežiovaujančiu senatorium ar kongresmanu. Bet kiek naudos Lietuvos politikai galės toki komedija atnešti! Taip negali buti! Reikia dar sykį šįmet bandyti sutverti politiškąjį bloką tarpe Amerikos lietuvių, kad galėtume savo politiškus reikalus be jokių komedijų atlikti.

Pakol tas įvyks, mes kiek galėdami dirbame. Šią savaitę tampa ingaliojamas vienas įžymus lietuvis advokatas, p. J. Lopatto, važiuoti į Washingtoną ir buti prie išklausimo Rezoliucijos No. 41 Atstovų Rumuose. Jisai yra ingaliojamas nuo daugelio didžiųjų lietuvių organizacijų Amerikoje, sykiu ir nuo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros. Mes paakiname, kad musų draugijos, klubai ir speciališkai sušaukti mitingai pasiskubintų siųsti į Washingtoną rezoliucijas, kurių tekstas jau buvo atspausdintas musų laikraščiuose, kad prie Rezoliucijos No. 41 butų inkorporuota reikalavimas liuosybės ir Lietuvai. Tos rezoliucijos pagelbės musų ingaliotiniui visos Amerikos lietuvių balsą išreikšti.

J. O. Širvydas.

REMKIM PRAKILNŲ DARBĄ.

Kaip žinoma po Amerikos lietuviškas kolonijas šiuo laiku lankosi trįs žymųs veikėjai: atstovas iš Lietuvos muzikas St. Šimkus ir mokyt. M. Šalčius nuo Amerikos Lietuvių Centralio Komiteto ir p. Martus su maršrutais nuo L. Gelbėjimo fondo. Jų visų trijų tikslu yra rinkimas aukų nukentėjusiems nuo karės. Kadangi ALTS. viršiausis tikslas — gerbuvis lietuvių ir Lietuvos, tat, gerb. sandariečiai, remkite viršminėtų ypatų pasiuntinystę. Remkite kaip kam parankų, prisitaikant prie vietinių aplinkybių.

Su pagarba
R. Adžgauskas.
ALTS. Pirmininkas.

Į SANDARIEČIUS.

Nors Sandara dar jaunutė ir ji gimė nepatogiame laike, kuomet veikėjų spėkos buvo nukreiptos į sušelpimą Lietuvos, vienok Sandara ant tiek jau sustiprėjo, kad pradeda lošti žymią rolę visuomenės gyvenime. Kiekvienos organizacijos bujojimas priguli nuo jos visų įstaigų ir sąnarių — pradedant nuo centr. Valdybos, apskričių, kuopų ir atskir veikėjų, iškrikusių po įvairias kolonijas.

Tat užimdamas ALTS. pirmininko vietą, šiuomi kreipiuosi į gerbiamus sandariečius ir pritarėjus, prašydamas ir ant toliau nenuilstančiai darbuoties ALTS. labui. Tuomi pačiu pasidarbuosite ir Tėvynei Lietuvai, nes ateis laikas, kuomet Lietuva reikalaus žmonių, teisingai suprantačių vie šojo gyvenimo reikalus. Sandara gi kaip tik ir skleidžia sveikiausias mintis.

Su augšta pagarba
R. Adžgauskas.
ALTS. Pirm.
515 Gregory Str., Bridgeport Ct.

ALTS. FINANSŲ APYSKAITA

Gegužio mėnuo.

Inplaukimai: —

Lincoln, N. H. 42-ra (nauja) kuopa	$1.70
Dr. A. Bacevičius, Elizabeth, N. J. pav. iki pabaigai 1917 m.	2.00
Bridgeport, Conn. 15ta kp. už kn. „Liet. Laisvė''	2.50
Haverhill, Mass. 20 kp.	4.70
Plymouth, Pa. 39 kp.	.60
Salem, Mass., 38 kp.	1.40
Newark, N. J. 19 kp.	2.30
Racine, Wis. 35 kp.	3.00
Brooklyn, N. Y. 1 kp.	26.35
W. Lynn, Mass. 40 kp.	.80
Lawrence, Mass. 12 kp. už 50 kn. „Liet. Laisvė''	2.50
J. Ambraziejus, iš 1mos kp. už 142 kn. „Liet. Laisvė''	7.10
New York, N. Y. 30 kp.	3.60
Viso per gegužį	58.55
Buvo inplaukę	332.51
Viso inplaukė	391.06

J. O. Širvydas,
ALTS. Fin. Sekr.

IŠ LIETUVOS GELB. IR LIET. NEPRIGULMYBĖS FONDŲ RAŠTINĖS.

Staiga apleidus g. A. Rimkai Suvienytas Valstijas, L. G. ir LNF. valdyba neteko darbščiausio savo nario — sekretoriaus. O dabar tiek daug yra fonduose, kad su raštinės reikalais vienam finansų raštininkui nieku budu negalima apsidirbti. Taigi, kad nenukentėtų tų fondų tikslai, fin. raštininkas susižinojo su veikėjais, kurie arti laikraščių sėdi ir vienas iš jų, butent Pr. Bajoras iš New Yorko apsiėmė LG. ir LNF. tarnauti, kiek jam spėkos pavelys. Kad užtvirtinti g. Pr. Bajorą LG. ir LNF. sekretorium, yra jau paleista per LG. ir LNF. valdybos narius krivulė.

Pastaruoju laiku taip dalykai susidėjo, kad Washingtone, D. C. butinai lietuviams reikalinga užlaikyti savo atstovus. Tuo dalyku jau pradėjo rupinties Liet. Neprigulmybės Fondas. Surado jau ir asmenį (g. V. Venciuvienę iš Baltimore, Md.), kuri svarbiam reikalui atėjus važinės ten ir užžiurės Lietuvos ir Am. lietuvių reikalus.

Tam tikslui irgi krivulė per LNF. valdybos narius.

Šiomis dienomis „Tėvynės'' redakcija gavo iš Stockholmo nuo Aukštuolio, Jurkuno ir Rimkos (buv. musų fondo sekretoriaus) šiokio turinio telegramą: „Lithuanians under Germany starving, Send money by cable.'' Taip, kaip Lietuvos Gelbėjimo Fondas jau turi apsčiai aukų, tai fin. sekretorius paleisdamas tarimą per LGF. valdybą pataria kuogreičiausiai telegrafu išsiųsti. Tikimasi, kad L. G. F. tą išpildys, nes ir g. dr. Šliupas išvažiuodamas įsakė, kad pinigų nelaikyti, kaip elgiasi kiti fondai, bet surinkus, kuogreičiausiai išsiųsti.

J. Sekevičius.

P. S. Jau nuo keturių-penkių savaičių laiko kaip negeros valios žmonės, daugiausia užvyduoliai ir melagiai, rašinėja savo laikraščiuose, kad jau Lietuvos Gelbėjimo Fondas susikraustė į Centralį Komitetą. Ir nors jau buvo mano ir kitų L. G. F. valdybos narių rašyta, kad LGF. nemanė ir nemano pereitį į C. K., jeigu kitos srovės į C. K. neineina, butent koalicijon. Bet nei „Darbininkas,'' nei „Draugas,'' nei „Laisvė'' su „Naujienomis'' to neklauso ir vis prasimanymus savo laikraščiuose tęsia. Nesenai „Naujienos'' išvadinusios L. G. F. „mizernu,'' „juodu'' ir visaip kitaip — parašiau „Nauj.'' redakcijai trumpą laiškiuką, kad tas neteisybė, ką jos rašė apie L. G. F. ir kartu nurodžiau, ką L. G. F. pastaru laiku nuveikė. Prašiau tą laiškiuką indėti į „Naujienas.'' „Naujienos'' gavusios tą laiškiuką į laikraštį nedėjo, bet „peržvalgoje'' gan storai paminėjo, kad „tulas Sekevičius išsipludo... išsikarščiavo ir iš rubežių išėjo...'' Ir tam panašiai. „Naujienų'' skaitytojai ir mano srovės draugai, kurie gal kartais tiki „Naujienoms'' ką jos rašo, pastebiu, kad ten jokio „pludimosi'' nebuvo. Svarbiausia kas matyt, „Naujienų'' redaktoriui nepatiko, kad parašiau, jog „Nauj.'' redaktorius nemato ar nenori matyti, kas rašoma vidurinės srovės laikraščiuose. Bet tas buvo ir yra grynа tiesa. Jei „išdidusis'' redaktorius nebut toks „poniškas'' ir tėmytų nuosekliau lietuvių judėjimą, tai „Nauj.'' nesirastų melų.

J. Sekevičius.

T. M. D. RIEKALAI

KAS TAI YRA KUN. MALIAUSKO „KONFERENCIJOS.''

(Viešas atsiliepimas).

Rockford, Ill. — Nelabai senai čionai buvo atsiklioves iš Chicagos kun. Dr. Maliauskas, kuriam vietinis kun. Staškunas buvo surengęs taip vadinamą „konferenciją,'' prasitęsusią per ištisą savaitę. Vietiniai lietuviai, išgirdę tokią negirdėtą „pramogą,'' išpradžių skaitlingai lankėsi, nes tikėjosi išgirsią ką naudingo. Bet — labai apsiriko!

Minėtoje „konferencijoje'' kn. Maliauskas savo prakalbas pripildė koliojimais ir piktažodžiavimais. Jo kalba, berods, buvo dar padalinta į sekančias dalis: apie gyvybę, Dievą, inkviziciją. Pastaroji tėma buvo padalinta į tris pavidalus: inkvizicija katalikų, ne katalikų ir laisvamanių. Anot kun. Maliausko, katalikų inkvizicija buvusi labai išganinga. Bet, kaip priėjo prie inkvizicijos laisvamanių, tai visų pragaro baisenybių nebeišteko, kad ją atvaizdinus. Jisai paėmė pavyzdį iš francuzų revoliucijos, kaip francuzai „inkvizicijos'' revoliucijonieriai katalikams galvas kapoję, vandenyj juos skandinę ir kitus baisius darbus atlikę. Išpasakojęs tas baisybes tarpe socialistų ir laisvamanių, kun. Maliauskas šaukė: „Katalikai, jeigu nenorit, kad lietuviai katalikai susilauktų nuo savo laisvamanių ir socialistų tokio likimo, tai nerem kitė jų savo pinigais, neskaitykit jų knygų nei laikraščių, neikit į jų rengiamas prakalbas ar pasilinksminimus!'' Užbaigdamas savo karštą kalbą kun. Maliauskas ragino skaityti „Draugą'', rašytties į Šv. Kazimiero Draugiją, nes visi tenai įsirašė apturėsią atpuską. Tai tokios kun. Maliausko „konferencijos.''

Gegužio 3 d. TMD. 117-ta kuopa savo susirinkime nutarė paduoti į laikraščius sekantį atsiliepimą į visuomenę. Mes protestuojame prieš kun. Maliausko provokaciją šiuo remdamiesi:

1. Kun. Maliauskas klaidingai perstatė Francuzijos revoliucijos darbus, primesdamas juos laisvamaniams prieš katalikus. Francuzijos revoliucijonieriai buvo patįs katalikai, todel negalėjo katalikų persekioti. Ką kun. Maliauskas kalbėjo, tai buvo revoliucijonierių sukilimas prieš rojalistus arba monarchistus, kurie norėjo palaikyti karaliaus valdžią. Šitas atsitinka visose šalyse, kur tiktai iškila revoliucija už nuvertimą sosto ir įsteigimo respublikos. Tas buvo Francuzijoje, tas buvo Portugalijoje, Rusijoje, net Chinijoje. Jeigu kun. Maliauskas to fakto nežino, tai patariame jam nusipirkti revoliucijų vadovėlį, o iš tenai jis pasimokins to, ko jis dar nelabai žino.

2. Kadangi kun. Maliauskas, kaip viršuj minėjome, melagingai sumaišo Francuzijos revoliucijonierius su laisvamaniais, todel jam laba lengva buvo dar ir kitą historišką melą tarp musų žmonelių platinti, butent, jog Francuzijos laisvamaniai buvę įsteigę „laisvamanišką inkviziciją.'' Kad jokios laisvamanių inkvizicijos Francuzijoje niekados nebuvo, tą žino šiandien kiekvienas mokyklą lankantis berniukas ar mergaitė, kurie jau mokinasi visasvietinės, o sykiu ir Francuzijos historijos. Delei šito mes patariame kun. Maliauskui nusipirkti dar kitą vadovėlį, butent visasvietinės historijos. Turėdamas du vadovėliu, kad nevienаme, tai kitame kun. Maliauskas atras tą, ko jisai nežino ir nežinodamas musų brolius siundo vienus ant kitų.

3. O kuomi kun. Maliauskas siundo musų vienus brolius ant kitų? O gi tuom, kad jisai savo išsvajotiems francuzų laisvamanių „inkvizitoriams'' prilygina visus amerikiečius lietuvius, kurie neskaito „Draugo.'' Siundymas yra aiškus, nes jisai, ragindamas jokių kitų laikraščių neskaityti, kaip tik jo rekomenduojamąjį „Draugą,'' tuo patim duoda suprasti, jogei visus kitus laikraščius boikotuoja. Na, o kas skaitys jo boikotuojamus laikraščius, tasai papuola po jo prakeikmu. Tokiu budu jisai prakeikia du trečdaliu Amerikos lietuvių ir jų spaudą. Ar jisai, budamas dar „daktaru'' nežino, kokias pasekmes tas gali atnešti musų visuomenės gyvenime?

4. Ant galo kun. Maliauskas persistato save teismui visos lietuvių tautos, ragindamas „neremti laisvamanių'' pinigais. Ką tas reiškia, mes gerai žinome: jisai ragina musų visuomenę neduoti pinigų kenčiančiai Lietuvai, kuomet juos rinks tautininkai ir jo įsivaizdinti baisuoliai „laisvamaniai;'' neduoti aukų, kuomet jos neis vien tik į kun. Maliausko pašventintą Fondą; neiti į prakalbas, kurias rengs lietuviai ne po kunigėlių priežiura.

Ant šitų visų viršuj paminėtų pamatų mes griežtai protestuojame prieš kun. Maliausko demagogiją, ir tuomi atkreipiame akį musų visuomenės ant tųjų jo „konferencijų.'' Mylėdami savo žmones ir savo tėvynę Lietuvą, mes viešai ištariame: „šalin su tokiomis „konferencijomis!'' Tegyvuoja tarp musų vienybė, meilė ir apšvietimas!''

Vardan TMD. 117-os kuopos, Komisija:

A. M. Savickas,
J. Saurusaitis,
Stanis Jokubauskas.

ATSILIEPKITE!

Seniau, kuomet TMD. Apšvietos Komisijos Sekretorius buvo užverstas darbais, tai tuomet girdėjosi prikišinėjimų per laikraščius ir privačiai, kad Apšvietos Komisija nieko neveikia. O dabar, kada Apšvietos Komisijos Sekretorius, apleidęs begales svarbių darbų, išvažiavo su paskaitomis, tai TMD. kuopos ar labai nerangiai rengia vakarus toms paskaitoms arba visai nerengia. Taip, pavyzdin, Michigan valstijoje buvo surengta tik dviejose vietose: Grand Rapids ir Detroite, o iš kitur niekas nei neatsiliepė, nors buvo mėginta dar į keletą vietų kreipties.

SLA. Literatinė Komisija pripažino, jog TMD. Apšvietos Komisijos Sekretoriaus paskaitos yra remtinos, o kaip Michigan valstijoje buvo kreiptasi į kitas SLA. kuopas, tai jos atsikratė nuo paskaitų, išsisukinėdamos visokiais negalėjimais ir neturėjimais laiko surengti.

Šiuomi aš kreipiuosi į TMD. ir SLA. kuopas vakaruose, kad jos atsilieptų paskaitų rengimo reikale į mane, kol dar aš važinėju po vakarines valstijas ir ketinu aplankyti tolimiausias lietuvių kolonijas Nebraskoje ir Iowo'je, kad aš važinėdamas į ten, arba grįždamas atgal galėčiau prideramai atlikti savo, kaipo Apšvietos Komisijos Sekretoriaus, uždavinį, ir kad mano kelionė nenueitų uždyką, o labiausiai, kad vėliau nebutų priekaištų, jog Apšvietos Komisija nieko neveikė.

Dabar TMD. Apšvietos Komisija veikia ir nori TMD. ir SLA. kuopų pagalbos — tai atsiliepkite. Mano adresas:

Mr. M. Šalčius,
320 Fifth Av., New York City.

Su tikra pagarba
M. Šalčius,
TMD. Apšvietos Komisijos Sekr.

Tik ką išėjo iš po spaudos nauja graži apysaka.
NAUDINGO ŽMOGAUS GYVENIMAS.
Pagal lenkiško sudėjo M. Untulis.
Čion aprašoma kaip Jurgiukas mokinosi, ką jis išmoko ir paskui kiek jis daug gero padarė musų žmonėms. Jurgiuko gyvenimas turėtų buti pavyzdžiu musų jaunimo gyvenimui. Todėl jaunimui, kad išmokti kaip reikia gyventi, reikėtų butinai tą knygutę perskaityti. Joje atras visus savo geruș darbus kaip veidrodyje.
Neprošalį ją perskaityti ir musų senumenei, kuri joj ras kaip auginti jaunimą, kaip atspėti savo vaikų geidulius. Knygelė parašyta apysakos formoje, skaitosi labai lengvai ir suprantamai. Kaina tokios puikios ir turiningos knygutės labai prieinama — tiktai 15c. Reikalaukite,
„V. L. ADMINISTRACIJOJ
120 Grand st., B'klyn, N. Y.

Didžiausias paskolas duodame visame Brooklyne

Duodam lietuviams ant Deimantų, Laikrodėlių ir šiaip visokių auksinių daiktų. Taipgi ir ant visokių drabužių.

M. Bruckheimer Sons.

705 Grand St. near Graham Av. Brooklyn, N. Y.

Telephone 3438 Stagg

Kandroto CAFE

Tinkamiausi Užeiga Del Lietuvių

126 Grand Street

Tel. 1490 Greenpoint Brooklyn, N. Y.

RANGER MOTORBIKE

ELEKTRA APŠVIESTAS

44 RUŠIŲ SPALVŲ IR DYDŽIO

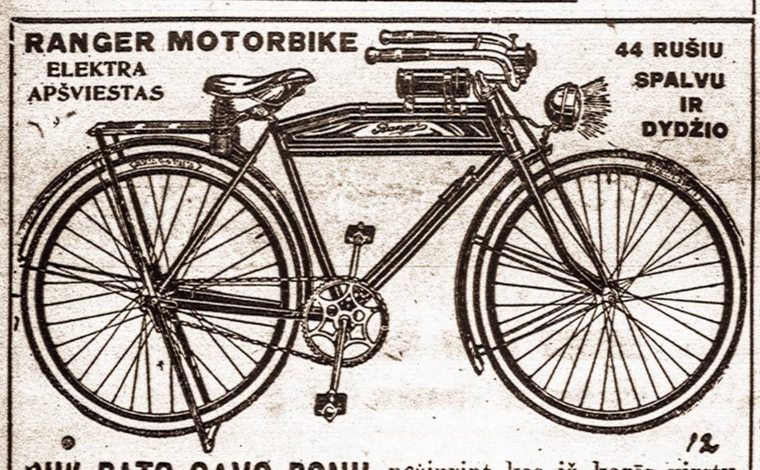

BUK PATS SAVO PONU nežiurint kas iš karės virstų. Karė ar ramu, **turėk Ranger Dviratį,** tai laiku pribusi į darbą, bažnyčion, susitarus su draugais, su mylimąja ar su giminėmis. Iš darbo važiuosi, kada kiti lauks ar eis pėkšti.

PASIRINK IŠ 44 RUŠIŲ spalvų ir dydžio "RANGER" dviratį. Naujam musų kataloge yra naturališkom spalvom dviračių paveikslai. Pilniausi eilė dviračių pasaulyje, už Dirbtuvės Kainas, nuo **$15.50** augščiaus.

30 DIENŲ IŠBANDYMUI Prisiųsim jums pasirinktą **"RANGER"** dviratį SAVO KAŠTAIS. **30 dienų bandymams** išvažinėjimui dykai. **GUMUS**, ratus, lempas, ir kitas dalis parduodam puse kainos.

Piningų Nesiųsk tiktai prisiųsk kuponą gavimui musų didelio naujo katalogo. Parduodam Dirbtuvės Kainomis, su **30 dienų bandymu.**

MEAD CYCLE COMPANY, DEPT. 12H CHICAGO

IŠKIRPK IR SIŲSK KUPONĄ TUOJ | **Mead Cycle Company, Dept. 12 H Chicago, Ill.** Prisiųskit savo naują didelį katalogą dviračių dirbtuvės kainom **30 dienų išmėginimo propozicija.** Jokios atsakomybės tame ant savęs neimu.

Vardas .....

Street ..... Miestas ..... Valst .....

SALIUNAS ANT PARDAVIMO

Parsiduoda saliunas ir pirė jo kartu tuščias lotas. Parsiduoda labai pigiai. Atsišaukite:

M. STANKEVIČIENĖ

108 Greenpoint Av., Blissville, L. I.

(25)

APTIEKA ANT PARDAVIMO

Iš priežasties „Konskripcijos,'' savininkas yra paimtas į kariumenę, todel vaistinyčios biznis nenoroms ir umai prispirtas parduoti.

Vaistinyčia yra labai geroj, apgyventa lietuviais, lenkais, rusais ir kitais svetimtaučiais vietoj. Pirkimo prekė prieinama.

Labai butų geistina, idant geras lietuvis vaistininkas galėtų tą biznį ingyti.

Pilnesnių informacijų delei, kreipkitės žemiaus padėtu antrašu:

„APTIEKA ant PARDAVIMO''

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

(25)

NAUJIENA! NAUJIENA!

AUDEKLŲ KRAUTUVĖ

Pirmutinė Lietuviška audeklų krautuvė. Užlaikome visokių audeklų, vilinių, del siutų ir overkotų. Materijas užlaikome naujausios mados. Prekė labai prieinama.

P. PELKAUSKAS ir F. MARKEVIČI

P. PELKAUSKAS

ir

F. MARKEVIČIUS.

168 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

(28)

ALTS. 10-ta Kuopa pirmu kartu statys scenon operą

„VELNIAS ISRADĖJAS.''

Parašė P. Bukšnaitis

Muziką sukomponavo M. Petrauskas. Lošime dalyvauja visi įžymiausi artistai iš Bridgeport, Conn.

10 d. Birželio (June) 1917 m. Herman and Sons Hall., 158 Crown St., arti Chursh Str., New Haven, Conn. Pradžia lošimo 6:30 val. vakare. Tikieta 25 ir 50c. po perstatymui bus šokiai. Dalis pelno eis į Neprigulmybės Fondą. Visus kviečia kuoskaitlingiausiai pributi **ALTS. 10-ta kp.**

KRASOS DĖŽUTĖ

Vaidilionių Stasys. — Labai ačiu. Tilps kiek vėliau. Bandykite tankiau rašinėti.

Chas. K. Cherry. — Labai ačiu už straipsnį. Gana gražus. Labai prašytume daugiau panašių raštų. Jie pagražinimas laikraščio.

M. K. ir kitiems korespondentams. — Labai ačiu. Tilps sekančiame Nr.

C. K-TO APYSKAITA.

Savaite May 28 — June 4, 1917

Fred J. Martin — $5.00.

„Nežinomas'' iš South Orange, N. J. — $1.00.

Dr. Juška — $5.00

F. M. Naikelis, Stamford, Conn. — $2.00.

Per Šimkaus prakalbas, New Britain, Conn. — $46.74.

G. Vyšniauskas, So. Boston — $25.00

Per Šimkaus prakalbas, Worcester, Mass. — $26.41.

P-as Zubiniauska krikštynose, Rockford, Ill.: — po $1.00:

J. Sesevičius, K. Narkelevičiutė, L. Soksteris, A. Soksterienė, Ona Narkelevičiutė, J. Kareska, Z. Soksteriutė, M. Vaicikelis ir keletas po 50c. Viso $13.50.

SLA. 34 kuopos vakarienė, New Britain, Conn: — Po $1.00:

A. Mikalauskas, M. Daunis, F. Mankevičius, A. Ulinskas, Albinas, A. Mazuronis, F. Pivoraitis, K. Gedraitis, W. Dumbliauskas, S. Krikstanavičius, W. Povilaitis ir 8 po 50 centų. Smulkių $3.29. Viso $18.29.

C. K-to prakalbos Detroite: — Po $1.00: —

J. Juška, P. Balčiunas, A. Kazlauskas, J. Laukionis, G. Tamošiunas, K. Snuolis, K. Povilaiko, P. Dainis, J. Vaitekunas ir 12 po 50 centų. Smulkių — $6.00. Viso — $21.00

F. Mikolainis mokest. už 4 mėnesius — $4.00.

SLA. 248 kuopos auka, Branford, Conn. — $3.75.

Viso per savaitę — $171.69

Pastaba: — Aukavusiųjų mažiau kaip po $1.00 vardus neskelbsime, o tik įrašome į knygas.

AUKOS LIET. GELB. FONDO SKYRIUS.

Lakštas 103:

Hamilton, Ont., Canada. — SLA. 278 kuopa per „Tėv.'' red.	$9.25
Marshfield, Oregon. — Ad. Kisielius	1.00
Dayton, Ohio. — LG. ir LNF. skyrius per T. Stačkauską	4.00
Orange, Mass. — Per A. Martų nuo J. Alekevičiaus, J. Jakimavičiaus ir M. Likaitės po dolarį. Smulkių — $4.60. Viso	7.60
Northampton, Mass. — Per A. Martaus prakalbas, bal. 22 d. po 2 dol.: Sim. Mortunas ,Ad. Subačius. Po 1 dol.: J. Baltrunas, B. Butkevičius, J. Jančinskas, P. Poškaitis, A. Žigas, B. Steponavičius, A. Lentavičius, K. Mickaitė, M. Morkaitė. Smulkių — $4.30 Viso	17.30
Easthampton, Mass. — A. Martaus prakalbose bal. 23 d. sudėjo po 1 dol.: F. S. Balčiunas, O. Rinkevičaitė V. Karonaitė, M. Vinskas, Smulkių — $6.50. Viso	10.50
Middleboro, Mass. — Per Martaus prakalbas sudėjo po 1 dol.: J. Paulauskas, Pr. Manjugis, J. Bujadavičius, L. Gučiunas. Smulkių — $9.12. Viso — $13.12.	
Stoughton, Mass. — Per A. Martų nuo Vikt. Zubavičiutės 1 dol.: Smulkių — $1.10. Viso	2.10
Bridgewater, Mass. — Per A. Martaus prakalbas 1 d. gegužio sudėjo po 2 dol.: O. Šleinienė, O. Kašleikienė, A. Dėkšnys, Po $1.00: Kaz. Glodenis, A. Puidokas, A. Žemaitis, V. Čiaponaitė, Alf. Mažiukna, Smulkių — $3.27 Viso	14.27
So. Manchester, Conn. — Per A. Martaus prakalbas 13 d. gegužio sudėjo aukų: J. Gudaitis $3.00. Po 1 dol.: J. Januškevičia, J. Užupis, M. Stančikiutė. Smulkių — $8.15. Viso	14.15
Poquonock, Conn. — Per A. Martaus prakalbas 13 d. gegužio sudėjo po 1 dol.: M. Jegelevičius, J. Baltrušaitis, A. Predevičius, J. Venslauskas, C. Jakavonis, M. Strazdas, J. Pocius, J. Bakevičius, A. Kvietkauskas, S. Valauskas. Smulkių — $7.50. Viso	17.50
Bristol, Conn. — A. Martaus prakalbose sudėjo po $1.00: S. Zigmontas, St. Geštautas, A. Mickevičius, J. Ručys, Pr. Višniauskas, Pr. Višniauskienė, M. Višniauskienė. Smulkių — 5.10. Viso	12.10
Viso per dvi sav. fond. inėjo	127.69
Buvo lakšte 102	13,472.13
Viso fondan inplaukė	13,599.82

LIET. NEPRIG. FONDO SKYRIUS.

Lakštas 92:

Philadelphia, Pa. J. Ruškys per „Tėv.'' red. (Velykų dienos auka)	2.80
Marshfield, Oregon. — Ad. Kisielius	1.00
Hamilton ,Ont., Canada. SLA. 278 kp. per „Tėv.'' red.	4.00
New York, N. Y. SLA. 126 kp. per A. B. Strimaitį	10.00
Cambridge, Mass. LG. ir LNF. skyrius per K. Galinauską	5.50
(Prie šio skyriaus trįs nauji nariai prisižadėjo mokėti kas mėnesis į LNF. po 25c.: Ona Šemaniutė, Katrina Paliulionitė ir Jurgis Alusevičius po 50c.)	
Chicago, Ill. Per „Lietuvos'' red. Aukavo B. Andrešiunas 2.00. Po 1 dol.: K. Kukuraitienė, K. Sargautis, S. Sargautienė, T. Maženis. Smulkių — 4.50. Viso	10.50
Bridgeport, Conn. R. Adžgauskas — 10.00.	
Rochester, N. Y. Per P. Petronį nuo prakalbų Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugijos. Aukavo P. Praninskas 1 dol. St. Klimaitis, P. Petronis ir M. Čiulis po 50c. J. K. Semaška 30c. M. Savaikis, K. Kazlauskas, S. Mažeikis, P. Kepalas, J. Pirevičius, J. Sanvaitis, O. Šmigelskienė ir K. Arlauskas po 25c. Smulkių — $2.00. Viso	$6.30
Brooklyn, N. Y. ALTS. 1 kp. vakarienėje, 13 d. gegužio surinkta ir gauta per J. Ambraziejų	82.61
Viso per dvi sav. inplaukė	132.71
Buvo lakšte 91	4,358.07
Viso inplaukė Fondon	4,490.78
Viso per abu Fondu	18,090.60

J. Sekevičius,

LG. ir LNF. fin. sekretorius

101 Oak Str., Lewrence, Mass. (22)

NEKALTINK PILVO!

Daugelyje nevirškinimo atsitikimų pilvas reikia paliuosuoti nuo visokios kaltės. Daugelis žmonių ryja maistą nesukramtę ir tokie rijikai yra tikrais pilvo revoliucijos iššaukėjais. Tai labai blogas paprotis, bet mes turime skaityties su juo ir jieškoti tinkamo atitaisymo. Trinerio Amerikoniškas Kartau sVyno Eliksiras suteikia greitą pagalbą. Šitas vaistas išvalo vidurius, sutaiso norą valgyti ir pagelbsti virškinimui. Jei turi užkietėjusius vidurius, vidurių išputimą, galvos skaudėjimą, nervuotumą, energijos trukumą, abelną silpnumą, tai pabandyk jį tuojaus! Tai yra vaistas, ne geralas. Kaina $1.00. Aptiekose. Trinerio Linimentas padaro nuostabią veikmę atsitikimuose ramatų neuralgijos, sutinimų, uždrėskimų ir tt. Kaina 25 ir 50c. aptiekose. Per pačtą, 35 ir 60 c. Jos. Triner — chemikas-išdirbėjas, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

RAČIUNO NAUJI JUDANTIS PAVEIKSLAI IR ILIUSTRUOTOS DAINOS

BUS RODOMI:

Ketvergo vak. Birželio (June) 7-tą d. Bažnytinėje salėje, Racine, Wis.

Pėtnyčios vak. Birželio (June) 1917 m. 8-tą dieną, Bažnytinėje salėje, Kenosha, Wis.

Nedėlios ir Panedėlio vak. Birželio (June) 10-11 d. Bažnytinėje salėje, Spring Valley, Ill.

Tik ką išėjo iš spaudos

VISOS LIETUVOS ŽEMLAPIS

Sutaisė i rišleido M. Šalčius

Žemlapis parodo sienas, kokios turi buti laisvos Lietuvos.

Kauniečiai, vilniečiai, suvalkiečiai ir Prusų lietuviai ras ant jos savo bažnytkiemius, miestelius ir miestus.

Žemlapis didumo: 24 colių ilgio ir 20 pločio, spalvuotas, spauda aiški ri įskaitoma.

Kaina 1 žemlapio 60 centų. Užsisakant 2 ir daugiaus po 50c. kiekvienas. Agentams kainos pagal sutarties. Pinigus siųskite money orderiais M. Šalčiaus vardu: **R. 703**

31 W. 110th Str., New York City (26)

A. RUKAS

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ'' ingaliotinis. Priima prenumeratą, knygų užsakymus, ir paskelbimus; taipgi ir spaudos darbus. Pilnai **„Vienybės Lietuvninkų'' administracija** atsako už p. **A. Ruką.** Kur atsilankys p. A. Rukas pilnai jam užsitikėkite.

A. RUKAS.

2544 E. York St., Philadelphia, Pa.

DYKAI! DYKAI!! DYKAI!!!

SKAITYK, SUSTOK, GALVOK!

Užlaikiau visokių knygų, kokių tik kas nori. Galite gauti pas

A. S. KULBICKAS

7602 Aberdeen Av. Cleveland, Ohio.

DIDŽIAUSIA DOVANA!!

Ant trumpo laiko)

Kas prisiųs **Du Dolariu,** tas gaus **„Vienybę Lietuvninkų''** ant metų ir **puikią visokių štukų darymui knygą už $1.50.** Pinigus siųskite Money orderiu išperkant ant pačtos. Adresuokite:

J. SPURGA

87 Schuyler Ave., Kearney, N. J.

Tel. 1276 Orchard.

SUNARIŲ ATITAISYTOJA

Suteikiu Europiška pagalbą ir atitaisau sunarius nuo išsinarinimo koju ankų ir tt. Reikale visuomet kreipkitės pas:

MRS. BESSIE HANSEN

(Lietuvė)

23 Henry Str., New York, N. Y

DYKAI! DYKAI!

Aš ištraukiu dantis be skausmo ir veltui tiems, kurie duoda taisyti ir naujus indėti.

Visas darbas visiškai be **SKAUSMO**

Ne kiekvienas dantistas moka apsieiti su dantimis sunkiam atsitikime, tankiai siunčia pas specialistą. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaipo specialistas ir įvairiuose atsitikimuose siunčiama pas jį. Ateik ir duok išegzaminuot. Informacijos dykai. Mano karunos ir tiltukai yra 22 karato čysto aukso su dubeltava apačia. Visas darbas gvarantuotas. Kainos prieinamos. Mokestis ant nedėlių. Gazas ir kokainas vartojamas pagal reikalą.

Ofiso valandos: Nuo 9 A. M. iki 9 P. M. Pėtnyčioms nuo 9 A. M. iki 6 P. M. Nedėlioms nuo 9 A. M. iki 1 P. M.

DR. CHAS. TESCHBERG, D. D. S. **Lietuviškas Dantistas**

500 Grand Str., kampas Union Avenue, **Brooklyn, N. Y.**

Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Telephone Stagg 3698

Telephone, Stagg 1228

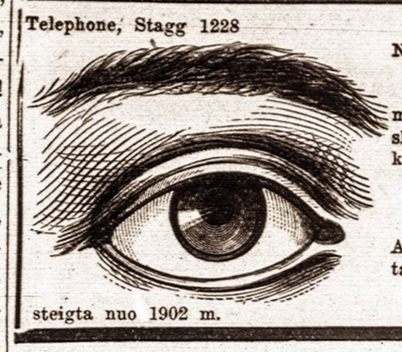

steigta nuo 1902 m.

NUSTOS GALVOS SKAUDĖJIMAS, JEIGU NEŠIOSI AKINIUS.

Iš daug atsitikimų, akių nuvargimas, yra pamatinė priežastis galvos skaudėjimo, neuralgijos ir daugelio kitų nerviškų ligų.

Išegzaminuok savo akis.

DR. M. FREEMAN

(Akių specialistas)

Atsiminkit numerį: **611 GRAND STR.,** tarpe Lorimer ir Leonard Str.,

Brooklyn, N. Y.

Nusipirk Mosties.

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu... Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus arba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. **Kaina dėžutės 50c. ir $1.00. Pinigus galit siųsti ir stampoms.**

J. RIMKUS.

P. O. Box 36, Holbrook, Mass.

Kiekvienas gaus dovanų už $1.00

Kuris užsirašys per mane „Vienybę Lietuvninkų'' ir prisiųs Money Orderį ant $2.00, kiekvienas gaus per metus „Vien. Liet.'' ir puikių dovanų už VIENĄ DOLARĮ. Nepraleiskite šios progos, nes ji neilgai bus. Visuomet adresuokite:

ANDRIUS KULBICKAS

7602 Aberdeen Ave., N. E.

Cleveland, Ohio.

JEZUS NAZARETENAS

Šitai yra apsakymas gyvenimo Jezaus Kristaus, kaip randasi užrašyta Romoj, popiežiaus archivuose. Tai yra pilnas apsakymas visų paslapčių Jezaus gimimo, jo mokslo tarnysčių arba urėdų, kuriuos laikė ir vėliaus jo savistovumas mokinimo žmonių, o galiausiai kaip jį nukankino, jo mirtis ir kaip jis iš numirusių prisikėlė. Svarbus tai dokumentas kožnam tiesos jieškotojui.

Kaina 20c. Gaunama po antrašu:

J. A. ZEATCHIUS

415 Madison Str.,

Seattle, Wash.

A. T. RAČIUNO JUDANIČŲ PAVEIKSLŲ RODYTOJAS

Nuo Pirmos dienos Gegužės

Lankysis po Chicagos apygardas. Kurie norite surengti vakarėlius, ar taip reikalais kreip kitės visada ant šio adreso:

A. T. RAČIUNAS

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

VISŲ ATIDAI!

Užtaisau VIENYBĘ LIETUVNINKŲ ir kitus lietuviškus laikraščius. Taipat užlaikau ir visas lietuvių kalboje išėjusias knygas. Visuomet kreipkitės pas:

F. GUDINAS

83 Kendall Av., Detroit, Mich

VISI VYRAI IR BALTRUS! SKAITYKITE

Pasaulio organą

„TARKĄ!!!''

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SOROL

SUTAISYTAS iš formulos-recepto; suteikto išmintingu Egypto zokoninku,

SOROL

apsireiškia esąs stebetinai pasekmingu nuo *gėlimo pilvo ir šarnų, gerklės skaudėjimo, dusulio, galvos skaudėjimo, nustojimo apetito, šalčio galvoje, ect., ect.,* Sutaisomas išdirbėju labai pagarsėjusio

PAIN-EXPELLERIO-

seno ir ištikimo draugo šeimynos, naudojamo visame pasaulyje per pusę šimtmečio—25c. už bonkutę visose aptiekose, arba galite užsisakyti tiesiai iš

F. AD. RICHTER & CO.

74—80 Washington Street, New York.

KAM LEIDI SLINKTI SAVO PLAUKAMS?!

Neturėsi daugiau kaltunuotų, rėsvų, krintančių, pleiskanuotų, apmirusių, žodžiu—liguistų plaukų—ko turėtumei visuomet gėdinties, nes tas daro Tau neapsakomą nemalonumą—jeigu tik umai pradėsi vartot musų sutaisytus plaukams vaistus "Dermafuga". Geresnių plaukams vaistų už "Dermafugą" nėra!

"Dermafuga" padarys tą, kad Tavo plaukai bus tankus, švelnus ir skaistus! Oda Tavo galvoje bus tyra, pleiskanos išnyks ant visados, o plaukai niekad daugiau neslinks. Busi patenkintas savo plaukais! Ne pavydėk kitų puikiems plaukams, nes pats gali turėti dar dailesnius!

Reikalaujant prisiųsime Tau pačta suvis dykai išbandymui "sampilą". Prisiųsk 10c stampomis persiuntimo lėšų, gausi išbandymui dėžutę "Dermafugos" veltui, sykiu ir brošiurą, užvardytą: "Puikus Plaukai".

ARGIL SPECIALTIES CO.,

Dept. 16

P. O. Box 37, Philadelphia, Pa.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus angščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

JUOKŲ SKYRIUS

Teisybės iš dugno.

Jei užkvieti svečius ant pietų, tai laikyk žodį, o ne „spyčių.''

Jei liežuvis duotas tam, kad paslėpti savo mintis, tai jis daugeliui žmonių visai nereikalingas.

Buk skolingas visiems, apart gamtos.

Niekad nereikia pasirašyti po anonimiškais laiškais.

Kartais žmogų per klaidą palaidoja, bet kiek žmonių per klaidą gyvena.

Uksusas už dyką gautas saldes nis už nupirktą medų.

Kuomet atlankai aklą, tai užsimerk.

Duodanti ranką visuomet yra ant viršaus priimančios rankos.

Priežastis.

— Kas per kvailystė! Sako, kad tu prisirašei prie blaivininkų.

— Buvau girtas, tai nežinojau, ką dariau.

Skeptikas.

Jauna ponia. — Sakykite konduktoriau, ar aš suspėsiu atsisveikinti kol traukinys pradės eiti?

Konduktorius. — Vargiai suspėsite, nes traukinys eis už dviejų ir pusės valandų.

Dviguba bėda.

— Na, neverk Mariute; kuomet aš buvau tavo metuose, tai jaunikis nuo manęs atsisakė.

— Taip atsisakė!... Bet nuo manęs šiandien abudu atsisakė.

Grąsinimas.

— Aš labai nelaiminga šeimyniškame gyvenime! Ar galiu aš stengties persiskirti su vyru? — klausia ponia pas advokatą.

— Bet jis juk priklauso į S. L. A. ant tukstančio dolarių ir viskas tau užrašyta?

— Taip, aš pasistengiau jį prikalbinti dar prieš vestuves.

— Tokiu budu nepatarčiau persiskirti, nes jis be jųs daug ilgiau gyvens.

Nuramino.

— Ar suspėsiu ant traukinio, kuris išeina septyniose?

— Jei greitai bėgsite gal ir paspėsite. Tas traukinys jau 5 minutos kaip nuėjo.

Geras tėvas.

— Aš tau, sunau, padovanoju auksinį laikrodį, bet kad tu jį neužstatytum kur, tai aš jį nešiosiu.

Pas gydytoją.

Gydytojas (tyrinėdamas ligonį). — Dabar liuosai atsikvėpkite.

Ligonis. — Dabar negaliu, gal rytoj.

Gydytojas. — O tai kodel?

Ligonis. — Delto, kad rytoj mano pati išvažiuoja viešėti pas savo motiną.

Geras šeimininkas.

— Kiek tau kartų jau sakiau, kad tu neitum taip arti prie arklio.

— O tai kodel?

— Tu savo čebatus gali numinti arklio kanopas.

Užgauta garbė.

— Tai delko-gi Karalius susipešė su Ferdinandu?

— Ferdinandas pasakė, kad jis netiki, kad Karaliaus tėvu butų baronas von Iksas.

Gerai vienas kitą pažįsta.

Vyras. — Ne, mano miela, aš už jokius pinigus nepasakysiu, kokią dovaną aš tau padovanosiu varduvėms.

Pati. — Meldžiamasis pasakyk, aš bent žinosiu ar tu išlaikysi savo žodį, ar ne.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ'' SPAUSTUVĖ

GREIČIAUSIAI, GRAŽIAUSIAI IR PIGIAUSIAI

atlieka visokius spaudos darbus!

ANT RANDOS!

5-kios kriaučystės šapos viename name 2 šopos, o kitam name 3, galima statyti nuo 14 iki 16 mašinų.

Dasižinokite „Vienybės Lietuvninkų'' admin. 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (24)

GERA PROGA, GERAM ŽMOGUI.

Parsiduoda Saliunas su namu arba vienas saliunas. Parsiduoda iš priežasties mirties savininko. Atsišaukit greit. Pirmasis laimės!

Atsišaukite į

„Vien. Liet.'' Ofisą.

120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (24)

LINKSMIAUSI SKAITYMAI

tai

„TUKSTANTIS IR VIENA NAKTŲ''

Šią puikią ir didelę knygą galima gauti „Vienybės Lietuvninkų'' administracijoje. Kaina $2.00.

„VIEN. LIET.'' ADMIN.

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai Persiunčia Pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes.

„VIEN LIET.'' OFISE

120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

GAUK ŠIUOS MUZIKOS VEIKALUS:

„Birutė'' — Birutės arija — 30c
„Vestuvės'' — Jaunosios arija 35c
„Kregždelė'' — duetas — 30c
„Eglė'' (Žalčių Karalienė) Žalčio ir Dulbės-Dievaičio duetas — 75c.
„III Sąsiuvinys'' — kvartetai maišyti — 25c
„Muzikos žodynėlis'' — 25c

Adresas:
Mr. M. Petrauskas
395 Broadway, So. Boston, Mass.

JONAS S. LOPATTO

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvis advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Ofisas rumuose
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
Cor. River and West Market Strs., Wilkes Barre, Pa.
Bell tel. — 1864
Residence 3532 J.

LIETUVIAI MYLI DAINAS.

Tą visas pasaulis žino. Tai kaip, broli lietuvi, gali apsieiti be dainų knygos? Visokių dainų knygų galim gauti

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ.''
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Rukyk Naujoko Cigarus!

Nes yra padaryti iš importuoto geriausio Havanos, Sumatros ir Domestic tabako; kurie rukant maloniai kvepia ir todel geresnių Cigarų niekur negali gauti! Užtai pas Barbierius, Krautuvėse ir Saliunuose reikalauk tik ro lietuvio Naujoko Cigarų. Jo dirbtuvė yra po numeriu:

359 Broadway, Brooklyn, N. Y.

TĖMYK, kad butų NAUJOKO vardas ant bakso!

DR. BUKKI'S OFISAS

Ofisas atidarytas nuo 9 val. iš ryto iki 8 v. vakare nedėldieniais ir šiokiomis dienomis.

Ypatiškas prižiurėjimas ir gydimas. Kalbame lenkiškai ir rusiškai. Europos gydytojas, duodu sevo padarytas gyduolės.

DR. BUKKIS
407 E. 58th St., New York, N. Y.

LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius

Geras Darbas ir visiems Prieinama Prekė

J. STOKIS
177 Nassau Str.,
kampas Bridge Str., Brooklyn, N. Y.

ŠOKIŲ MOKYKLA

Žinomas per 36 metus, kaipo gabiausias šokių žinovas. Prof. Sterno Šokių Mokykla, 952 Broadway, kampas Myrtle Ave., Brooklyn. Visai palei L. Sta. Seni ir jauni mokinami. Valcas, Two step, Foxtrot ir visoki kiti populiariški šokiai. Mokiname merginas, vyrus ir vaikus. Duodame privatiškas lekcijas jei pageidaujama. Mokykla atdara kas dien nuo 9 ryte iki 11 vakare taipgi ir Nedėlios popiečiuose ir vakare. Privatiškas kambaris del mokinimo. Dedama visa atida Taipgi mokiname ir steidžiaus šokius. (Apr. 18)

Tel. 4428 Greenpoint
Dr. J. WALUKAS

VALANDOS:
nuo 8 iki 10 iš ryto
nuo 1 iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.

69 SO. 3rd ST., BROOKLYN, N.Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų

OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORTE, N. J.
161 Franklin St., ir kampas Second St.

Ligonius priima:
ryto nuo 8—9 po pietų nuo 1—2:30
ir vakare nuo 6—8

Telephone 1537 R. Elizabeth.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.)
Dr. LOUISE C. BALL

Chirurgas Dantistas.
251 Grand St. Brooklyn, N. Y

Ant viršaus čeverykų krautuvės.

Taiso ir ištraukia dantis be skausmo. Nesveikus pripildo auksu, platina ir cementu. Įdeda naujus; uždeda kepuraites iš aukso arba porcelėno.

OFISO VALANDOS:
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
VISOKIS DARBAS GVARANTUOTAS.
Senai įsteigtas biznis 25 met.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Councelor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

Centais Užčėdijama Desėtkus

Bereikalingai daugelis važiuoja New Yorko pažiurėti.

Kadangi puikiai galima pamatyti tik už 25c.

Labai puiki sąsiuva 112 pukių paveikslų New Yorko gatvių, stočių, elevatorių, požeminių gelžkelių, muzėjų, knygynų, hotelių, parkų, tiltų, teatrų ir didžiausių namų su paaiškinimais po kiekvienu paveikslu

Ta sąsiuva kiekvienam malonu turėt.

Reikalauk „V. L.'' administracijoje 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. prisiunčiant pinigus stampomis

---

Kiekvienai MOTEREI žinotina
Specialistas Moteriškų Ligų.
JOSEPH LIPMAN, M. D.
314 E. 50th St., New York.
OFISO VALANDOS:
iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.
Nedėliomis pagal sutartį.
Egzaminavimas DYKAI. Mes ištiriame ir pasakome visas ligas ir pagelbstime. Iš kitur atvažiavusiems ligoniams parupinam vietą, kol gydosi. Reikalui esant, kreipkitės, mes apžiurėsime ir duosime prietelišką rodą. Patarnavimas visai pigus. Neužmirškite mano antrašo.
DR. J. LIPMAN,
314 E. 50th St. NEW YORK.
Arti 2nd Avenue.
— Kalbame lietuviškai. —

PRANEŠIMAS

Mes pranešame Rockfordo Ill. ir apielinkės lietuviams kad p. J. J. Petraitis yra „Vienybės Lietuvninkų'' ingaliotas užrašinėti „Vien. Liet.'' ir priima užsakymus ant knygų ir apgarsinimų. Mes už p. Petraitį pilnai atsakome „V. L.'' Administracija.

J. J. PETRAITIS
1229 Ferguson St., Rockford, Ill.

Abelnas silpnumas,

neveikimas jaknų, nevirškinimas, įprastas užkietėjimas, sunkus virškinimas serganti palieka labai liudnam padėjime. Norint prašalinti tas slogas ir užbėgti jų pasekmėms, taipgi sustiprinti visą organizmą, reikia vartoti

Severa's Balsam of Life

(SEVEROS GYVASTIES BALSAMAS)

Budas sustiprinančiai-gydantis

Kaina 75 centai

Kas apie tai abejotų, tegu perskaito štai šitą laišką.

"Širdingai dėkavoju už Severos Gyvasties Balsamą. Labai kentėjau nuo skilvio susilpnėjimo ir valgyti neturėjau noro. Visi kentėjimai pranyko po sunaudojimo tiktai vienos Severos Gyvasties Balsamo bonkos. Prašau tą laišką paskelbti laikraščiuose, idant visi kiti, kurie panašiai kenčia, sužinotų apie tą gyduolę". Mrs. Pagac iš Moquah, Wis.

Severos gyduoles galima gauti aptiekose. Prašoma reikalauti tikrų Severos gyduolių, neimti jokių falsifikacijų. Jei viešos aptiekoje pirkti negalima, užsakius bus pasiųsta.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Telephone 2427 Greenpoint

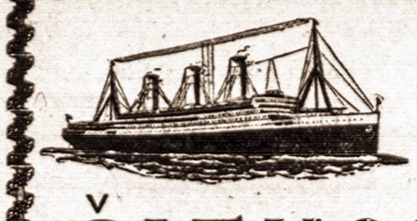

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

ŠIFKORČIU

INKURTA 1886 M.

Parduodam Šifkortes visomis geriausiomis linijomis į Lietuvą ir iš Lietuvos į Ameriką, Angliją ir Argentiną, taipgi keliaujantiems suteikiame geriausius patarimus. Reikalaudami Šifkorčių, visados kreipkitės ypatiškai ar laišku į musų Ofisą, o mes jus aprupinsime.

SIUNČIAME PINIGUS į Lietuvą ir visas dalis svieto saugiai ir pigiai. Per musų Ofisą siunčiami pinigai greičiausia nueina, ir visados siuntėjams duodam žinią, kada buna priimti pinigai. Keliaujantiems į Lietuvą parupiname konsuliariškus pasportus, pasitinkame New Yorke ant dypo, aprupiname bagažus ir palydime ant laivo. Dėlei smulkesnių žinių kreipkitės per laišką pridėdami už 2 centu stampą atsakymui.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ''

Prenumerata metams $2.00; pusei metų $1.00.
Kanadoje metams $2.50; pusei metų $1.25.
Anglijoj, Lietuvoj ir kitur metams .... $3.00.

Pamatymui siunčiame vieną numerį dovanai.
Kningų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120 Grand Street, Brooklyn, New York.

VAINEIKIO ir NARVYDO
FOTOGRAFIJU GALERIJA

499 Grand Str., kampas Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. 1723 Stagg.

Fotografuojam: Veselijas, Krikštynas, Laidotuvias ir visokias Grupas. Fotografijas padidinam ir malevojam; senus paveikslus atnaujinam. Nuimame dienomis ir naktimis.

Studia atdara nuo 9 val. ryte iki 8 v. vakare. Prekės nebrangios.

Vincas Struogis

Lietuvos Vėliavų Išdirbėjas
155 Hope St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas 2989 Stagg
Residence Tel. 3671 R-Williamsburg

VISŲ LIETUVIŲ ATYDAI!

Nuo tulo laiko užsiėmiau išdirbinėtikras LIETUVOS VĖLIAVAS musų Draugijoms, Kliubams bei Organizacijoms. Sulygšiol, beveik žėdna musų draugija rupindamasi įsisteigti sau Vėliavą, pasidirbdama pagal geresnį išmanymą savo komiteto.

Taigi šiuomi pranešu lietuviams, kad kur tik randasi draugijos, kliubai arba organizacijos, stengtusi turėti tikrą Lietuvos Vėliavą. Duodami užsakymą padirbimui Lietuvos Vėliavą kreipkitės šiuom adresu:

V. STRUOGIS
155 HOPE STREET BROOKLYN, N. Y.

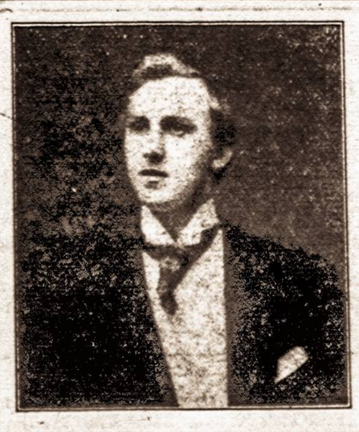

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užeiga pas

Feliksa Osipauska

Skanus Alus, Arielka, visokie Vynai, Elius ir Havanos Cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur nepamirškit šios puikios vietos.

749 Harrison Ave.,
Harrison, N. J.

ATEITIS savo skaitytojams duoda labai daug naudingų raštų apie žmonių sveikatą ir ligas, taipgi apysakų, juokų, eilių, paveikslų. Turi savo korespondentus visoje Amerikoje, taipgi Lietuvoje, Rusijoj, Vokietijoj, Francijoj, Anglijoj ir kt. **"Ateities" kaina** metams $2.00, pusei metų $1.00. Užsieniuose metams $2.50. Pasižiureti **viena numeri siunčiame dovanai.**

"Ateitis", 366 Broadway, So. Boston, Mass.

M. Mierzwinskas

UŽLAIKO

Dvi Didelias BUČERNIAS,

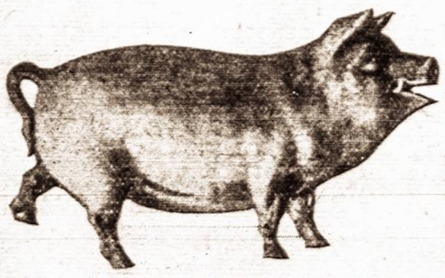

kuriose galima gauti visokios MĖSOS užtaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rųkintos Mėsos, Jaunų Paršiukų, Kumpių, Krajavų Taukinių ir Kudų Lašinių.

VISADOS ŠVIEŽIA MĖSA IR ČYSTAI UŽLAIKOMA.

M. Mierzwinskas

75 GRAND STREET — Kampas Wythe Ave. — BROOKLYN, N. Y. — Tel. 3359 Greenpoint.

41 AVENUE A — Kampas 3-rd St. — NEW YORK, N. Y. — Tel. 2174 Orchard

—:BUČERNĖS:—

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skaudėjimą REUMATIZMĄ? Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tiktai vartojo aptiekoriaus F. A. URBONO MILTELIUS (preškus powder) ir LINIMENTĄ, tie šiandien yra sveiki. Taigi ir Jus galite lengvai pasveikti ir sykiu nuokfis su sveikaisiais iš reumatiškų skaudėjimų.

REUMATIZMO MILTELIUS ir LINIMENTĄ galite gauti per pačtą tiktai už **$1.25.**

Visi kreipkitės adresuodami:

F. A. URBONAS, Aptiekorius,

151 METROPOLITAN AVE., (KAMPAS BERRY STREET) — BROOKLYN, N. Y. — Telephone Greenpoint 1411

Telephone 2372 Greenpoint.

Macys & Marcin Furniture Co.

DIDŽIAUSIAS NAMAS,

Kur galima gaut visokių naminių papuošalų ant lengviausių išlygų

$1.00 į sanvaitę

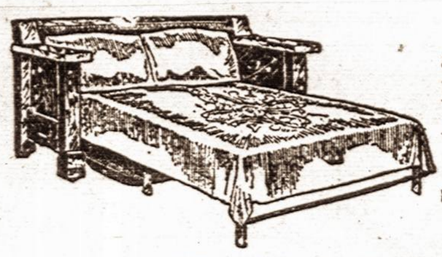

Pristatom į visas apielinkias: Jersey, New York, Maspeth. Atvažiuokit kad ir iš toliaus, karai užsimokės.

Musų adresas

MACYS & MARCIN Furniture Co.

198=200 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Tarpe Bedford ir Driggs Ave. — Šale Comedy Teatro.

Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS CAFE

VIENATINĖ SVETAINĖ

Galima užsisakyt Baliams, Mitingams ir Veseilioms, (vestuvėms)

734-736—3rd Ave.

SO. BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1295 South.

Insteigtas 1866 — Telefonas 1576 Greenpoint

Edward J. Widness & Co.

Užlaiko Krautuvę

Stubinių Daiktų

Puodų, Stiklinių Daiktų, Pečių, Linoleum, Staltiesių, Langdengių, Geležinių Blekinių Daigtų, Peilių ir t. t.

SPECIJALIŠKI DAIKTAI BARAMS ir HOTELIAMS

99 Grand Street, Brooklyn, N. N.

NOTARIJUS
(REJENTAS)
JUOZ. O. SIRVYDAS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtint ir padaryt—čia yra padaroma: Devierostįs, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai, etc. etc.

Telephone 3076 Stagg.
HERMAN APELER
SALIUNAS
Alus, Vynas, Likierai ir geri Cigarai
398 Grand Street
kampas Rodney st. Brooklyn, N. Y.

Kada turi taisyti dantis, eik pas seną dentistą ant kurio gali pasiremti, kuris jau 10 metų šioje apielinkėje tarnauja, ir kurį visi rekomenduoja. Tas parodo, kad jis užganėdina visus. Speciališkas patarnavimas lietuviams. Galima susikalbėti lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. SALETAN & POSNER
SURGEON DENTIST,
313 BEDFORD AVE.
KAMPAS SO. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y.
10 metų toj pačioj vietoj.

TREJOS DEVYNERIOS arba TREJANKA

Reikalingi Agentai

DAUNOROS trejanka yra tikrai lietuviška. Saugokitės padirbimų-imitacijų.

DAUNOROS trejanka, t. y. trejos devynerios, tai ištikimiausias Lietuvių draugas-gydytojas visose negalėsa bei ligose.

DAUNOROS trejanką reikalaukit prisiųsdami 35c. Galima siusti pačto ženkleliais (markėm)

Geros Išlygos

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA

Švariai užlaikoma, gretas ir prielankus patarnavimas.

Atvažiavę svečiai iš kitų miestų ir vietiniaiatsilankykit, o gausite puikius valgius kokių tik kas pareikalausite. Priektam užlaikau puikius kambarius nakvynėms, kaip vietiniams taip ir atkelevusiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu

J. ZOSTAUTAS.
102 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Vietinė DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

KRAUTUVĖ

Muzikališku Instrumentų

Visokio skyriaus

Pranešu visiems, jog aš užlaikau tikrai lietuvišką krautuvę, kurioj galite gauti Laikrodžių, laikrodėlių, Žiedų, Spilkų, Kolčikų, Kompasų, Kryžių, Bronzalietų ir įvairių kitokių daiktų. Taipgi rekordų visokiose kalbose su puikiausiomis dainomis ir šokiais. Įvairiausio išdarbio Armonikų, Smuikų, (Skripkų), Klarnetų, Triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų.

Naujausi Columbia Lietuviški Rekordai 10 colių pločio, kaina 75c. (Kanadoje 85c.)

E 3188 — Ant kalno karkliai siubavo. Pasisėjau žalią rutą.
E 3189 — Oi Motule. (Mikas Petrauskas).
Motuš, Motus. (Mikas Petrauskas).
SU ORKESTROS AKOMPON.
E 3190 — Trįs berneliai. Vakarinė daina.
E 3191 — Ant Marių krantelio (Šimkus).
Saulutė tekėjo. (Šimkus).
E 3192 — Giedu dainelę. Gegužinės daina.
ĮNGRAJINO: ARMONIKA, KLARNETAS IR GITARA.
E 3183 — Linksmo kraujo. (Polka).

Reikalaudami kokio nors tavoro adresuokite:

J. Girdes

170 Grand St. Brooklyn, N.Y.

Telephone 4659 Greenpoint

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

SVEIKATA — SVEIKATA

TAI FAKTAS, kad DAUNOROS aptiekoje yra didžiausias sądėlis ir pasirinkimas įvairiausių naminių gyduolių, visokių šaknų, žolių ir t. t.

REIKALAUKIT rašydami, kokių norite nemažiau kaip už 25c. bus jums prisiųsta.

229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS

BROOKLYN, NEW YORK

Dr. Richterio PAIN EXPELLER su „ANKOR" nuo Reumatizmo, Skausmų, skaudėjimo ir sustingimo sanariuose ir raumenyse. Tikrasis parsiduoda pakelyje čia nupieštame. Atnešk visus pakelius. kurie nebus užpečėtyti su „ANKOR" 25 ir 50 cents aptiekose ir tiesiog nuo:

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St., New York.

Telephone 1881

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Ubalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

JONAS MATHUS
(MATUZEVIČIUS)
Didžiausias ir Puikiausias visame South Bostone Lietuviškas
:: SALIUNAS ::
Sveikiausi ir geriausi visokios rušies gėrimai ir kvepenti Cigarai.
Puikus užkandžiai,
prielankus patarnavimas.
JONAS MATHUS
(Lietuvis Savininkas)
342-344 W. Broadway,
SOUTH BOSTON, MASS.
(Arti Lietuviško Labdarybės Draugijos namo.)

PAMĖGINKIT SKAITYT
Savaitinį Laikraštį
"LIETUVA"
Didelis 8 puslapių laikraštis su paveikslais, einąs 24-tus metus. "LIETUVA" yra politikos, literaturos ir mokslo laikraštis, paduodantis daugiausiai žingeidžių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Laikraščio kaina
Už visą metą tik $2.00
Už pusę metų tik $1.00
Vieną numerį gausite uždyką, jei pareikalausit, adresuodami:
"LIETUVA"
3252 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

ATIDAI!

Draugystėms, Kliubams ir Kuopoms. Mes išdirbame viską kas tik reikalinga del draugijų. Visokius ženklus, guzikučius, kukardas (badges), šarpus, Vėliavas ir antspaudas. Guzikučių (buttons) prekė nuo $25.00 už šimtą ir augščiau. Tankiai musų vientaučiai kreipiasi pas žydelius, kurie nepažindami lietuvių Tautos historijos, atlieka augščiau minėtus darbus netinkamai. Mes pranešame savo tautiečiams, kad darbą atliekame atsakančiai. Del platesnių žinių kreipkitės pas:

STRUPAS & CO.
123 FERRY STREET., NEWARK, N. J.

Konjakai Brandes

Geriausio gatunko
Originališki
Importavoti
H. and H. REINERS
Importers and Distillers
175 to 197 Stagg Str., arti Graham Av., Brooklyn, N. Y.

DIRVA

Didžiausis ir naudingiausis laikraštis.

Neužsiima barnėmis nė polemikomis.

Talpina daug žinių.

Talpina daug moksliškų ir pamokynančių straipsnių.

"DIRVA" verta skaityt kiekvienam lietuviui ir lietuvei.

TIK $1.50c. METAMS.

Ant pažiuros vienas No. Dykai.

"DIRVA"

2004 ST. CLAIR AVE - CLEVELAND, OHIO

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis

"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą inleidžia

"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1: Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

// SKAITYKITE
Musų išleistą knygą
„JAUNIEJI SKRAUJA"
— Senovės medžioklių apysaka.

Bile kas gali išmokti Barzdaskutystę, Plaukų taisymo (hairdressing), Manicuring, ir tt. į labai trumpą laiką; mažai išlaidų. Mes mokiname moteris ir vyrus. Atsišaukite del platesnių informacijų.

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1202 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

ATVAŽIAVO P-LĖ PETKEVIČAITĖ.

Pereitą nedėldienį mųs redakcijon užėjo žinoma veikėja ir rašytoja p-lė Petkevičaitė atvažiavusi iš Vilniaus.

Ji iš Vilniaus išvažiavo sausio mėnesyje šių metų. Važiavo per Kauną Virbalį, Berliną. Ilgai buvo užlaikyta Haagoje ir Rotterdame.

Trumpoje sutraukoje paduodame jos papasakojimą.

Lietuvoje labai skursta miestai, ant kaimų kiek geriau. Nors buvo keletas rekvizicijų, bet visgi kaimuose geriau žmonės gyvena. Pačiame Vilniuje didelis vargas. Badas. Vokiečiai su lietuviais apsieina labai žiauriai. Vilniui lenkai paėmė viršų, jie ten turi įsteigę daug mokyklų.

Visa bėda, kad mažai lietuviškos inteligentijos beliko — visi Rusijon pabėgo. Kurie liko, tie visi veikia išvien, jokių partijų nėra.

Lietuva daug nuteriota, bet ant kiek buvo galima sužinoti, tos vietos kur nenukentėjo nuo pačios karės, o tik buvo rekvizicijos, ten dar ne taip baisiai bloga. Bet pašalpa butinai reikalinga, kitaip daugelis išmirs.

Vokiečiams užėjus, lietuviai iš kart juos labai maloniai pasitiko, bet toliau, pamačius jų pasielgimus, lietuviai labai atšalo. Da bar labai šaltai atsineša link vokiečių.

Kaslink politiškojo darbo ,tai dirbama kiek galima. Steigiama mokyklas, nors jų daug vokiečiai uždarė, o atidarė savas vokiškas mokyklas. Susinešimas labai apsunkintas.

Kuomet vokiečiai paskelbė Lenkijos neprigulmybę, tai iš kart buvo manyta lietuvius priskirti prie lenkų. Tuomet mums gręsė didžiausias pavojus. Bet paskui pradėjus organizuoti lenkišką kariumenę ir lenkus įvairiomis machinacijomis viliojant, pradeda kitaip virsti d liaus kuomet, norėta suorganizuoti ir lietuvių kariumenę iš 150, 000 ir lietuviams pasipriešinus, į lietuvius visai kitaip pradėta žiurėti. Dabar jau pavojus Lietuvai iš lenkų pusės negręsia, jie tik nori nekurias Lietuvos vietas pasisavinti. Ypač lietuviams daug kenkia kunigaikštienė Oginskienė.

Kaslink liuosybės klausimo, tai upas gana pakilęs. Visur girdisi nuomonės gauti liuosybę, arba au tonomiją po Rusija.

Senoji siena užlaikoma taip, kaip buvusi. Virbaliuje muitinyčia .Tarp Lenkijos ir Lietuvos taipgi pravesta siena, bet tiktai kuriomis vietomis ji eina, neteko sužinoti.

Iš Lietuvos viskas išvežama, miškai kertami. Jei ko reikia, tai atveža iš Berlino. Dvarus patįs vokiečiai apdirba. Pasilikę ukininkai apdirba patįs, tik iš jų veik viską atima. Vaikščioja lietuviški pinigai.

Išvažiuot iš Vilniaus labai sunku, negalima gauti leidimo. Per Vokietiją veža užrakintuose vagonuose. Visur ant stočių patarnauja moterįs vietoje vyrų. Apskritai vyrų mažai kur matyt .

Atvažiavus į Holandiją ir pamačius baltą duoną ant pardavimo, mes visi atvažiavusieji su verksmais tuojaus ėmėm pirkome. Tai baisi regykla.

Holandijoje yra daug lietuvių pabėgusių iš vokiečių belaisvės. Gaila, kad tenai nėra inteligentijos.

P-lė Petkevičaitė iš Rotterdamo laivu New Amsterdam pribuvo į Halifaksą, Kanadoje, o iš ten gelžkeliu New Yorkan.

Žadėjo dar užeiti pas mus ir plačiau papasakoti apie viską. Pranešime kitame Nr.

REGISTRACIJA.

Nuo birželio 11 dienos iki 25 d. per dvi savaiti bus New Yorko valstijos registracija. Turės tam tikrose vietose užsiregistruoti visi vyrai ir moterįs nuo 16 metų iki 50 metų be jokio skirtumo, piliečiai ar nepiliečiai. Kas neužsiregistruos, tas bus baudžiamas. Tai daroma su tikslu, kad žinoti kiek valstijoje yra dirbančiųjų vyrų. Lietuviai nepamirškite to ir registruokitės lietuviais.

// Šimkus išvažiuoja Europon.

Sužinojome, kad gerb. St. Šimkus rengiasi važiuoti Europon Kiek girdėjome, išvažiuosiąs liepos mėnesyje.

Vietinės Žinios

Martaus prakalbos. — Žinomas A. M. Martus kalbės Lietuvių ukėsų klubo kambariuose (803 Driggs Ave.) 8 d. birželio. Prasidės ant 7:30 vakare. Lietuviai kviečiami susirinkti.

„Labo'' bendrovės susirinkimas atsibus ketverge 7 d. birželio, svetainėje po No. 93 Grand Str. (Palace Hall.) Visi nariai malonėkite pributi ant 8 v. vakaro. **Sekr. G. Kudirka.**

Draugystė Apreiškimo Panelės Švenčiausios. Kviečia komitetas susirinkt šios draugystės visus draugus ,del sutvarkymo šios draugystės, nes turėjome susirinkimą daugiau kaip metai laiko ir nežinom kaip padaryt su šia draugyste, nes yra pinigų ir norim nutart ar draugystę laikysime ar tuos pinigus nutarsim kur padėt; komitetas nieko negali daryt su pinigais be nutarimo. Katrie ir negaus atviručių bile priguli prie draug. prašom ateit į mitingą, kuris atsibus ant salės 73 Grand Str., Brooklyn. N. Y. 7 d. birželio, 1917 m. 7:30 val. vakare. Petro Draugelio vietoj.

Sekr. Povylas Mikulskas.

Lietuvių ukėsų klubo susirinkime, subatoj, įvyko didelis ermyderis. Socialistai panorėjo inkišti į narius žinomą Bekampį. Bet jam buvo daug įvairių užmetimų iš jo praeities, taipgi, kad jis esąs po falšyva pavarde. Šiokiame atvėjyje reikėjo, pagal kliubo konstituciją, rinkti komisiją ištyrimui. Bet socialistai, kurie pirm to buvo sandraugų prisiagitavę didžiumą balsų sulaužė konstituciją ir Bekampį „priėmė.'' Del šito konstituiijos sulaužymo pirmininkas p. Šertvytis pertraukė susirinkimą, kaipo nelegališką. Socialistai užbaigė, patįs vesti klubo „susirinkimą...'' Todel bus šaukta ekstra susirinkimas, kas daryti su socialistų sulaižyta konstitucija.

Nauji Fotografai. — Gerai žinomi veikėjai Brooklyniečių tarpe pp. J. Ginkus ir A. Klimas atpirko Studiją paveikslų galeriją po No. 152 Perry Ave., Maspeth, N. Y. Kurie su pereita nedėlia pradėjo traukti paveikslus. Musų jaunimui, ir visiems patartina nepamiršti adresą, ir norint nusitraukti gražius paveikslus, atsilankyti pas Ginkų ir Klimą.

Gavo leidimą vesti: — Jonas Grybauskas, 522 Lorimer St., su Ona Norkiute, 918 Rockaway Av.

Antanas Šimaitis, 197 Bedford Ave., su Veronika Narauskiute, 128 Stagg Str.

Tel. 2320 Greenpoint —:::— Telephone 7867 Main

GRABORIUS

JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsamuoju ir laidoju mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Parsamdau karietas laidotuvėms, veselijoms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams.

Viršui minėtais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR.
BROOKLYN, NEW YORK.

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užeiga pas

Jokuba Kancieriu

Skanus Alus, Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigarai
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur nepamirškit šios puikios vietos.
253 Wythe Ave.
Kampas North 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 5311 Greenpoint.

New Plaza Hall

Dvi DIDELĖS SALĖS DĖL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARĖLIU

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas

121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. - - - Telephone 4437 Stagg

Telephone 885 Greenpoint PUIKIAUSIA UŽEIGA
Kada tik nueisi, visada sveteliu pilna pas
Alex Shrupski

SVEIKIAUSI IR GERIAUSI VISOKIOS RUŠIES GĖRIMAI IR KVEPIANTI CIGARAI.

Alex Shrupski, Savininkas
61 South 2nd Street, Brooklyn, N. Y.

— NEPAMIRŠKIT —
Tautiško Namo,

Extra, parankiausia Salė veseilioms, Baliams, Teatrams ir mitingams.
Skanus alus, gardi degtinė, visoki likierai, puikus Cigarai.
Skanus užkandžiai ir nakvynė.
A. RAZUTIS
101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

e k visada pirkti pas Simaną Pociuną Cia gausi Čeverykus gerų išdirbysčių, kaip W.L.DOUGLAS EMERSON ir kitų. Reikalaudamas užeik.
S. POCIUNAS
127 Grand St.. kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

$200 Bus Duodama kaipo dovana del Jaunamarčių
PRISIDĖKIT PRIE ŠIO JAUNAVEDŽIŲ KONKURSO
Kuris yra vedamas

STRAUSS
PHOTO ART STUDIO
301 GRAND STREET
BROOKLYN, N. J.
kampas Havemeyer Gt. Viršuj Plaza teatro
Ateikit ir pamatykit šliubų paveikslus ir tuom tarpu pasiteirausite apie ši didelį konkursą.
Nepadarykit klaidos, nes mes tik vieną fotografijų studio turime ant Grand Str.
Prekės eina nuo $2.00 už tuziną ir brangiau.

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

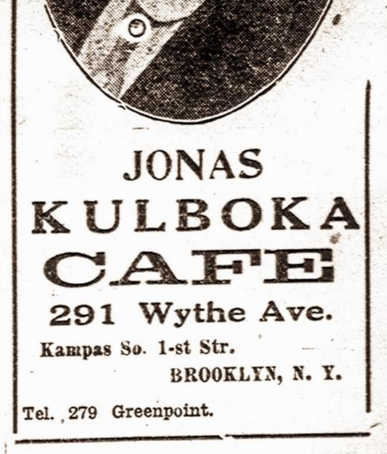

JONAS KULBOKA CAFE
291 Wythe Ave.
Kampas So. 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 279 Greenpoint.

SAULE THE SUN.
Du-kart nedėlinis laikraštis
Didžiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto $2.50 Ant pusės meto $1.25
EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prasuose 15 markių.
☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.
Adresavokite:
W. D. Boczkowski & Co.
526-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA

PIRMAS LIETUVISKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška čienia
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Bell Phone, Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Physician and Surgeon (lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaiges Indianos Universiteta) Gydo visokias ligas vyru, moteriu ir vaiku. Daro operacijas.
Ofiso valandos: 9-11 rito. 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedelioms; 9-11 rito 1-4 po piet.

Telephone 3674 Stagg
Robertas Gabrecht's CAFE
KASDIEN
Szutinti Kliamsai ir Kliamsu Sriuba
Puikiausia užeiga del visų. Skanus Alus ir visoki likieriai, Kvepianti Cigarai. Visoki užkandžiai dovanai.
355 GRAND STREET, KAMPAS MARCY AVE. Brooklyn, N. Y.